

I.

KALENDERAVDELNINGEN.

Överståthållarämbetet

och i samband därmed stående institutioner.

Öä.

Överståthållarämbetet

och i samband därmed stående institutioner.

Överståthållarämbetet.

Slottsbacken 6, St.; rt. och st.: polisens
växelstation; expeditionstid: 10—3;
f. ö. se nedan.

Överståthållarämbetet inrättades genom 1634 års regeringsform såsom ett från länsstyrelsen fristående verk. Någon allmän instruktion för överståthållaren utfärdades ej förrän år 1776. Enligt 1791 års — i nära 90 år gällande — instruktion erhöll överståthållaren en mycket vidsträckt befogenhet. Han skulle befrämja Guds ära och den rätta gudstjänsten, hava vård och inseende över fromma stiftelser och fattighusen, tillhålla magistraten och borgerskapet att giva flitig akt på sina sysslor, övervaka rättsskipningen vid stadens domstolar, vara nogå underrättad om stadens tillstånd, inkomster, handel, näringar och hantverk, tillse, att kronans kontributioner efter pålitliga mantalsskrifningar och taxeringar i rätt tid indrevos och vederbörligen avlämnades, fastställa taxor för vissa förnödenheter samt för hyrkuskar och åkare, handhåva exekutionsverket, tillse att laga stadgar och förordningar efterlevedes, hava tillsyn över fängvården och med biträde av polismästaren hava överinseendet av hela politieväsendet i Stockholm m. m.

Överståthållarämbetet har alltsedan 1815 varit delat på tre avdelningar, överståthållarämbetets kansli, överståthållarämbetet för uppborgsärenden och överståthållarämbetet för polisärenden, med var sin föredragande, nämligen sekreterarne i kansliet och i avdelningen för polisärenden samt kamreraren i avdelningen för uppborgsärenden. I alla ärenden, som föredragas inför överståthållaren, äger han ensam besluta efter att hava inhämtat föredragandens mening. Har denne ej antecknat till protokollet skiljaktig mening, anses han hava biträtt beslutet.

Överståthållarens i k. instruktionen den 1 dec. 1882 angivna verksamhet är i de flesta hänseenden överensstämmande med konungens befallningshavandes i länen. Ursprungligen tillkom det överståthållaren att föra ordet i stadsfullmäktige, då han var närvarande. Framställning av stadsfullmäktige till k. mt. angående ändring härutinnan avlogs först av riksdagen, som emellertid år 1904 beslöt, att stadsfullmäktige skulle själva äga rätt att bland sig utse ordförande. Överståthållaren eller, där denne vore hindrad, underståthållaren skulle dock äga rätt att närvara vid stadsfullmäktiges sammanträden och

att deltaga i överläggningarna men ej i besluten. Samma rätt tillerkändes överståthållaren med hänsyn till beredningsutskottets sammanträden. Det gamla stadgandet, att överståthållaren äger föra ordet i magistraten samt deltaga i dess överläggningar och beslut, är bibehållet men tillämpas ej numera i någon större utsträckning. Sammalunda är ock förhållandet med överståthållarens rätt att föra ordet och deltaga i överläggningarna (ej i besluten) i vissa nämnder och styrelser (drätselnämnden, fattigvårdsnämnden m. fl.). Den omständigheten, att huvudstadens magistrat icke längre äger någon del i den egentliga kommunalförvaltningen, har föranlett bestämmelsen i ordningsstadgan för rikets städer, att frågor om särskilda ordningsföreskrifter för Stockholm skola avhandlas genom skriftväxling omedelbart mellan överståthållarämbetet och stadsfullmäktige utan mellanhand av magistraten. Genom handels- och ekonomikollegiets indragning 1880 överflyttades även till ämbetet handläggandet av en del ärenden, av vilka de viktigaste voro kronouppbördsärenden samt frågor om idkande av handels- och fabriksrörelse, hantverk och annan hantering. Ämbetet har ock den skyldighet att föra handelsregister, som i andra städer vilar på magistraten.¹⁾

Underståthållaren åligger att, när överståthållarens ämbete är ledigt eller överståthållaren åtnjuter semester eller är förfall hindrad och k. mt. icke förordnat om ämbetets upprätthållande av annan person, ämbetet förestå.

Då överståthållaren är i ämbetsutövning, tillhör det underståthållaren att i hans ställe handlägga vissa i § 9, mom. 1, 3, 4, § 10 samt § 25, punkten 1 i instruktionen för överståthållarämbetet omfördälda ärenden (utsökningsmål, handräckningar, lösöreök, bötesförvandlingar och annan verkställighet av utslag i brottmål, vederhäftighetsbevis m. m.).

Instruktion. K. instruktionen för överståthållarämbetet den 1 dec. 1882 med ändringar den 24 febr. och 3 nov. 1899, 30 okt. 1903, 12 juli 1907, 29 sept. 1911, 5 maj 1916 och 31 dec. 1917.

¹⁾ Stadsfullmäktige hava den 17 dec. 1919 beslutat hemställa hos kungl. maj: dels om förhandlingar rörande omorganisation av överståthållarämbetet och dess olika avdelningar m. m., dels om utredning angående statens eventuella övertagande av åklagar- och polisväsendet samt vård, underhåll och bevakning av häktade i Stockholm.

Avlöningar m. m. Överståthållaren: av staden 9,775 kr., därav till extra utgifter 7,775 kr., anslag till ved 2,000 kr., dessutom fri bostad; av staten lön 9,000 kr., dessutom tillfällig löneförbättring 1,000 kr. Underståthållaren: av staden till extra utgifter 2,550 kr.; av staten 7,000 kr., därav lön 5,000 kr., tjprgr 2,000 kr., dessutom tillfällig löneförbättring 900 kr.

Överståthållare.

Ramstedt, J. O.; rt. och st.: polisens växelstation; träffas personligen säkrast kl. 11—3.

Underståthållare.

Tamm, V. Å.; rt. och st.: polisens växelstation; träffas kl. 12—3.

Ordonnanser.

Hellström, M. Hj., tf.; Larsson, N. P., tf.

Överståthållarämbetets kansli.

Slottsbacken 6, St.; rt. 9.32; expeditionstid: 10—3.

Överståthållaren skall såsom överexekutor för Stockholms stad upptaga och pröva utskökningsmål, utöva inseeendet över de inom hans tjänsteområde anställda stadsfogdar och deras biträden samt i övrigt fullgöra vad överexekutor enligt lag åligger. Utskökningsmålen handläggas av överståthållarämbetets kansli, som även behandlar en hel del övriga ärenden, rörande vilka hänvisas till § 31 i instruktionen för överståthållarämbetet. Bland annat åligger kansliavdelningen att utfärda vederhäftighetsbevis och handlägga ärenden rörande lösöreköp.

Underståthållaren är kansliavdelningens närmaste chef.

Avlöningar m. m. (uteslutande av statsmedel). Sekreteraren: 5,900 kr., därav lön 4,400 kr., tjprgr 1,500 kr., dessutom efter 5 år ett ålderstillägg å 600 kr. samt sportler. Två notarier: 2,500 kr., därav lön 1,500 kr., tjprgr 1,000 kr., dessutom efter 10 år ett ålderstillägg å 500 kr., sportler. För amanuenser och kvinnliga biträden gäller provisorisk löne reglering enligt kungl. brev den 30 juni 1913. Två vaktmästare: 1,600 kr., därav lön 1,050 kr., tjprgr 550, dessutom tre ålderstillägg å 100 kr. efter resp. 3, 6 och 9 år.

Sekreterare.

Grafström, G. Hj.; rt. 92.47.

Notarier.

Boalt, A.; Eriksson, K. E.; rt. 92.35 (för båda).

Amanuenser.

Wallin, E. H., rt. 92.35; Lundholm, C. P. H., rt. 208.48; Wallin, O. H., rt. 219.49; Björkman, B. M., rt. 92.30; Gråberg, C.

Vaktmästare.

Boström, A. Oson; Lemon, M. K. M.

Ang. stadsfogdarna se sid. 20.

Överståthållarämbetet för polisärenden. (Polisverket.)

Öä

Slottsbacken 6, Myntgatan 4, St. (för nedan angivna personer) samt polishuset vid Agnegatan, C. Telefoner: rt. och st. polisens växelstation. Expeditionstider: polismästarens kansli 10—3, poliskammarens kansli 10—3, polisdomstolens kansli (ingång från Kungsholmsgatan) 11—2, sekreterarens kansli (Slottsbacken 6) 10—3, kamrerarekontoret 10—3 och magasinet (Myntgatan 6, ingång från kajen) 11—3. Personlig mottagning se nedan.

År 1672 upprättades för polisväsendet en särskild myndighet det s. k. »politie-collegium» (med politieborgmästaren som ordförande och trenne rådmän) med domsrätt i vissa mindre betydande mål ang. renhållning, gatutiggeri etc. Genom en kungl. förordning av den 13 februari 1776 »angående polisens förbättring här i residencestaden» överflyttades emellertid domsrätten i polismål till den då nyinrättade poliskammaren, där överståthållaren dömde. För tillsyn över polisen inrättades samtidigt en polismästarebefattning, 1838 en biträdande polismästarebefattning samt 1856 en befattning som polisadjutant. Då överståthållaren emellertid på grund av hopade göromål allt mindre hade tid att själv döma i poliskammaren, kom denna domsrätt att utövas av polismästaren och blev denne sålunda i viss mån både åklagare och domare. För att råda bot för detta missförhållande inrättades år 1864 en ny befattning, vilkens innehavare benämndes polisdomare. Samma år ersattes den biträdande polismästaren och polisadjutanten (som alltmer kommit att tjänstgöra som stadsfiskal) med en polisintendent. År 1899 tillkom ytterligare en andre polisintendent och 1917 en tredje polisintendent.

Överståthållaren utövar genom avdelningen för polisärenden högsta polismyndigheten i Stockholms stad och bör hava omsorgsfull vård därpå, att allmän ordning och säkerhet till person och egendom upprätthållas och att begångna brott bli va lagligen beivrade. För ordningens upprätthållande äger överståthållarämbetet påkalla biträde från vissa i staden förlagda regementen, vid vilka en viss »beredskap» (i allmänhet ett kompani) på kommandantens order efter rekvisition av polismyndigheten uttrycker till viss uppgiven plats. Från vissa regementen lämnas också (inom visst område för varje regemente) handräckningsmanskap vid eldsvådor för ordningens upprätthållande. Polismästaren utövar överståthållarens myndighet i alla polisväsendet rörande frågor, med vilka överståthållaren icke finner nödigt att själv taga befattning; han har sålunda närmast under överståthållaren befälet över poliskåren och tillsynen över polisverkets ekonomiska förvaltning, var-

Öa. jämte han handlägger en mångfald ansöknings-
ärenden av olika slag (ang. allmän ordning och
trafik, brandväsendet, försäljning av brännvin,
vin, öl, alkoholfria drycker och svagdricka, pant-
lånare och kommissionskontor, hotell och pen-
sionat m. m.). Med vad till domarämbetet hör
må polismästaren sig icke befatta (se nedan polis-
domstolen). Förste polisintendenten hand-
lägger i kungl. poliskammaren de mål och
ärenden, med vilka polismästaren ej själv tager
befattning (brottmål, mål ang. lösdrivare, hand-
räckningsärenden, ärenden ang. utvisning ur riket,
utlämning av förbrytare, internering av alkoholi-
ster, sinnessjuka, olycksfall, eldsvådor, mantals-
skrivning m. m.), och utövar närmast under polis-
mästaren förmanskapet över vid ordonnansav-
delningen tjänstgörande polispersonal, varjämte
förste polisintendenten vid förfall eller ledighet
för polismästaren förestår dennes ämbete, därest
annan person icke är därtill förordnad. Andre
polisintendenten är närmast under polis-
mästaren ansvarig för allmänna ordningen inom
huvudstaden och utövar närmast under polis-
mästaren förmanskapet över den vid centralav-
delningen och inom distrikten tjänstgörande
polispersonal, för vars tjänstgöring han är an-
svarig. Tredje polisintendenten är när-
mast under polismästaren ansvarig för allmän
säkerhet inom huvudstaden och är föreståndare
för kriminalavdelningen. Han har jämväl tillsyn
över »Polisunderrättelser» och över pantlånare.

Polisdomaren utövar i polisdomstolen
den överståthållarämbetet tillkommande doms-
rätt rörande dels vissa smärre brott och för-
seelser, dels ett ringa antal tvistemål samt full-
gör vad enligt § 46 värnpliktslagen åligger över-
ståthållarämbetet och verkställer förvandling av
böter i mål, som blivit av honom avdömda.

Instruktioner. K. instruktionen för över-
ståthållarämbetet den 1 dec. 1882 med ändringar
den 24 febr. och 3 nov. 1899, 30 okt. 1903, 12
juli 1907, 29 sept. 1911, 5 maj 1916 och 31 dec.
1917. K. instr. för polismästaren i Stockholm
den 20 maj 1868. K. instr. för polisdomaren i
Stockholm den 20 maj 1868. K. instr. för förste
polisintendenten i Stockholm den 31 dec. 1917.
K. instr. för andre polisintendenten i Stockholm
den 31 dec. 1917. K. instr. för tredje polisint-
endenten i Stockholm den 31 dec. 1917. In-
struktion för räkenskapsföraren [kamreraren],
fastställd av överståthållarämbetet den 15 dec.
1897. Instruktion för kassakontrollanten, fast-
ställd av överståthållarämbetet den 15 dec. 1897.
Instruktion för förvaltaren av kungl. poliskam-
marens magasin, fastställd av överståthållaräm-
betet den 7 juli 1887.

Stat år 1920. Utgifter: 4,085,003.05 kr.;
inkomster: 134,220 kr. (däraf 60,200 kr. bidrag
från statsverket).

Arböningsar m. m. Polismästare:
11,000 kr., däraf lön 7,250 kr., tjygr 3,750
kr., bostad o. värme. Polisdomare: 8,000
kr., däraf lön 5,600 kr., tjygr 2,400 kr., två

ålderstillägg, vardera å 500 kr. Sekreterare:
1,000 kr., däraf lön 700 kr., tjygr 300 kr., dess-
utom sportler; sammanlagd inkomst högst 9,000
kr. för år. (Ev. överskott å sportlerna inleveras
till stadskassan såsom bidrag till utgifterna
för sekreterarens arvning och för sekreterare-
expeditionen.) Nuv. innehavaren å övergångsstat
utan begränsning i sportelinkomsten. Förste
polisintendent: 8,000 kr., däraf lön 5,600
kr., tjygr 2,400 kr., två ålderstillägg, vardera å
500 kr. Andre polisintendent: 6,500 kr.,
däraf lön 4,100 kr., tjygr 2,400 kr., två ålder-
stillägg, vardera å 500 kr., bostad o. värme (1,500
kr.). Tredje polisintendent: 8,000 kr., däraf
lön 5,150 kr., tjygr 2,850 kr., bostad o. värme
(1,500 kr.). Förste notarie: 1,000 kr., däraf
lön 700 kr., tjygr 300 kr., dessutom sportler;
sammanlagd inkomst högst 7,000 kr. för år. (Ev.
överskott å sportlerna inleveras till stadskassan
såsom bidrag till utgifterna för Stockholms polis
med undantag för sekreteraren o. hans expedition).
Nuv. innehavaren å övergångsstat: 600 kr., däraf lön
420 kr., tjygr 180 kr., dessutom sportler (4,400
kr.; utan begränsning). Kassakontrollant: ar-
vode 600 kr. Beträffande kamrerare, nota-
rier, bokhållare, kanslist, magasin-
förvaltare, expeditionsbiträden, kout-
torsbiträde, skrivbiträden, telefonister,
förste vaktmästare och vaktmästare se
nedan. Till amanuensgöromål 6,000 kr. För
extra tjänstgöring samt gratifikationer
åt e. o. tjänstemän och vaktbetjäning högst
5,100 kr. För beredande av semestor 4,000
kr. För vikariering under sjukdom 2,000
kr. En extra vaktmästare: 1,200 kr. En
portvakt: 960 kr. jämte bostad och värme.

Polismästare.

Hårleman, G. R.; träffas säkrast 1—2.

Polisdomare.

Wallerstedt, P. G. E.

Sekreterare.

(Föredragande hos överståthållaren.)
Slottsbacken 6.

Bodman, E. J. A.

Förste polisintendent.

Frick, H. O.; träffas i regel 11,30—3,30.

Andre polisintendent.

Sjunnesson, N.; träffas i regel 12—2.

Tredje polisintendent.

Hallgren, E. S.; träffas i regel 9—10.

Förste notarie.

(Föredragande hos polismästaren.)

Olbors, L.; träffas 12—2.

Notarie i polismästarens kansli (13).

Cederstrand, C. O.

Notarie i poliskammaren (14)

(därjämte sportler av expeditionslösen).

Willers, E. W.

Notarier i polisdomstolen (13)

(därjämte sportler av expeditionslösen).

Lundberg, J. B. Y.; Sällberg, A. R.

Kamrerare (14).

Bohm, S. A.; träffas 10—2,30.

Bokhållare (12).

Wallin, E. H. C.

Kassakontrollant.

Schultzberg, F. H.

Amanuenser

(2,000 kr.; ej å stat).

Rydholm, K. O. K.; Åkerblad, S. J. I.; en vak-
kant.

Kanslister.

Palin, A. V. (10); Sjöström, K. J. P. (11); Hen-
ning, C. A. G. (10); Petterson, Anna M. (10).

*Biträde åt polisdomaren vid hand-
läggning av mål ang. värnpliktige*
(arvode 1,600 kr.).

Beckman, C. L. H. (förordn. för år 1920).

Magasinsförvaltare (9).

Myntgatan 6.

Bobeck, J.; träffas 11—3.

Expeditionsbiträden (6).

Sandberg, Greta J.; Lückzén, Hedvig P.; Ahl-
gren, Elsa A.; Hedman, Wera Ch.

Kontorsbiträde (5).

Sjöström, Elsa.

Skrivbiträden (4).

Borgström, f. Nordström, Anna E.; Bendler,
Nancy W. S.; Schmidt, Lea; Swärd, E. M.
(Ellen); Almgren, B. Blenda A. Z.; Johanson,
Lilian E. E.; Vebel, Agnes E. S.

Telefonister (4).

Jansson, A. K. Elisabet; Hagström, A. E. J. (Lisa).

Förste vaktmästare (6).

Johansson, F. J.

Vaktmästare (4).

Wahlström, J. V.; Larsson, L. G.

Extra vaktmästare.

Haglund, K. J. E.

Portvakt.

Hagström, E.

Poliskåren.

Till stadens bevakning hade man i äldre tider att tillgå i första rummet garnisonen. För sådant ändamål funnos flera vaktposterings-ställen, som alltid höllos besatta med trupper och mellan dessa gingo tidtals patruller. Vidare hade man att tillgå stadsvakten, en gammal institution uppkommen ur den skyldighet, som ursprungligen ålegat envar att hålla vakt »både för eldsvåda och andra farliga lägenheter», ett slags kommunal värnplikt, som småningom utbyttes mot en avgift, »knektpengar», varför anställdes en kår med uppgift att under stadsstyrelsens verka för ordningens upprätthållande och verkställande av magistratens beslut, fängstransporter etc. Genom brandreglementet av 1729 upprättades en ordinarie brandvakt, som utom sin huvudsakliga uppgift även skulle bi- draga till ordningens upprätthållande. Under »politie-collegium» (se ovan sid. 5) lydde en del »stadens betjante» med uppgift att upp- spana och angiva brott mot polisförordningar etc. År 1776 tillsattes i samband med om- organisation av polisväsendet ett flertal »upp- syningsmän», men ålades ej heller dessa någon patrulleringsskyldighet. Brandvaktskompaniet upplöstes 1833 och dess tjänstgöring övertogs av »Stockholms stads militär-corps» (f. d. stadsvakten), som ställdes under överståthållar- ämbetets tillsyn och fördelades på två kompanier, ett för handräkningsgöromål och ett för natt- bevakningen. År 1839 indelades staden i trenne polisdistrikt med var sitt vaktkontor. Först med kungl. brevet den 9 mars 1850 fick stadens polisväsen en fastare organisation. Staden in- delades då i 80 bevakningsdistrikt med 4 polis- konstaplar i varje distrikt; fyra distrikt bildade tillsammans en enhet under befäl av en över- konstapel, och två överkonstapelsdistrikt bildade en »trakt» med en kommissarie i spetsen. Kåren beväpnades och uniformerades.

Inom poliskåren finnas numera fyra ordinarie grader, nämligen 1) kommissarie, 2) överkonsta- pel, 3) biträdande överkonstapel, inspektions- konstapel eller kriminalkonstapel och 4) kon- stapel. Dessutom höra till kåren rekryter, de s. k. extrakonstaplarna. Poliskåren är indelad i två större fördelningar, nämligen den icke uni- formerade och den uniformerade. Den icke uni- formerade delen omfattar två underavdelningar, nämligen kriminal- och ordonnansavdelningarna, den uniformerade likaledes två sådana, nämligen central- och distriktpolisens. Poliskårens styrka utgör fr. o. m. den 1 maj 1920: 18 kommissa- rier, därav en å extra stat, 79 överkonstaplar, därav en å extra stat, 9 biträdande överkon- staplar, 17 inspektionskonstaplar (å indragnings- stat), 74 kriminalkonstaplar, 610 konstaplar, 10 konstaplar å extra stat (vid kriminalavd.), 11 tf. konstaplar, 60 extrakonstaplar och 2 extra polismän, tillhoppa 890 man; dessutom sex kvinn- liga polisbiträden, därav två på stat.

Den 18 mars 1918 beslöt stadsfullmäktige

Öä.

Öa. att till överståthållarämbetets förfogande ställa ett visst anslag för anställande under 1918 vid Stockholms poliskår av en reservpersonal att tjänstgöra vid extraordinära tillfällen under villkor, som av ämbetet bestämmas. För samma ändamål har ett anslag av 120,000 kr. beviljats för år 1920. Denna reservpoliskår kommer emellertid, enligt stadsfullmäktiges beslut den 29 mars 1920, att under årets lopp successivt avvecklas och ersättas med 21 nya konstaplar vid ordningspolisen, vilka skola hava till uppgift att såsom reservstyrka vid tillfälliga vakanser lämna erforderliga förstärkningar till distriktens och centralavdelningens ordinarie personal även som att tjänstgöra vid särskilda kommanderingar. Sedan reservpolisen avvecklats, komma de nya konstapelsbefattningarna att uppföras å stat.

Instruktioner m. m. Instruktion för polispersonalen den 31 juli 1866 jämte de överståthållarämbetet utfärdade order. Allmänna villkor och bestämmelser för tillämpning av lönestaten för polispersonalen i Stockholm, antagna av stadsfullmäktige den 10 juni 1912, med tillägg av den 11 dec. 1913, den 18 juni 1917, den 4 mars 1918 och den 29 mars 1920. Reglemente ang. polispersonalens i Stockholm pensionering, fastställt av kungl. maj:t den 28 nov. 1912.

Avlöningar m. m. Kriminalkommisarie åtnjuter i avlöning 4,200 kr. med förhöjning efter 3, 6, 9 och 12 år, varje gång med 400 kr., till 5,800 kr. Annan kommisarie uppbär i avlöning 4,000 kr. med förhöjning i nyssnämnda ordning och med samma belopp till 5,600 kr. För annan manlig tjänsteinnehavare vid poliskåren utgör avlöningen 1,500 kr. med förhöjning efter 3, 6, 9, 12 och 15 år, varje gång med 160 kr., till 2,300 kr. För kvinnligt polisbiträde utgör avlöningen 1,500 kr. med förhöjning efter 3, 6, 9 och 12 år, varje gång med 160 kr., till 2,140 kr. Överkonstapel uppbär dessutom särskilt lönetillägg med 400 kr., varå förhöjning äger rum efter 3, 6 och 9 år, varje gång med 100 kr., till 3,000 kr. Kriminalöverkonstapel uppbär därjämte ett särskilt arvode av 200 kr. Inspektionskonstapel och kriminalkonstapel åtnjuta, utom ovanstående avlöning, ett särskilt lönetillägg å 120 kr., därå förhöjning äger rum efter 3, 6 och 9 år, varje gång med 60 kr. till 2,600 kr. För kommisarie utgöra 30 % av lägsta avlöningsbeloppet tjänstgöringspenningar och återstoden lön, för överkonstapel 25 % av lägsta avlöningsbeloppet tjänstgöringspenningar och återstoden lön samt för konstapel, inspektionskonstapel och kriminalkonstapel ävensom för kvinnligt polisbiträde 20 % av lägsta avlöningsbeloppet tjänstgöringspenningar och återstoden lön. Lägsta beloppet av överkonstapel, inspektionskonstapel och kriminalkonstapel tillkommande lönetillägg fördelas även enligt nyss angivna grunder i lön och tjänstgöringspenningar. Däråt tjänsteinnehavare anvisas bostad eller bostad med nödigt bränsle eller värme, sker härför avdrag å

lönen, i förra fallet med $\frac{1}{6}$ och i senare fallet med $\frac{1}{5}$ av lägsta avlöningsbeloppet; dock utgår avdraget för ordinarie konstapel, åt vilken bostad anvisats i logement, med 96 kr. för år. Den, åt vilken logementsplats anvisats, skall tillika erhålla lyse, värme, städning samt tvätt av sängkläder och handdukar. Extra konstapel uppbär arvode av 1,200 kr. Till medicuskt eller annat naturvetenskapligt biträde vid rättsliga undersökningar 2,500 kr. Till anställande av kvinnliga biträden åt ordningspolisen är anslaget ett belopp av 9,000 kr. Stallvakt uppbär 1,300 kr.; lönetillägg åt stallvakt, som haft anställning såsom sådan mer än 5 år, utgår med 200 kr. Stallvakt, som tjänstgör såsom automobilförare, tilldelas arvode av 200 kr. Alla stallvakter åtnjuta fri bostad, varjämte de ogifta erhålla bränsle och lyse. Polispersonalen ävensom stallvakter åtnjuta enligt särskilda bestämmelser antingen fri uniform eller beklädnadsställning, polispersonalen dessutom fri läkarevård å stadens polikliniker och fri sjukhusvård å allmänt rum. Personalen vid reservpolisen erhåller dagsarvode av 15 kr. för heldags- och 8 kr. för halvdagstjänst, varjämte alla vid kåren anställda tilldelas en gratifikation av 50 kr. för kvartal.

Till ovanstående avlöningar komma, enligt stadsfullmäktiges beslut den 4 mars 1918, extra lönetillägg. Sålunda utgår för år 1920 till envar ordinarie polisman, inberäknat kommissarier, ävensom till ordinarie och extra kvinnligt polisbiträde dels ett fast extra lönetillägg av 400 kr., dels också ett extra lönetillägg av för kommissarierna 15 % och för övriga 25 % å de löneförhöjningar och förhöjningar av särskilt lönetillägg (ålderstillägg), varav envar kommit i åtnjutande. Till extra poliskonstapel utgår det extra lönetillägget med 300 kr. och till stallvakt med 200 kr.

Kriminalavdelningen.

Polishuset, Agnegatan, C.; rt. och st.: polisens växelstation; expeditionstid: hela dygnet.

En detektivavdelning av polisen räknar sin begynnelse från början av 1850-talet, då fyra av den nybildade polisens manskap sattes till utslutande tjänstgöring »vid säkerhetspolisen». Avdelningens verksamhet avser dels att hindra förövandet av brott, dels att upptäcka begångna brott och befordra den brottslige till laga ansvar. En annan art av dess verksamhet är bekämpandet av lösdriveriet. Genom stadsfullmäktiges beslut den 18 juni 1917 har avdelningens benämning fr. o. m. 1 okt. s. å. förändrats till kriminalavdelning. Samtidigt tillökades avdelningen med 1 kommisarie, 8 kriminalöverkonstaplar och 17 kriminalkonstaplar, varjämte två kvinnliga polisbiträden placerades å avdelningen. På grund av prostitutionsavdelningens upphörande har dess förutvarande personal

från och med ingången av 1919 överflyttats till kriminalavdelningen, som härigenom utökats med 1 kommissarie, 1 överkonstapel och 10 konstaplar. Dessa befattningar äro emellertid tills vidare samtliga uppförda å extra stat (se ovan).

Avdelningen har fått sig tilldelade en personautomobil och två motorecyklar.

Föreståndare.

Tredje polisintendenten.

Kommissarier.

Svensson, J.; Hassler, C. V.; Jaansson, A. T.; Björck, G. F.; Ellström, H. L.

Tf. kommissarier.

Hegardt, F. (se nedan) (å extra stat); Holmgren O. F. (se nedan under 5:e polisdistrikt).

Biträdande kommissarie.

Johansson, N. E. (se nedan).

Kriminalöverkonstaplar.

Johansson, N. E., bitr. kommissarie (se ovan); Schön, J. F., tf. kommissarie (se nedan under 5:e polisdistrikt); Hegardt, F., tf. kommissarie (se ovan); Sahlberg, C. J., tjf., tf. kommissarie (se nedan under 6:e polisdistrikt), *tjf. Eklund*, A. E.; Hassel, L. R.; Ljungström, C.; Oscarson, C. O.; Wahlström, K. R.; Gustafson, K. G.; Eriksson, G. E.; Andersson, C. J.; Ewertz, O. V.; Dahlin, N. O.; Klingén, L. (å extra stat); Chroona, C. A.; Asplund, C. W.; Lundgren, C. J.; Bergdahl, S.; Östlund, C. L.; Walldén, C. F.; Åkerblad, C. A.; Lewin, K. J.; Nordin, O.; Grass, A. E.

Medicinskt och naturvetenskapligt biträde vid rättsliga undersökningar.

Lekander, T. G. F.

Kvinnliga polisbiträden.

Halldin, Agda J.; Müller, Gerda A.

Kriminalkonstaplar.

Antal: 72.

Konstaplar

(å extra stat).

Antal: 10.

Ordonnansavdelningen.

Polishuset, Agnegatan, C.; rt. och st.: polisens växelstation; expeditionstid: 8—5.

Ordonnansavdelningen inrättades försöksvis 1885 och uppfördes å stat 1886. De förrättningar, som ombesörjas av ordonnanspolisen, bestå i att bringa polisstyrelsens beslut och förständiganden till samtliga polisavdelningarnas kännedom, att förmedla samverkan mellan polisstyrelsen och övriga ämbetsverk och myndigheter,

införskaffa nödiga handlingar och upplysningar i administrativa ärenden, hålla undersökningar i mål, som icke angå brottsligt förfarande, t. ex. fattigvårdsmål och barnavårdsmål, verkställa delgivningsbeslut i vissa fall m. m.

Från och med den 1 maj 1920 hava i enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 29 mars s. å. alla polispersonalen åliggande bestyr med indrivning och redovisning av böter, efterspannande av värnpliktige samt delgivning av kallelser till polisdomstolen eller poliskammaren jämte andra likartade delgivningsärenden överflyttats från distriktspolisen till ordonnansavdelningen. För verkställande av dessa nya åligganden hava till avdelningen från polisdistrikten överflyttats 20 konstaplar, varjämte en ny överkonstapelsbefattning inrättats. I sammanhang härmed hava de å ordonnansavdelningen befärliga, med kansliarbete sysselsatta inspektionskonstaplarna uppförts å indragningsstat. De nuvarande innehavarna skola vid sin avgång ersättas med annan kanslipersonal.

Vidare har bestämts att fr. o. m. den 1 juni 1920 alfabetiskt kortregister över av polisen eftersökta personer skall upprättas av ordonnansavdelningen. Till detta register skola från de olika avdelningarna och distrikten insändas registerkort med vissa uppgifter rörande envar för brott eller förseelse eller för undergående av straff eftersökt person. Registret skötes av ordonnansavdelningens personal men finnes tillsammans uppställt i centralavdelningens vaktrum.

Kommissarie.

Gyllensvärd, C. A. S.; träffas 12—2.

Överkonstaplar.

Sandberg, C. A. V.; Svanström, P. A.

Inspektionskonstaplar

(å indragningsstat).

Antal: 2.

Av dessa tjänstgöra: en i polisdomstolens kansli och en å kamrerarekontoret.

Konstaplar.

Antal: 30.

Centralavdelningen.

Polishuset, Agnegatan, C.; rt. och st.: polisens växelstation; expeditionstid: hela dygnet.

Centralavdelningen inrättades med ingången av år 1876. Centralpolisen verkställer bevakning vid teatrar, förlustelokaler, ångslupsbryggor o. d. ävensom å andra platser, där tillfälligtvis folk strömmar samman och särskild polisbevakning blir av nöden. Vid centralbangården tjänstgöra sålunda en överkonstapel och sex konstaplar samt vid östra järnvägsstationen en konstapel. Till centralpolisens åliggande hör vidare att utöva kontroll över att gällande ordningsföreskrifter angående drosk-, åkeri-, spårvägs-

Öa. och ångslupstrafiken, stadsbudsväsendet m. fl. kommunikationsanstalter efterlevas. Dessutom utövar centralpolisen inspektion över den patrullerande personalen genom biträdande överkonstaplar¹⁾ och inspektionskonstaplar. Slutligen fullgöra sex man av avdelningens personal dagligen 8 f. m.—12 midnatt piketttjänstgöring å 7. polisdistriktets station, Storgatan 23, Ö.Dj., därifrån utryckning sker med automobil till plats, där tillfällig polisförstärkning är av nöden, såsom vid gatuordning, eldsvåda o. d.

Till centralavdelningen höra de ridande och de velocipedåkande polismännen, vilka verkställa patrullering i stadens yttre delar och å staden underlagda, icke planlagda områden, dock icke å Södermalm och i Brännkyrka. Poliskåren äger för närvarande 31 hästar, därav två vagnhästar.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 29 mars 1920 har avdelningens personal utökats med en överkonstapel (för vissa expeditionsgöromål), fyra konstaplar och sju extrakonstaplar. Därjämte hava två tjänster som inspektionskonstaplar utbytts mot överkonstapelsbefattningar. Vidare beslöt stadsfullmäktige vid samma tillfälle att å indragningsstat uppföra anslag för befälsstillägg till 30 inspektionskonstaplar, som då förrättade inspektionstjänst och att i stället å stat uppföra anslag till befälsstillägg av samma storlek för 24 biträdande överkonstaplar vid ordningspolisen. De nuvarande inspektionskonstaplarna ersättas följaktligen, allt eftersom de avgå, med biträdande överkonstaplar.

Kommissarie.

Kempe, A. G.; träffas personligen 12—2.

Överkonstaplar.

Landén, K. A.; Petersson, F. H., tjl. (se polis-kålan); t.jf. Brunelius, D. L.; Lindmark, G. H. (beriden); Carlsson, C. G.; Johansson, S. A.; Hjelm, C. T.; Karlsson, A. F.; Lavén, N.; Lönn, J. A. (beriden).

Biträdande överkonstaplar.

Antal: 9 (flera tillsätts i mån av inspektionskonstaplarnas avgång).

Inspektionskonstaplar

(å indragningsstat).

Antal: 15.

Konstaplar.

Antal: 58, därav 21 beridna och 9 med velociped.

¹⁾ Av dessa tjänstgöra dock sex såsom biträden vid utredningsarbete inom de därmed mest betungade polisdistrikten.

Extrakonstaplar.

Antal: 60.

Distriktspolisen.

Distriktspolisen, som har större numerär än alla de andra avdelningarna tillsammans, har sitt namn därav, att den är fördelad till tjänstgöring i de tio polisdistrikt, vari huvudstaden är indelad. De före 1913 befintliga nio polisdistrikten sammanföll förr församlingsdelningarna den 1 maj 1906 med de dåvarande territoriella församlingarna och kvarstå i huvudsak oförändrade. Enligt order den 28 nov. 1906 överflyttades Helgeandsholmen i överensstämmelse med Storkyrkoförsamlingens reglerande från den 1 jan. 1907 från fjärde och sjätte distriktet till första distriktet, varjämte enligt order den 9 dec. 1913 fr. o. m. den 1 jan. 1914 från sjunde till nionde distriktet överflyttats 28. roten samt den del av 9. roten, som ligger väster om Engelbrektsgatan. Sedan Brännkyrka fr. o. m. ingången av år 1913 inkorporerats med huvudstaden, bildar denna församling enligt överståthållarämbetets kungörelse den 27 dec. 1912 ett eget polisdistrikt, det tionde. Genom order den 22 dec. 1915 har överståthållarämbetet bestämt, att Bromma församling, som fr. o. m. den 1 jan. 1916 inkorporerats med huvudstaden, skall i polishäusende tillhöra 3. polisdistriktet.

Vart och ett av distriktet har sin särskilda polisstyrka, bestående av 1 kommissarie, 4, 5 eller 6 överkonstaplar (fr. o. m. 1908) samt ett varierande antal konstaplar, varjämte distriktet i regel har en polisstation (se dock nedan under 3., 5., 7., 9. och 10. polisdistrikten) och står under befäl av en kommissarie. Inom polisdistrikten gäller beträffande personalens tjänstgöring i regel följande: kommissarie är ansvarig för ordningens upprätthållande inom distriktet; överkonstapels tjänstgöring är av tvåfaldig art, dels är han jourhavande å polisstation, dels inspekterande inom distriktet; varje distriktskonstapel har tjänstgöringsskyldighet under åtta timmar, för patrullerande konstaplar fördelade i två pass.

Intill den 1 maj 1920 har patrullerande konstapel dessutom haft att med vissa mellanrum fullgöra vakttjänstgöring å vederbörande polisstation. Den 29 mars 1920 beslöt emellertid stadsfullmäktige att å stat uppföra ytterligare 17 konstaplar, avsedda att jämte 6 konstaplar, avlönade med efter inspektionsväsendets omläggning besparade grundlöner, samt de distriktskonstaplar, som genom överflyttningen till ordnansavdelningen av bötesindrivningen m. m. frigjorts från befattningen härmed, bereda lindring i de patrullerande konstaplarnas tjänstgöring, så att denna kommer att per dygn bliva högst åtta timmar, inberäknat både patrullering och vakttjänstgöring.

Ang. 3., 9. och 10. polisdistrikten se vidare nedan.

Första polisdistriktet.

(Storkyrkoförsamlingen.)

Skärgårdsgatan 19, St.; rt. och st.: polisens växelstation; expeditionstid: hela dygnet.

Kommissarie.

Mogren, P. B.; träffas personligen 9—10.

Överkonstaplar.

Ekhoff, J. O.; Karlén, G. T.; Löfgren, E. H. E.; Boström, G. P.

Konstaplar.

Antal: 57.

Andra polisdistriktet.

(Maria församling.)

Rosenlundgatan 1, Sö.; rt. och st.: polisens växelstation; expeditionstid: hela dygnet.

Kommissarie.

Schönhult, C. S.; träffas personligen 9—10.

Överkonstaplar.

Öberg, F. O.; Englund, K. A.; Bergström, A. V.; Selander, A. E.

Konstaplar.

Antal: 48.

Tredje polisdistriktet.

(Kungsholms och Bromma församlingar.)

Två stationer: Polishuset, Agnegatan, C.; rt. och st.: polisens växelstation; expeditionstid: hela dygnet; Ulvsundavägen 30, Kungsholms villastad; rt. och st.: polisens växelstation; expeditionstid: 9—11 f. m.

Å tredje polisdistriktets station i polishuset håller ett kvinnligt polisbiträde vakt ständigt under hela dygnet såväl vardag som sön- och helgdag. Dit skall föras anhållen eller omhändertagen kvinna, som å något polisdistrikts station eljest skolat hållas under bevakning eller annan tillsyn. Jämväl anhålllet eller omhändertaget barn skall, om så kan anses nödvändigt, överlämnas till ifrågasvarande polisstation. Särskilda lokaler finnas för berörda ändamål därstädes anordnade.

Polisbevakningen i Bromma bestrides t. v. av en kriminalöverkonstapel samt sju konstaplar och extra polismän. Överkonstapeln är närmast under kommissarien i distriktet ansvarig för allmän ordning och säkerhet inom församlingen.

Kommissarie.

Carlsson, A. E.; träffas personligen 9—10.

Kriminalöverkonstapel.

Welin, A. (tjänstgör i Bromma).

Överkonstaplar.

Svensén, O. W.; Welin, C. A.; Gustafsson, K. F.; Liljedahl, J. G. E.

Kvinnliga polisbiträden.

Söderström, A. E. (Elin); Nylinder, Anna M. C.; Berg, Anna; Häggroth, Helmy S. V.

Konstaplar.

Antal: 43; dessutom 3 tf. konstaplar och 2 extra polismän inom Bromma församling.

Fjärde polisdistriktet.

(Klara församling.)

Mästersamuelsgatan 59, C.; rt. och st.: polisens växelstation; expeditionstid: hela dygnet.

Kommissarie.

Jakobson, J. A.; träffas personligen 9—10.

Överkonstaplar.

Stjärne, G.; Dahnberg, J. T.; Olsson, S.; Asp, A.

Konstaplar.

Antal: 42.

Femte polisdistriktet.

(Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus församlingar.)

Två stationer: Kammakaregatan 36, Va., och Hälsingegatan 6, Va.; rt. och st.: polisens växelstation; expeditionstid: hela dygnet.

Kommissarie.

Holmgren, O. F., tjl. (se ovan), tjf. Schön, J. F. (se ovan); träffas personligen 9—10.

Överkonstaplar.

Borgström, J. A.; Widén, A.; Thorén, C. A.; Hellberg, A. F.; Wallin, S. E.; Linder, S. J.

Konstaplar.

Antal: 71; dessutom 5 tf. konstaplar anställda under år 1920 för bevakning av norra begravningsplatsen i Solna församling.

Sjätte polisdistriktet.

(Jakobs församling¹⁾ med Skepps- och Kastellholmarna.)

Smålandsgatan 26, C.; rt. och st.: polisens växelstation; expeditionstid: hela dygnet.

Kommissarie.

Ekström, G. L. V., tjl. (se polisskolan), tjf. Sahlberg, C. J. (se ovan).

Överkonstaplar.

Elfström, A. W.; Lindberg, C. A.; Ljungberg, J. V.; Svensson, E. G.

Konstaplar.

Antal: 56.

¹⁾ Enligt den äldre i Brunnsgatan gående gränsen.

Öa.

Sjunde polisdistriktet.

(Hedvig Eleonora och Oscars församlingar med K. Djurgården samt Engelbrekts församling med undantag av 28. roten och den del av 9. roten, som ligger väster om Engelbrektsgatan.)

Två stationer: Storgatan 23, Ö.Dj., och Allmänna gränd 6 (Djurgården), Ö.Dj.; rt. och st.: polisens växelstation; expeditionstid: hela dygnet.

Kommissarie.

Rosén, G.; träffas personligen 9—10.

Överkonstaplar.

Carlén, J. E.; Liljeborg, E.; Johansson, A.; Ekstedt, C. A.; Amundson, O. P.; Lundstein, L. E.

Konstaplar.

Antal: 64.

Attonde polisdistriktet.

(Katarina och Sofia församlingar.)

Folkungagatan 77, Sö.; rt. och st.: polisens växelstation; expeditionstid: hela dygnet.

Kommissarie.

Nordenberg, C. O. W.; träffas personligen 9—10.

Överkonstaplar.

Borg, J.; Holmér, C. O.; Högelin, C. J., tjl., tjf. Persson, J. V.; Björk, V. S. J.

Konstaplar.

Antal: 73.

Nionde polisdistriktet.

(Johannes församling¹⁾ samt av Engelbrekts församling 28. roten med Värtan och den del av 9. roten, som ligger väster om Engelbrektsgatan.)

Två stationer: Surbrunnsgatan 21, Va., och kommunalhuset, Värtan; rt. och st. polisens växelstation; expeditionstid: å förstnämnda station hela dygnet och å den sistnämnda sökendagar 9 f. m.—9 e. m., sön- och helgdagar 1—5 e. m.

Polisbevakningen vid Värtahamnen bestrides fr. o. m. den 1 jan. 1920 av en överkonstapel, fem konstaplar och två hamnvakter, de senare för natttjänstgöring.

Kommissarie.

Källqvist, O. E.; träffas personligen 9—10.

Överkonstaplar.

Carlsson G. A.; Ehrnlund, J. F. E.; Widén, A. L.; Sääf, G. B.; Malmberg, K. E. (vid Värtan).

Konstaplar.

Antal: 43, dessutom 3 tf. konstaplar vid Värtan.

¹⁾ Enligt den äldre in Brunnsgatan gående gränsen.

Tionde polisdistriktet.

(Brännkyrka församling.)

Station: Årstadal nr 10, Liljeholmen; rt. och st.: polisens växelstation; expeditionstid: hela dygnet.

Mindre stationer: Kolonivägen 68 i Enskede och Rosenborg i Örby.

Inom detta polisdistrikt tjänstgöra fr. o. m. den 1 dec. 1919 en kommissarie, en kriminalöverkonstapel, fyra överkonstaplar, två kriminalkonstaplar och tjugufem konstaplar. Kommissarien är inom distriktet ansvarig för allmän ordning och säkerhet samt leder i sådant avseende jämväl den där tjänstgörande kriminalpersonalens arbeten, varjämte han förordnats att beträffande lösdrivare fullgöra de åligganden, som ankomma på stadsfiskal. Kriminalöverkonstapeln och kriminalkonstaplarna verkställa inom distriktet erforderliga spaningar och utredningar i brottmål och i mål angående lösdrivare m. m. Överkonstaplarna äro kommissariens biträden vid övervakandet av den yttre ordningen inom distriktet och hava f. ö. samma tjänstgöring som överkonstaplarna i övriga polisdistrikt.

Distriktet har fått sig tilldelad en personautomobil.

Kommissarie.

Sjöstrand, A.; träffas personligen 9—10.

Kriminalöverkonstapel.

Vakant.

Överkonstaplar.

Strid, A. M.; Hallberg, J. O.; Lundholm, N. E.; Carlsson, C. O. E.

Kriminalkonstaplar.

Antal: 2.

Konstaplar.

Antal: 25.

Polisskolan.

Polishuset, Agnegatan, C.; rt. och st. polisens växelstation.

Den 18 juni 1917 beslöto stadsfullmäktige att vid poliskåren inrätta en polisskola i huvudsaklig överensstämmelse med ett av 1915 års poliskommitté framlagt förslag. Skolan trädde i verksamhet den 3 sept. 1917, då den första kursen i högre klassen började.

Polisskolan omfattar två klasser, en lägre och en högre. Skolan har till huvuduppgift att lämna medlemmar av stadens poliskår teoretisk utbildning för tjänst såsom konstapel och befäl samt att genom planmässigt ordnade övningar bidra till deras praktiska utbildning för sådan tjänst. Utbildningen avser icke blott bibringande av kunskaper och färdigheter, utan ock att utveckla de karaktärsegenskaper samt den stadga och värdighet i uppförande, som äro nödvändiga för en polisman,

enkannerligen polisbefäl. I den mån utrymme kan beredas, må även poliskåren utomstående personer mot av stadsfullmäktige fastställd avgift motgås för enahanda utbildning.

Högsta ledningen av skolan tillkommer överståthållaren. Han utfärdar efter stadsfullmäktiges hörande reglemente för skolan, utser föreståndare och lärare, utfärdar instruktioner för dem, bestämmer arbetsfördelningen o. s. v. Närmast över överståthållaren är polismästaren styresman för skolan; i denna egenskap har han att, bl. a., bestämma läsordning, plan för studiebesök, läroböcker, undervisningsmateriel, uppgifter för skriftliga prov, tid för kursernas början och slut. Polismästaren kommenderar genom order deltagarna i kurserna samt prövar ansökningar om inträde från personer utom poliskåren. Han kan skilja deltagare från kurs, om denne ej måkter nöjaktigt följa undervisningen. Handhavandet av förvaltningen och redovisningen av för skolan anslagna medel åligger polismästaren, som vid examen är censor tillika med en av överståthållaren förordnad polisintendent.

Närmaste ledningen av skolan tillkommer föreståndaren. Denne utses bland polisbefälet och åtnjuter erforderlig ledighet från sin vanliga tjänstgöring, varjämte han uppår särskilt årsarvode om 1,600 kr. Inför polismästaren ansvarar föreståndaren för, att undervisningen sker enligt reglemente och instruktioner, samt att god ordning vid skolan upprätthålles. Föreståndaren har att sörja för, att skolan fyller kravet på att utveckla lärjungarnas för polistjänsten erforderliga karaktärssegenskaper samt deras stadga och värdighet i uppträdande. I undervisningen deltagar föreståndaren.

I lägre klassen lämnas åt högst 24 man åt gången undervisning i följande läroämnen: 1) polisförfattningar, 2) praktisk polistjänst, 3) straffrätt, 4) svensk kommunal- och statskunskap, 5) annan författningskunskap (civil-, närings- och processrätt), 6) svenska språket, 7) samarithjäl, 8) maskinskrivning, 9) välskrivning och 10) gymnastik samt (såsom frivilligt ämne) 11) stenografi. Lärare i lägre klassen i ämnena 1), 2), 3) och 5) äro föreståndaren och annat polisbefäl samt i ämnena 4), 6), 7), 8), 9), 10) och 11) fackligt utbildade personer. Denna klass omfattar 20 arbetsveckor med början i november och april samt skall genomgås av alla extra konstaplar för vinnande av ordinarie anställning.

Undervisningen i högre klassen omfattar jämväl ämnena 1)—6), givetvis med utvidgade kurser. Sålunda ingår i ämnet 2) även kriminalpolisens arbetssätt och tekniska hjälpmedel (signalementslära m. m.). Dessutom undervisas i tyska eller engelska språken samt i stenografi. I ämnena 1) och 2) äro föreståndaren jämte andra polisbefäl lärare, i övriga ämnen fackmän. Deltagande i den högre klassens undervisning är frivilligt. För tillträde kräves viss levnads- och tjänstestålder, god hälsa enligt intyg av andre stads-läkaren samt att hava visat nit och skicklighet i

konstapelstjänst och ett hedrande uppförande. För alla, som genomgått lägre kursen, fordras därjämte för tillträde till den högre ett skriftligt inträdesprov i svenska språket över förelagd uppgift hämtad ur polisens verksamhet. Kursen i högre klassen är tillgänglig för högst 24 man samtidigt och är fördelad på två lästerminer, omfattande, den första 19 och den andra, allenast för språkundervisning, 24 arbetsveckor. Deltagarna i dessa kurser äro befriade från all tjänstgöring under första terminen. De elever, som ej förtut genomgått lägre kursen, behöva ej underkasta sig inträdesprovning i svenska språket, i anledning varav detta språk tills vidare är upptaget såsom läroämne i högre klassen.

Båda klassernas elever avlägga efter slutad undervisning examen, varefter de undfå avgångsbetyg, innehållande lärarnas vitsord i de olika läroämnena och i uppförande ävensom ett huvudbetyg.

För polisskolan saknas ännu reglemente, men förslag därtill föreligger utarbetat och är f. n. under behandling. Emellertid tillämpas i avbidan därpå vissa av poliskommittén föreslagna bestämmelser (se närmare bubih. 1916 nr 222, sid. 59 o. följ.).

Stat år 1920. I polisverkets stat för 1920 äro för polisskolan uppförda anslag å tillhopa 21,000 kr. Med dessa anslag bestridas bl. a. utgifterna för lärarepersonalen. Särskilda årsarvoden åtnjuta föreståndaren och den av polisbefälet, som jämte honom bestrider undervisning i lägre klassen, ävensom lärarna i gymnastik och i samarithjäl. Övriga lärare uppbära timpenning eller, med hänsyn till den lämnade undervisningen, vid slutet av vederbörande kurs bestämda arvoden.

Föreståndare.

Ekström, G. L. V., poliskommissarie (se 6:e polisdistr.); träffas 9,30—10; undervisar i båda klasserna i polisförfattningar och praktisk polistjänst.

Lärare.

Berglund, H., i straffrätt, civilrätt m. m., kommunal- och statskunskap i högre klassen.

Nordmark, S., i kommunal- och statskunskap i lägre klassen.

Uhrström, W. P., i svenska och engelska språken. **Svensson, J.** (se kriminalavd.), tjl., tjl. **Hassler, C. V.** (se kriminalavd.), i praktisk kriminalpolistjänst.

Chroona, C. A. (se kriminalavd.), i signalementslära.

Petersson, F. H. (se centralavd.), i polisförfattningar, straffrätt och civilrätt m. m. i lägre klassen.

Brag, f. Heithecker, Luise C. C., i tyska språket. **Åranander, E. A. K.** (Ella), i stenografi och välskrivning.

Erikson, Ulrika O., i maskinskrivning.

Leijonhielm, Th. I., frih., i gymnastik.

Hultkvist, G. E., andre stadsläkare, i samarithjäl, rättslig liksyn m. m.

Öä. Överståthållarämbetet för uppbořds- ärenden samt Stockholms stads uppbořdsverk.

Slottsbacken 6, St.; rt. 1273; st. 1302;
expeditionstid: 10—3.

Överståthållarämbetet för uppbořdsärenden
älgger att handhava uppbořden av allmänna
utskylder till staten och kommunen, avgifter till
den allmänna pensionsförsäkringen ävensom de
särskilda inrättningar tillkommande avgifter, som
det älgger de under överståthållarämbetet ly-
dande uppbořdskommisrar att uppbära och
redovisa. För handläggning av hithörande
ärenden samt utövande av tillsyn över redo-
visningen äro hos överståthållarämbetet an-
ställda en kamrerare, en revisor, som tillika
är bokhållare, en registrator, fem kammarskri-
vare, fyra amanuenser, två kvinnliga kontors-
biträden, ett kvinnligt skrivbiträde samt ett
visst antal e. o. tjänstemän; till uppbořds-
och mantalsskrivningskontrollanter förordnas or-
dinarie eller e. o. tjänstemän. Själva debi-
teringen, uppbořden och redovisningen ombesör-
jes av tjugutje uppbořdskommisrar (se nedan).
Utskylderna inbetalas på fyra stämmor: krono-
uppbořdsstämman (vanligen i slutet av no-
vember och början av december), då kronout-
skylderna (innefattande, förutom beviljning av fast
egendom och av inkomst, inkomst- och förmögen-
hetsskatt, extra inkomst- och förmögenhetsskatt,
samt mantalsspenningar, även personlig sjuk-
vårdsavgift och avgift till ridarhuskassan), den
personliga avgiften till prästerskapet samt pen-
sionsavgifter erläggas, skall vara avslutad senast
den 15 december samma år debiteringen ägt
rum; första kommunaluppbořdsstämman,
då avgifterna till folkskola och kyrka samt
20 % av kommunalskatten¹⁾ betalas, är förlagd
till mars samt den andra och tredje kommun-
aluppbořdsstämman, då återstoden av kommun-
alskatten erlägges, den förra till juni och den
senare till september månad.²⁾

Av överståthållarämbetet för uppbořdsären-
den avgöras i första hand besvär angående fel
vid debiteringen av utskylder eller avgifter
(avser ej besvär över åsatt beviljning av fast
egendom samt av inkomst ävensom inkomstskatt,
vilka ingivas till ämbetet men avgöras av
prövningsnämnden, till vilken de ställas). Talan
fullföljes hos kammarrätten.

¹⁾ Kommunalskatten utgår för år 1920 med
8: 60 kr. per ¹/₁₀ beviljningskrona.

²⁾ Kommunaluppbořdsstämmorna hållas un-
der år 1920 på följande tider: den 1:a 8—20
mars, den 2:a 27 maj—4 juni och den 3:e
2—10 september. I samband med de tre kom-
munaluppbořdsstämmorna hållas under år 1920
även uppbořdsstämmor för inbetalning av krigs-
konjunkturskatt.

Indrivning av utskylder sker genom tredje
stadsfogden (se sid. 20).

Med anledning av den år 1908 utsträckt
deklarationsplikten upprättades nämnda år inom
överståthållarämbetet för uppbořdsärenden en
deklarationsbyrå, som under februari må-
nad mottager deklarationer. Byrån skötes av
ämbetets tjänstemän. Under senare hälften av
februari månad bruka dessutom tillfälliga dekla-
rationsbyråer vara inrättade i olika delar av staden.

Instruktioner. K. instruktionen för ö-
verståthållarämbetet den 1 dec. 1882 med ändringar
den 24 febr. och 3 nov. 1899, 30 okt. 1903,
12 juli 1907, 29 sept. 1911 och 31 dec. 1917.
K. kung. den 23 juli 1908 ang. nytt reglemente
för uppbořdsverket i Stockholms stad med änd-
ringar den 2 aug. 1909, 10 febr. och 19 maj
1911, 15 sept. 1915 och 14 dec. 1917. K. brev
ang. lönerelgler för stadsfogdarna i Stockholm
samt för överståthållarämbetet för uppbořdsären-
den och polisärenden m. m. den 12 juli 1907.

Stat år 1920. Utgifter: 576,177 kr.; in-
komster: 11,472 kr. (bidrag av statsverket).

Ävlöningar m. m. Kamrerare: 7,500 kr.,
däruv lön 5,250 kr., tjpr 2,250 kr., dessutom
sportler (1,100 kr.). Revisor och bokhållare:
5,000 kr., däruv lön 3,500 kr., tjpr 1,500 kr.,
dessutom ett äldestillägg å 500 kr. samt sportler
(500 kr.). En registrator: lönegrupp 12. Fem
kammarskrivare: 2,600 kr., däruv lön 1,820
kr., tjpr 780 kr., dessutom ett äldestillägg å
300 kr. Trettonio e. o. tjänstemän, varav
fyra amanuenser, en (kamrerarens biträde) med
arvode av 250 kr. per månad och tre med 200
kr. pr månad, övriga varierande arvoden. Två
tf. kontorsbiträden: ävlöning som i löne-
grupp 5. Ett skrivbiträde: lönegrupp 4. En
förste vaktmästare: lön 1,200 kr., sportler
(400 kr.). Fem vaktmästare: lön 800 kr.,
sportler (400 kr.).

Dessutom bekomma samtliga ordinarie och
extra ordinarie tjänstemän och betjänte ur bevill-
ningsprocenten (statsmedel) arvoden och gratifi-
kationer, som bestämmas av prövningsnämnden.

Kamrerare.

von Friesen, F. H.; rt. 15 18; st. 26 33.

Revisor och bokhållare.

Leijonmarck, J. G.; rt. 120 62; st. 286 03.

Registrator (12).

Moberg, N. E. Ch.; rt. 139 85; st. 13 01.

Kammarskrivare.

Rt. 139 85; st. 13 01.

Ekman, S. H., rt. 7 51; Larsson, J. S.; Envall,
H. R.; Ehrnfelt, R. O.; Ehrnfelt, S. O., rt.
120 62.

Amanuenser.

En vakant (biträder kamreraren); Rydin, F. O.,
rt. 120 62; Lundgren, N. E. (se nedan), rt.
139 85, st. 13 01; Haglind, A. F. V., rt. 120 62.

E. o. tjänstemän.

Rt. 12 73; st. 13 02.

Lander, F. L. E. Oson; Unander, G. A. F.; Hellström, J. E.; Derkert, K. G. V.; Rosell, C. E.; Lindblom, E. E.; Wijkman, A. G.; Thunell, G. A.; Eriksson, J. E. H.; Löwenhielm, E. G. E.; Blanck, O. M.; Hjöhlman, T. H. F.; Lundqvist, E. B. (se nedan under tredje stadsfogden); Mellström, P. O. H.; Lufstedt, K. H. L.; Westerberg, K. E.; Dalborg, M.; Hjöhlman, E. V.; Carlander, S. H. F.; Leiditz, M.; Janzon, P. M. E.; Looström, O. L.; Berggren, C. G. E.; Palin, K. F.; Palin, H. E. O.; Olsson, P. M.; Almström, E. J. A.; Bylander, Å.; Åström, H. M.; Rydeberg, C. G. O.; Giertha, K. J. E.; Lundh, A. B.; Palmgren, G. M.; Mossberg, N. E. H.

Tf. kontorsbiträden

(avlöning som i lönegrupp 5).

Werner, Ingrid; Andersson, E. Ebba W.

Skrivbiträde (4).

Alrutz, Anna K.

Förste vaktmästare.

Pettersson, O. F.

Vaktmästare.

Lundberg, J. L. N.; Pettersson, G. E.; Lindqvist, J. A.; Lundberg, O. T. V.; Carlsson, J. I.

Uppbördsdistrikten.

Debitering, uppbörd och redovisning av utskylderna ombesörjas, som ovan är nämnt, av uppbördskommisarierna, vilka lyda under överståthållarämbetet för uppbördsärenden och var för sig utöva sin verksamhet för ett särskilt uppbördsdistrikt. Uppbördsdistriktens antal och omfattning bestämmas av kungl. maj:t. De äro f. n. tjugutre. Ang. taxeringsdistrikten se under taxeringsnämnder.

Enligt taxeringsförordningen verkställas uppskattning av varje fast egendoms värde och varje skattskyldigs årliga inkomst av taxeringsnämnder och prövningsnämnd. I taxeringsnämnderna är ordföranden föredragande och uppbördskommisarien närvarande för att tillhandagå med upplysningar samt i taxeringslängden införa nämndens beslut. Sedan taxeringen är verkställd, utskriver uppbördskommisarien debetsedlar och upprättat utdelningslistor över dem. Debetsedlarna, inneslutna i förseglade kuvert, jämte listorna överlämnas till tredje stadsfogden för att genom uppbördsmännens försorg utdelas, vilket så tillgär, att debetsedlarna i regel lämnas till fastighetsägaren eller dennes ombud för att av honom tillställas den skattskyldige. Till ledning vid föredragningen av besvärsmålen i prövningsnämnden antecknar uppbördskommisarien å upprättad lista alla i taxeringslängden tillgäng-

liga upplysningar rörande de klagande, varjämte kommisarien biträder nämndens delegerade vid målens förberedande behandling. I taxeringslängden antecknar uppbördskommisarien av prövningsnämnden beslutade ändringar samt verkställer i följd av dessa ny debitering och utskriver särskild längd över de förändrade taxeringarna.¹⁾

Instruktion. Se ovan.

Avlöningar m. m. Nitton uppbördskommisarie: 5,600 kr., därav lön 3,500 kr., tjpg 1,500 kr., misräkningspg 600 kr., dessutom två ålderstillägg å 500 kr. Fyra tf. uppbördskommisarie: 5,600 kr. Till extra skrivhjälp: grundbelopp 600 kr. samt därutöver 15 öre för varje debetsedel Litt. A över 8,000. I de fyra uppbördsdistrikt, där 3 biträden äro fast anställda, utgår skrivhjälpen med samma grundbelopp men därutöver med 10 öre för varje debetsedel Litt. A över 12,000. Kontors- och skrivbiträden: se nedan.

Nikolai uppbördsdistrikt.

(Innefattar 1. roten.)

Slottsbacken 6, St.; rt. 139 83; st. 141 41; expeditionstid: 10—3 (under uppbördsstämma 11—2 och 6—8).

Uppbördskommisarie.

Wideen, E. O. E.

Kontorsbiträde (5).

Nyström, M. T. (Greta).

Skrivbiträde (4).

Wideen, f. Mobius, Svea V. M. V.

Klara uppbördsdistrikt.

(Innefattar 2. och 3. rotarna.)

Slottsbacken 6, St.; rt. 139 90; st. 142 98; expeditionstid: 10—3 (under uppbördsstämma 11—2 och 6—8).

Uppbördskommisarie.

Gilljam, A. W. T.

Kontorsbiträde (5).

Petre, Yvonne A.

Skrivbiträde (4).

Gilljam, Signe I. M.

Jakobs uppbördsdistrikt.

(Innefattar 7. roten.)

Slottsbacken 6, St.; rt. 139 89; st. 142 86; expeditionstid: 10—3 (under uppbördsstämma 11—2 och 6—8).

Uppbördskommisarie.

Asplund, F. O.

¹⁾ Frågan om ändrad organisation av arbetet inom uppbördsverket är f. n. under utredning av en särskild kommitté (se under Kommittéer).

Öä.

Kontorsbiträde (5).

Peterson, Märtha Ch.

Skrivbiträde (4).

Westerberg, Valborg B.

Johannes uppborädsdistrikt.

(Innefattar 8. och 21. rotarna.)

Slottsbacken 6, St.; rt. 102 63; st. 141 12; expeditionstid: 10—3. Uppbördslokal: Döbelnsgatan 38 D, Va.; st. 231 89; expeditionstid: 11—2 och 6—8.

Uppbördskommissarie.

Linck, S. M.

Kontorsbiträde (5).

Sörman, Ella M.

Skrivbiträde (4).

Linck, Eva G.

Tf. skrivbiträde

(avlöning som i lönegrupp 4).

Thyselius, E. M. Victoria.

Adolf Fredriks uppborädsdistrikt.

(Innefattar 5. och 18. rotarna.)

Slottsbacken 6, St.; rt. 139 86; st. 141 10; expeditionstid: 10—3. Uppbördslokal: Kammakaregatan 49, C.; st. 61 42; expeditionstid: 11—2 och 6—8.

Uppbördskommissarie.

Carlsson, C. E.

Kontorsbiträde (5).

Lundgren, f. Engman, Greta V. E.

Skrivbiträde (4).

Lyberg, Berta I. M.

Gustav Vasa uppborädsdistrikt.

(Innefattar 6. och 22. rotarna.)

Övre Observatorieplan 1, Va.; rt. 109 67; st. Vasa 99 27; expeditionstid: 10—3 (under uppborädsstämma 11—2 och 6—8).

Uppbördskommissarie.

Wingårdh, S.

Kontorsbiträde (5).

Forsberg, f. Günther, Tyra M.

Skrivbiträde (4).

Lundqvist, Signe M.

Matteus södra uppborädsdistrikt.

(Innefattar 27. och 30. rotarna.)

Övre Observatorieplan 1, Va.; rt. 139 84; st. 248 88; expeditionstid: 10—3 (under uppborädsstämma 11—2 och 6—8).

Uppbördskommissarie.

Hagelin, F. W.

Kontorsbiträde (5).

Johansson, Olga A. W.

Skrivbiträde (4).

Johansson, Elsa M.

Matteus norra uppborädsdistrikt.

(Innefattar 26. roten.)

Slottsbacken 6, St.; rt. 148 73; st. 230 72; expeditionstid: 10—3. Uppbördslokaler: Övre Observatorieplan 1, Va.; st. 248 99; expeditionstid: 11—2 och 6—8.

Uppbördskommissarie.

Whitlock, A. Hj.

Kontorsbiträde (5).

Bergengren, H. Viola.

Skrivbiträde (4).

Rosenberg, Lindis A. I.

Engelbrekts östra uppborädsdistrikt.

(Innefattar 9. roten.)

Slottsbacken 6, St.; rt. 139 87; st. 141 64; expeditionstid: 10—3 (under uppborädsstämma 11—2 och 6—8).

Uppbördskommissarie.

Drakenberg, G. A.

Kontorsbiträde (5).

Gillberg, Elin A. M.

Skrivbiträde (4).

Jahn, Ellen H.

Engelbrekts västra uppborädsdistrikt.

(Innefattar 28. roten.)

Slottsbacken 6, St.; rt. 243 75; st. 147 62; expeditionstid: 10—3. Uppbördslokal: Döbelnsgatan 38 B, Va.; st. 195 74; expeditionstid: 11—2 och 6—8.

Tf. uppborädskommissarie.

Bayard, A. E.

Tf. kontorsbiträde

(avlöning som i lönegrupp 5).

Peterson, D. M. (Desie).

Tf. skrivbiträde

(avlöning som i lönegrupp 4).

Lindgren, Ester O.

Hedvig Eleonora västra uppbördsdistrikt.

(Innefattar 10. roten.)

Slottsbacken 6, St.; rt. 139 88; st. 142 97; expeditionstid: 10—3. Uppbördslokal: Nybrogatan 15 C, Ö.; st. 204 49; expeditionstid: 11—2 och 6—8.

Uppbördskommissarie.

Lundström, J. G. M.

Kontorsbiträde (5).

Goldman, Ingrid E.

Skrivbiträde (4).

Nilsson, Sigrid B.

Hedvig Eleonora östra uppbördsdistrikt.

(Innefattar 11. roten.)

Slottsbacken 6, St.; rt. 243 73; st. 147 66; expeditionstid: 10—3. Uppbördslokal: Nybrogatan 15 C, Ö.; st. 204 49; expeditionstid: 11—2 och 6—8.

Tf. uppbördskommissarie.

Fellenius, K. G. G.

Tf. kontorsbiträde

(avlöning som i lönegrupp 5).

Johanson, Agda S.

Tf. skrivbiträde

(avlöning som i lönegrupp 4).

Wallmark, Ellen H. H.

Oscars östra uppbördsdistrikt.

(Innefattar 20. roten.)

Slottsbacken 6, St.; rt. 103 63; st. 141 66; expeditionstid: 10—3. Uppbördslokal: Linnégatan 58, Ö.; rt. 72 38; st. 153 93; expeditionstid: 11—2 och 6—8.

Uppbördskommissarie.

Lindström, R. V.

Kontorsbiträde (5).

Strömberg, f. Borgström, I. Thyra A.

Skrivbiträde (4).

Wettermark, Elsa.

Oscars västra uppbördsdistrikt.

(Innefattar 24. roten.)

Slottsbacken 6, St.; rt. 243 74; st. 147 61; expeditionstid: 10—3. Uppbördslokal: Linnégatan 58, Ö.; rt. 72 38; st. 153 93; expeditionstid: 11—2 och 6—8.

Tf. uppbördskommissarie.

Lindqvist, E. G.

Tf. kontorsbiträde

(avlöning som i lönegrupp 5).

Nyström, M. E. (Lisa).

Tf. skrivbiträde

(avlöning som i lönegrupp 4).

Helin, Anna-Lisa S.

Maria södra uppbördsdistrikt.

(Innefattar 15. och 16. rotarna.)

Götgatan 1, Sö.; rt. 109 63; st. 305 24; expeditionstid: 10—3 (under uppbördsstämma 11—2 och 6—8).

Uppbördskommissarie.

Svensson, L. R.

Kontorsbiträde (5).

Andersson, f. Gullin, Gunhild A. M.

Skrivbiträde (4).

Ericsson, A. M. E. (Gretchen).

Maria norra uppbördsdistrikt.

(Innefattar 19. och 31. rotarna.)

Götgatan 1, Sö.; rt. 109 62; st. 303 76; expeditionstid: 10—3 (under uppbördsstämma 11—2 och 6—8).

Uppbördskommissarie.

Svenson, E.

Kontorsbiträde (5).

Röhländer, Ada U. K.

Skrivbiträde (4).

Östlund, M. E. (Greta).

Tf. skrivbiträde

(avlöning som i lönegrupp 4).

Sandqvist, Alma A.

Katarina norra och Sofia uppbördsdistrikt.

(Innefattar 12. och 13. rotarna.)

Götgatan 1, Sö.; rt. 109 65; st. 305 13; expeditionstid: 10—3 (under uppbördsstämma 11—2 och 6—8).

Uppbördskommissarie.

Willgren, C. G.

Kontorsbiträde (5).

Widengren, f. Widengren, Anna M. L.

Skrivbiträde (4).

Adamson, Iris A. M.

Tf. skrivbiträde

(avlöning som i lönegrupp 4).

Söderlund, Anna E.

Öä.

Katarina södra uppborädsdistrikt.

(Innefattar 14., 25. och 36. rotarna.)

Götgatan 1, Sö.; rt. 109 64; st. 305 20; expeditionstid: 10—3 (under uppborädsstämman 11—2 och 6—8).

Uppborädskommissarie.

Edgren, C. F.

Kontorsbiträde (5).

Eriksson, Karin E.

Skrivbiträde (4).

Edgren, Brita A. L.

Tf. skrivbiträde

(avlönning som i lönegrupp 4).

Eriksson, Eva E. H.

Kungsholms östra uppborädsdistrikt.

(Innefattar 4. roten.)

Slottsbacken 6, St.; rt. 109 66; st. 145 32; expeditionstid: 10—3 (under uppborädsstämman 11—2 och 6—8).

Uppborädskommissarie.

Tägtström, C. I. A.

Kontorsbiträde (5).

Hubert, f. Haglind, Elsa H. E.

Skrivbiträde (4).

Björkman, Engla E.

Kungsholms mellersta uppborädsdistrikt.

(Innefattar 17. roten.)

Slottsbacken 6, St.; rt. 243 72; st. 147 64; expeditionstid: 10—3 (under uppborädsstämman 11—2 och 6—8).

Tf. uppborädskommissarie.

Asplund, O. I.

Tf. kontorsbiträde

(avlönning som i lönegrupp 5).

Lyberg, Ester H. A.

Tf. skrivbiträde

(avlönning som i lönegrupp 4).

Lindblom, Siri S. M.

Kungsholms västra uppborädsdistrikt.

(Innefattar 23. och 29. rotarna.)

Slottsbacken 6, St.; rt. 121 45; st. 199 41; expeditionstid: 10—3. Uppborädslokal: polis-huset (ingång Agnegatan), C.; st. 102 81; expeditionstid: 11—2 och 6—8.

Uppborädskommissarie.

Lamby, B. A.

Kontorsbiträde (5).

Jahn, Ingrid J.

Skrivbiträde (4).

Winge, Greta.

Brännkyrka östra uppborädsdistrikt.

(Innefattar 32. och 33. rotarna.)

Slottsbacken 6, St.; rt. 146 25; st. 283 32; expeditionstid: 10—3. Uppborädslokaler: brandstationen, Liljeholmen; slakthusets börsbyggnad, Enskede, st. Enskede 2 84; expeditionstid: 11—2 och 6—8; samt folkskolehuset i Örby; expeditionstid: 4—8.

Uppborädskommissarie.

Friberg, A. R.

Kontorsbiträde (5).

Lundgren, N. E., tjf. (se ovan), tjf. Östlund, Karin M. (se nedan).

Skrivbiträde (4).

Östlund, Karin M., tjf. (se ovan), tjf. Törngren, Greta V. M.

Brännkyrka västra och Bromma uppborädsdistrikt.

(Innefattar 34. och 35. rotarna.)

Slottsbacken 6, St.; rt. 164 79; st. 45 60; expeditionstid: 10—3. Uppborädslokaler: brandstationen, Liljeholmen; expeditionstid: 11—2 och 6—8 e. m.; samt folkskolehusen vid Alvik och Bällstalund; expeditionstid: 4—8.

Uppborädskommissarie.

Carlson, A. P.

Kontorsbiträde (5).

Brolin, f. Johansson, R. Ebba D.

Skrivbiträde (4).

Lundgren, Allis I.

Angående tredje stadsfogden, vilken det särskilt älligger att indriva utskylder, se under stadsfogdarna, sid. 20.

Under överståthållarämbetet lydande institutioner, som ej upptagits i det föregående.

Stockholms stads rannsakningsfängelse.

Kungsholmsgatan, C.; rt. 78 16 och under expeditionstiden st. 26 14; expeditionstid: 10—4.

Redan i den gamla stadslagen finnes stadgande om skyldighet för städerna att bygga och underhålla häkte för dem, som begått brott i staden. Gällande bestämmelser återfinnas i kungl. brevet den 4 december 1816, som stadgar skyldighet för städerna att underhålla personer, som häktats för brott, så länge de vid domstol därstädes äro under rannsaking. Rannsakningsfångar äro av två slag, nämligen dels för brott häktade och dels för lösdriveri anhållna personer. Båda dessa kategorier av fångar kvarbliva i fängelset, intill dess de över dem avkunnade utslagen vunnit laga kraft. Därjämte äger i vidsträckt omfattning, på grund av stadsfullmäktiges medgivande, verkställighet av straff rum i fängelset; där få nämligen alla personer, som i Stockholm skola undergå fängelsestraff i stället för böter, avtjåna detta förvärdningsstraff. Rannsakningsfängelset, beläget liksom polishuset i kvarteren Plommonträdet och Kronoberg å Kungsholmen med infart från Kungsholmsgatan, är kommunens enda fängelse. Det färdigbyggdes år 1910 och upplåts till begagnande i december 1911. Fängelset utgöres av mottagningsbyggnaden, inrymmande 33 celler till förvaring av överlastade, under natten häktade, m. fl. personer, cellbyggnaden, inrymmande 284 celler samt ekonomibyggnaden med kök och ångpanneanläggning, den senare avsedd jämväl för polishuset. Samtliga dessa byggnader stå i förbindelse genom täkta gångar.

Överståthållarämbetet utövar högsta inseeendet över fängelset och dess befattningshavare. Alla tjänsteinnehavare tillsättas och entledigas av överståthållarämbetet, utom läkaren, vilkens tjänst är förenad med andre stadsläkarbefattningen i Stockholm.¹⁾

Reglemente m. m. Kungl. reglemente för Stockholms stads rannsakningsfängelse den 24 maj 1912. Överståthållarämbetets arbetsordning för befattningshavare därstädes den 6 nov. 1912.

Stat år 1920. Utgifter: 371,580 kr.; inkomster: 7,375 kr.

Direktör (15).

Asplund, G. F. R.; mottagningstid: 11—12.

¹⁾ Jfr noten å sid. 4.

Predikant

(1,200 kr.; ej å stat).

Kihlstedt, G.

Läkare

(se under hälsovårdsnämnden).

Andre stadsläkaren.

Assistent (11).

Köhler, K., tjl., tlf. Ericson, C. G. H.

Bokhållare (9).

Vakant.

Kontorsbiträde (5).

Mattsson, Beda L. V.

Uppsyningsmän (8).

Rydin, G. A.; Lavén, R. L.

Maskinist (9).

Johansson, H. Th.

Biträdande maskinist (7).

Lundgren, J. S.

Första vaktfru och sjuksköterska (4).

Norman, K. A. Albertina.

Köksförestånderska (4).

Jansson, Elin Ch.

Dessutom tjugusju *vaktkonstaplar* (6, därjämte beklädnad), tre *eldare* (6), en *eldare* (1,500 kr.), tre *vaktfruar* (3), tre *extra vaktkonstaplar* (1,200 kr., därjämte hyresbidrag med 300 kr. och beklädnad), sju *extra vaktkonstaplar* tillsvidare under året, så länge överståthållarämbetet med hänsyn till fångantalet finner sådant nödigt (1,200 kr., därjämte hyresbidrag med 300 kr. och beklädnad) samt en *underförestånderska vid köksavdelningen* (II b).

Skarprättare.

(Sorterar för stadens vidkommande direkt under överståthållarämbetet.)
(300 kr.; ej å stat.)

Dalman, A. G.

Stadsfiskalerna.

Polishuset vid Agnegatan, C.; rt. och st. polisen 88.

Förste stadsfiskalen var ursprungligen när maste chef över den polisbetjäning, som var anställd inom Staden mellan broarna. Samma uppgift hade andre stadsfiskalen beträffande Norrmalmns polisbetjäning och tredje stadsfiskalen beträffande Södermalmns. Fiskalerna ägde att, när och var helst olagligheter och oordningar

Öa. förekommo i staden, vidtagna behöriga åtgärder. Under tiden närmast före polisintendentsbefattningens inrättande hade förste stadsfiskalen närmast under polismästaren befäl över poliskåren.

Numera har stadsfiskal väsentligen att fullgöra en allmän åklagares ålliganden. Förste stadsfiskalen tjänstgör å rådhusrättens första, tredje och sjätte avdelningar, andre stadsfiskalen å andra, femte, sjunde och åttonde avdelningarna och tredje stadsfiskalen å fjärde, sjunde och åttonde avdelningarna.

I instruktionen för överståthållarämbetet, § 8, sägs: »Överståthållaren utnämner stadsfiskaler och äger av dem fordra hörsamhet, efter vad i särskild, av överståthållaren utfärdad instruktion närmare bestämmes.» Den nu gällande instruktionen är av rätt gammalt datum, nämligen av den 12 okt. 1839. Förslag till förändringar rörande stadsfiskalernas ställning ha även på senare åren ofta varit föremål för behandling. Stadsfullmäktige ha upprepade gånger — 1904 och 1906 — i framställningar till k. mt uttalat sig för, att stadsfiskalerna borde tillsättas av justitiekanslersämbetet i stället för av överståthållaren samt att stadsfiskal ej måtte med sin tjänst få förena befattning som poliskommissarie eller annan tjänst vid polisen. Dessa framställningar ha ännu icke lett till något resultat.¹⁾

Instruktion. Överståthållarämbetets instruktion för Stockholms stadsfiskaler och polisbetjante den 12 okt. 1839. Överståthållarämbetets arbetsordning för Stockholms stadsfiskaler den 13 jan. 1911.

Avlöningar m. m. För en var av stadsfiskalerna 5,000 kr., därav lön 3,500 kr., tjygr 1,500 kr.; dessutom två ålderstillägg, vardera å 500 kr.

Dessutom få samtliga vites- och bötesandelar.

Förste stadsfiskal.

Stendahl, L.

Andre stadsfiskal.

Lidberg, C. G.

Tredje stadsfiskal.

Valentin, N. O:son.

Stadsfogdarna.

Fr. o. m. 1879 anställdes i Stockholm tvenne stadsfogdar, en tredje anställdes 1901 på extra stat och blev 1907 överförd på ordinarie stat.

Stadsfogdarna äro underexekutorer eller ordinarie utnämningmän, som biträdas av utav överståthållarämbetet antagna verkställare av domar, extra utnämningmän och uppördsmän. Stadsfogde har att, efter vad i utskökningslagen sägs, fullgöra vad överexekutor förordnar, verkställa dom samt i vissa fall (förmåligast för indrivning av utskylder) utan föreskrift av annan myndighet förträtta utmätning, uttagande av på avbetalning köpt gods, införsel i avlöning m. m. Enligt göromålens fördelning har förste stadsfogden att verkställa dom, uttagande av avbetalningsköpt gods, införsel för underhållsbidrag m. m., tredje stadsfogden att indriva utskylder och s. k. allmänna avgifter, som debiterats inom Stockholm, samt andre stadsfogden att indriva utskylder, som debiterats utom Stockholm, ävensom att handlägga de ärenden, som nu icke särskilt nämnts.¹⁾

Förordningar m. m. Kungl. förordningen angående stadsfogdes tillsättning m. m. den 12 juli 1878. Utskökningslagen kap. 1 § 2. Lag den 26 april 1907 om handräkning för fordrans utfående (§ 9). Lag den 11 juni 1915 om avbetalningsköp (§ 10). Lag den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta, med tillägg den 31 dec. 1918. Kungl. förordningen angående föreskrifter om indrivning av krono- och kommunalutskylder m. m. (restindrivningsförordning) den 14 dec. 1917 med ändring den 24 jan. 1919. Kungl. brev till överståthållarämbetet den 8 nov. 1878 ang. anställandet av två stadsfogdar i Stockholm, omfånget för varderas befattning, avlöningar m. m., den 18 okt. 1901 ang. ändrade anordningar för uppörds- och indrivningsväsendet samt den 12 juli 1907 ang. lönerreglering för stadsfogdarna i Stockholm m. m. Kungl. förordning den 1 okt. 1915 (med ändring den 16 nov. 1917) ang. fördelning av göromålen mellan stadsfogdarna i Stockholm.

Avlöningar m. m. Förste stadsfogde: 5,000 kr., därav lön 3,500 kr., tjygr 1,500 kr., dessutom ett ålderstillägg efter fem år 500 kr., sportler (ca 3,000 kr.). Biträde hos förste stadsfogden: arvode 3,100 kr. (därav för utskökningsärenden 2,500 kr. och för införselsärenden 600 kr.). Kassör hos förste stadsfogden: avlöning enligt lönegrupp 7. Registrator hos förste stadsfogden: arvode 1,200 kr. Sex verkställare av domar: fem åtnjuta sportler (för samtliga tillsammans ca 18,000 kr.) samt två av dessa dessutom avlöning (av staten) med 500 kr. vardera; den sjätte avlönas (av staden) för arbete med införselsärenden med 3,300 kr. Stämmningsmannabiträde för införselsarbetet: ersättning 1,500 kr. Vaktmästare: se under andre stadsfogden.

Andre stadsfogde: 5,000 kr., därav lön 3,500 kr., tjygr 1,500 kr., dessutom ett ålderstillägg efter fem år 500 kr., sportler (högst 3,800 kr.). Tio extra utmätningmän hos andre stadsfogden: tillsammans arvode 17,800 kr. (därav

¹⁾ I och för utredning av frågan ang. åstadkommande av vissa ändringar i grunderna för indrivning av utskylder och avgifter samt andra stadsfogdarna med underlydande personal ålligande göromål m. m. hava stadsfullmäktige tillsatt en kommitté, vilken i dec. 1919 (i och med avlämnande av del II av sitt betänkande) slutfört sitt uppdrag. Saken har emellertid ännu (juni 1920) ej varit föremål för stadsfullmäktiges behandling. (Se vidare under avd. Kommittéer, Stadsfogdekomittén.)

¹ Jfr noten å sid. 4.

11,200 kr. av staten och 6,600 kr. av staden), varav en 1,900 kr. och nio 1,700 kr.; till tillfälligt avlöande av två stämmingsmän användas 600 kr. Fem tillfälliga utmätningsmän för år 1920, till vilkas avlöning staden — under viss förutsättning — anslagit medel: alla t. v. avlönade efter 1,700 kr. pr år. Dessutom utgår till envar av femton utmätningsmän lönstillägg av 250 kr. Dessutom äro för första halvåret 1920 anställda (för avarbetande av uppkommen balans av ärenden ang. indrivning av utskylder) dels tio tillfälliga utmätningsmän, avlönade efter 1,950 kr. per år, dels ett extra skrivbiträde, avlönat efter 1,200 kr. per år. Ett kontorsbiträde: lönegrupp 5. Ett skrivbiträde: lönegrupp 4. Två biträden hos andre stadsfogden: arvoden 1,300 och 1,200 kr. En vaktmästare hos förste och andre stadsfogdarna: lönegrupp 4. En vaktmästare hos stadsfogdarna: lönegrupp 4.

Tredje stadsfogde: 5,000 kr., därav lön 3,500 kr., tjpr 1,500 kr., dessutom ett ålders-tillägg efter fem år 500 kr. samt personligt lönetillägg till nuvarande innehavaren 500 kr., sportler. Biträde vid restskyldigas försättande i konkurs: 10 % å indrivet och redovisat belopp, dock lägst 3,600 kr. Extra biträde å stadsfogdeexpeditionen: 3,000 kr. Uppbördsinspektör: 4,000 kr., därav lön 2,800 kr., tjpr 1,200 kr., dessutom ett ålders-tillägg efter fem år 500 kr. Två kontorsbiträden: lönegrupp 5. Två skrivbiträden: lönegrupp 4. Fyra centraluppbördsmän och fyrtiosex uppbördsmän hos tredje stadsfogden: 1,600 kr., därav lön 1,500 kr., beklädnadshjälp 100 kr., dessutom två åldersstillägg, vardera å 100 kr., provision (40 öre för varje indriven utskyldspost och 30 öre för varje indriven pensionsavgiftspost). Härforutom utgår till envar av ovanstående femtio uppbördsmän hyresbidrag med 250 kr. pr år.

Förste stadsfogdens expedition.

Slottsbacken 6, 3 tr., St.; rt. 208 66; st. Brunkeb. 10 17. Expeditionen hålles öppen 12—3 alla vardagar utom vid de tillfällen, då särskilda tjänsteärenden det hindra. Efter kl. 2 e. m. mottagas domsverkställarnas redovisningar, och expedieras allmänheten då endast i den mån sagda redovisningar medgiva.

Domsverkställarnas expeditionstid: 2—3; rt. 156 75; st. 14 22.

Förste stadsfogde.

Bredberg, E. A.; telefon i bostaden st. 62 89.

Biträde.

Mellström, K. H. S.

Kassör (7).

Johansson, Betty C.

Registrator.

Lundberg, A. N. V.

Vaktmästare.

Se under andre stadsfogden.

Extra utmätningsmän och verkställare av domar.

Andersson, E. G.; Lindberg, G. A.; Hegardt, G. E.; Jonasson, E. J.; Axton, A. E.; Forssman, H. J.

Stämmingsmannabiträde för förselsarbetet.

Forssman, E. H.

Andre stadsfogdens expedition.

Slottsbacken 6, 3 tr., St.; rt. 94 03; st. 22 25; expeditionstid: 11—3.

Utmätningsmännens expeditionstid: 2—3; st. 193 17.

Vaktmästarna: st. 14 22, 193 17.

Andre stadsfogde.

Levander, J. A.; träffas personligen under expeditionstiden, se ovan.

Kontorsbiträde (5).

Petersson, G. E. (Gulli).

Skrivbiträde (4).

Westblad, f. Muren, Edith A.

Dessutom ett extra skrivbiträde (se ovan).

Extra utmätningsmän.

Andsén, C. W.; Andersson, A. A.; Johansson, J. O.; Hansson, G. J.; Dermenstoff, J. V.; Wallenius, O. E.; Petersson, P. J.; Lennström, E. A.; Petersson, E. J. (se nedan); Söder, J. C.; Samuelsson, K. A.; Johansson, K. O. T.; Pettersson, E. E. G.; Nordblom, K. A.; Nordgren, A. E.

Dessutom tio tillfälliga utmätningsmän (se ovan).

Vaktmästare (4).

Nygren, F. G. J.; Petersson, E. J., tjf. (se ovan), tjf. Eriksson, A. E.

Tredje stadsfogdens expedition.

Slottsbacken 6, n. b., St.; rt. 38 63; st. 25 89; expeditionstid: 11—2.

Tredje stadsfogde.

Karlson, S. V. E.

Biträde vid restskyldigas försättande i konkurs.

Boivie, G. C. F.; expedition: Börshuset; st. 20 24.

Biträde å expeditionen.

Lundqvist, E. B.

Uppbördsinspektör.

Blom, K. H. L.; mottagningstid: alla dagar 2—3; st. 95 41.

Kontorsbiträden (5).

Söderqvist, Olga C.; Matson, Hildur M.

Skrivbiträden (4).

Rossander, Ingeborg M.; Malm, Lilly L. A.

Öä.

Centraluppbördsmän.

Mottagningstid: 2—3. (Jfr dock nedan för rotarna 31—35.)

Andersson, E. E., Östermalmsgatan 37, Ö.; st. 248 73 (för rot. 7—11, 20, 21, 24 och 28);
Carlsson, E. J. F., Torsgatan 46, 3 tr. ö. g., Va.; st. 235 37 (för rot. 2—6, 17, 18, 22, 23, 26, 27, 29 och 30);
Sjökvist, A. J., Nytorgsgatan 25 B, 3 tr., Sö.; st. 325 33 (för rot. 1, 12—16, 19, 25 och 36);
Persson, J. R., tf., Långholmsgatan 11, 3 tr. ö. g., Sö.; st. 319 87 (för rot. 31—35);
 mottagningstid: måndagar och onsdagar 2—3, lördagar 2—5.

Uppbördsmän.

Till dessa erläggas å uppbördsstämma oguldna utskylder. Mottagningstid: 2—3. (Jfr dock nedan för rotarna 32—35.)

1. *Storkyrkoroten*: **Svanlund, S. A.**, Skomakaregatan 32, 2 tr., St.; st. 142 41.
2. och 3. *Klararoten*: **Wiktor, O. N.**, Klara norra kyrkogata 27, 1½ tr., C.; st. 196 04;
Lindqvist, E. H., Mästersamuelsgatan 40, 2 tr., C.; st. 228 05.
4. *Kungsbroroten*: **Johansson, M. A.**, Kungsholmsgatan 36, 3 tr., C.; st. 231 87.
5. *Tegnérssroten*: **Magnusson, A. W.**, Drottninggatan 104, 2 tr., Va.; st. 196 05.
6. *Observatorieroten*: **Norén, K. A.**, Upplandsgatan 36, 1 tr., Va.; st. 196 06.
7. *Jakobsroten*: **Palmqvist, J. E. L.**, Blasieholmsgatan 1, 1½ tr., C.; st. 163 35.
8. *Roslagssroten*: **Gyllner, J. A.**, Gson, Humlegårdsgatan 10, 3 tr., Ö.; st. 124 86.
9. *Humlegårdsroten*: **Molin, O.**, Surbrunnsgatan 1, 3 tr., Va.; st. 196 09.
10. *Nybroroten*: **Pettersson, F. B.**, Majorsgatan 6, Ö.; st. 196 10.
11. *Artilleriroten*: **Malmqvist, F. O.**, Karlavägen 77, 1 tr., Ö.Dj.; st. 196 24.
12. *Sofaroten*: **Lundgren, A.**, Folkungagatan 107, 2 tr., Sö.; st. 302 92;
Holmgren, O. F., Borgmästaregatan 16, 3 tr., Sö.; st. 302 99.
13. *Stadsgårdsroten*: **Lönn, E. K.**, Katarina östra kyrkogata 13, 3 tr., Sö.; st. 302 93.
14. *Katarina mellanrote*: **Nilsson, C. G. M.**, Katarina bangata 13, 3 tr., Sö.; st. 302 94.
15. *Maria kyrkorote*: **Zetterberg, C. J.**, St Paulsgatan 32, Sö.; st. 302 97.
16. *Tantoroten*: **Lindqvist, J. H.**, Timmermansgatan 29 A, 3 tr., Sö.; st. 132 07.
17. *Kronobergsroten*: **Anderberg, K. A.**, Kungsholmsgatan 42 B, C.; st. 196 17;
Gry, A. P., Fleminggatan 40, 2 tr., C.; st. 251 53.
18. *Teknologroten*: **Thårén, C. G. A.**, Rådmanngatan 78, 2 tr., Va.; st. 196 18.
19. *Skinnarviksroten*: **Asplund, H. E.**, Torkel Knutssonsgatan 16 B, Sö.; st. 302 98.

20. *Narvaroten*: **Törnqvist, J. K.**, Narvavägen 20, 1 tr. ö. g., Ö.Dj.; st. 196 20.
21. *Vanadisroten*: **Ahlin, B. O. J.**, Frejgatan 31 A, 2 tr., Va.; st. 196 21;
Björklund, E. E., Roslagsgatan 41, 4 tr., Va.; st. 64 53.
22. *Vasaroten*: **Jakobsson, A.**, Frejgatan 40, 1 tr., Va.; st. 196 22.
23. *Karlsviksroten*: **Bengtsson, O. J.**, Fridhemsgatan 10 A, C.; st. 196 23;
Zallhagen, E. O. H., Fleminggatan 81, n. b., C.; st. 252 95.
24. *Karlaroten*: **Creutzter, A. F.**, Linnégatan 80, ö. g. 1 tr., Ö.Dj., tjl., *tf.*, **Petersson, O. M.**, Styrmanngatan 37, Ö.Dj.; st. 196 11.
25. *Nytorgsroten*: **Andersson, J. R. F.**, Bondegatan 55, 1½ tr., Sö.; st. 134 67.
26. *Norrullsroten*: **Rosenberg, K. A.**, Västmannagatan 100, 2 tr., Va.; st. 181 15;
Isakson, T. E., Hagagatan 8, 3 tr., Va.; st. 261 59.
27. *Karlbergssroten*: **Ahlin, G. A. T.**, Karlbergsvägen 82, 3 tr., Va.; st. 241 87;
Guillette, F. W., Vikingagatan 8, 2 tr., Va.; st. 252 42.
28. *Eriksbergsroten*: **Linde, T.**, Frejgatan 10, 2 tr., Va.; st. 196 02.
29. *Kristinebergsroten*: **Landin, C. O.**, St Eriksgatan 43, 3 tr., C.; st. 196 08.
30. *Birkaroten*: **Ahlqvist, K.**, Karlbergsvägen 61, 2 tr., Va.; st. 196 07.
31. *Heleneborgsroten*: **Forselius, E. V.**, Krukmakaregatan 48, 1 tr., Sö.; st. 302 96;
Andersson, C. G. F., Långholmsgatan 12 B, ½ tr., Sö.; st. 325 10.
32. *Enskederoten*: **Rydén, O. E.**, *tf.*, Örby 22, st. Örby 23; mottagning: 8.30—9.30 f. m.;
Karlsson, K. A. G., *tf.*, Kyrkogårdsvägen 11, Enskede; st. Enskede 2 93; mottagning: måndagar, tisdagar och fredagar 2—3, lördagar 2—5.
33. *Liljeholmsroten*: **Hallqvist, V.**, *tf.*, Hemmet, Liljeholmen; st. Liljeholmen 52; mottagning: 8.30—9.30 f. m.;
Karlsson, F. L., Jarlagatan 15 A, Aspudden; st. Aspudden 78; mottagning: måndagar, onsdagar och fredagar 2—3 samt lördagar 3—5.
34. *Årstaroten*: **Rydén, O. E.**, *tf.* (se ovan);
Wallin, J. A., *tf.*, Midsommarkransen; st. Liljeholmen 30; mottagning: alla söckendagar 6—7 e. m. samt dessutom måndagar 2—3 och lördagar 3—5.
35. *Brommaroten*: **Krig, J. F.**, Kungsholms villastad; st. Ulvsunda 19; mottagning: söckendagar 8—9 f. m.;
Svensson, C. A., Heleneborg 19, Bällsta, Sundbyberg; st. Bromma 28; mottagning: söckendagar 2—3.
36. *Helgaroten*: **Lindström, H. G.**, Skånegatan 86, Sö.; st. 325 11.

Passbyrån.

Slottsbacken 6, ing. fr. Bollhusgränd, 1 tr., St.; expeditionstid: 11—3.

Passen utfärdas av överståthållaren och kon-
trasigneras av polissekreteraren. För erhållande
av pass fordras legitimationshandling, som styr-
ker resandes identitet (prästbetyg eller annan
officiell handling). För resa till vissa länder
(Ryssland, Rumänien m. fl.) fanns redan tidigare
passväg; för närvarande fordras pass för resa
till alla länder i Europa. Pass skall i regel vise-
ras av vederbörande konsulat.

Avlöningar m. m. Föreståndare: avlö-
ning såsom kanslist.

Föreståndare.

Palin, A. V., kanslist hos överståthållarämbetet.

Kommissionären hos överståthållar- ämbetet.

*Slottsbacken 6, St.; rt. 208 48; expedi-
tionstid: 10—3.*

Hos överståthållarämbetet skall vara för-
ordnad en lämplig person med benämning kom-
missionär att under tjänstemannaansvar till-
handagå den, som honom muntligen eller skrift-
ligen därom anlitar, med ingivande av handling-
ar, med uttagande och översändande av utslag
samt andra beslut och handlingar, med under-
rättelse om dag, då beslut efter anslag utfärdas,
ävensom med meddelanden om andra förhållan-
den, angående vilka allmänheten äger erhålla
upplysning av den, som hos överståthållaräm-
betet är satt att mottaga inkommande handlingar.

Den, som med begagnande av allmänna pos-
ten vill anlita kommissionären, har att därom
meddela sig med denne i brev, ställt till »kom-
missionären hos överståthållarämbetet». Kom-
missionär åligger att å tid, som bestämmes av
ämbetet, vara tillstädes för att mottaga uppdrag
och ankommande brev (se ovan).

Avlöningar m. m. Kommissionär äger att i
arvode åtnjuta: för handlingars ingivande 75
öre, för uttagande och översändande av beslut,
diariebevis eller andra handlingar 75 öre, för
meddelande av underrättelse om dag, då beslut
efter anslag utfärdas, eller annat meddelande
75 öre; dock att, där uppdrag att ingiva handlingar
även avser uttagande och översändande
av diariebevis om deras ingivande, arvudet för
dessa åtgärder tillsammans utgår med en krona;
allt utom porto. Därest den, som anlitar kom-
missionär, med behörigt bevis styrker sin fattig-
dom, åligger det kommissionären att utan ersätt-
ning tillhandagå med ovannämnda förrättningar.

Instruktion. K. kungörelse angående kom-
missionärer hos statsdepartement och vissa
ämbetsverk m. fl. myndigheter den 28 maj 1886.

Kommissionär.

*Lundholm, C. P. H., amanuens hos överståthållar-
ämbetet.*

Stockholms stads politiinrättning.

(Bårhuset.)

*Karolinska institutet, C.; öppet varje
söckendag 9—10 f. m.*

I k. maj:ts skrivelse den 9 dec. 1864 till
överståthållarämbetet angående ändring i planen
för byggnaden för patologisk-anatomiska insti-
tutionen vid karolinska institutet godkändes
stadsfullmäktiges beslut att till uppförande och
inredning å karolinska institutets tomt av ett
bårhus anslå 20,000 kr. under villkor och för-
behåll, att staden i behörig ordning tillför-
säkrades, att bårhuset utan kostnad för staden
framgent av karolinska institutet eller den
medicinska institution, som möjligen kunde träda
i dess ställe, vårdades och underhölles samt till
bårhus för stadens räkning användes.

Stat år 1920. Utgifter: 8,950 kr.

Avlöningar m. m. Prästerligt biträde:
arvode 450 kr. Vaktmästare och förestån-
dare: arvode 300 kr. Två politivaktmästare:
lönegrupp 4.

Prästerligt biträde.

*Folkard-Holmgren, J. F., pastorsadjunkt i Kungs-
holms församling.*

Vaktmästare och föreståndare.

Ericsson, C. F.; Myntgatan 6, St.; st. 40 57.

Dessutom två *politivaktmästare* (4) och
en *extra politikarl.*

Av överståthållarämbetet utsedda besiktningsmän och inspektörer.

Ångslupsinspektionen.

Närmaste tillsyn över efterlevnaden av regle-
mentet för ångslupsstraffiken i huvudstaden den
29 mars 1873 (med ändring den 29 nov. 1901)
tillkommer den av överståthållarämbetet för
sådan ändamål förordnade inspektör, för vil-
ken särskild instruktion blivit utfärdad i hans
konstitutorial.

Arbörning. Ångslupsinspektör: arvode
1,500 kr.

Ångslupsinspektör.

Rundblom, P. B., sjökaptan.

Sakkunniga för utfärdande av intyg för behörighet som maskinskötare å motor- och befälhavare å fiskefartyg.

Kungl. förordningen den 29 mars 1912 an-
gående befäl å svenska handelsfartyg stadgar,

Öa. dels att å motorfartyg, som användes som passagerarefartyg eller har en dräktighet av minst 30 ton, skall befälhavaren eller annan å det samma anställd person vara försedd med intyg om nödig kännedom i maskineriets skötsel, dels att å däckat fiskefartyg, vars dräktighet uppgår till minst 30 ton, befälhavaren skall vara försedd med intyg om nödig kännedom om sjökort, kompass etc.

Dessa intyg utfärdas av särskilda av konungens befallningshavande utsedda, sakkunniga personer, som dessutom skola utfärda vissa andra i förordningen stadgade intyg.

Sakkunniga.

Schubert, G. H., ingenjör (för motorfartyg);
Ljungquist, G. V., kapten (för fiskefartyg).

Besiktningsmän för automobiler.

Jämlikt kungl. förordningen om automobiltrafik den 30 juni 1916 förordnar överståthållarämbetet erforderligt antal besiktningsmän för verkställande av besiktning och annan förrättning, som i nämnda förordning avses. För förrättning äger besiktningsman uppbära arvode enligt följande taxa:

för första besiktning av automobil . . . 15 kr.
för efterbesiktning av automobil . . . 10 »
för prövning enligt § 4 10 »

Besiktningsmän.

Rosborg, A. H., civilingenjör; **Kjellberg, O. E.**, ingenjör; **Bratt, E. A.**, ingenjör; **Brambeck, N. F. O.**, löjtnant.

Besiktningsmän för samlingslokaler.

Jämlikt överståthållarämbetets kung. den 29 maj 1888 ang. säkerhetsåtgärder för offentliga samlingslokaler i huvudstaden (§ 43) utser ämbetet särskilda besiktningsmän för samlingslokaler.

Besiktningsmän.

Brandchefen och stadsarkitekten jämte kommissarien i vederbörande polisdistrikt.

Besiktningsmän för utskänkningslokaler.

Jämlikt kungl. förordningarna den 14 juni 1917 ang. försäljning av rusdrycker (§ 53) den 11 juli 1919 ang. försäljning av pilsnerdricka (§ 18) samt den 9 juni 1905 ang. försäljning av alkoholfria drycker samt svagdricka (§ 5) må icke utskänkning av dylika drycker börjas, förrän besiktning å den lägenhet, där rörelsen skall drivas, hållits i Stockholm av vederbörande stadsfiskal jämte två särskilt utsedda besiktningsmän och dessa utfärdat bevis därom, att lägenheten är för ändamålet lämplig. Av besiktningsmännen utses ifråga om lokaler för utskänkning av spritdrycker, vin och öl samt pilsner-

dricka den ene av överståthållarämbetet och den andre av nykterhetsnämnden samt ifråga om lokaler för utskänkning av alkoholfria drycker och svagdricka båda av överståthållarämbetet. Kostnaden gäldas med belopp, som av ämbetet bestämmes, för närvarande 4 kr. till var och en av besiktningsmännen för första gången lokal besiktigas och 2 kr., om lokalen förut besiktigats.

Besiktningsmän.

För lokaler för utskänkning av spritdrycker.

Friedholm, J. A., rådmän (utsedd av överståthållarämbetet); **Lundborg, K. O. N.**, folkskollärare (utsedd av nykterhetsnämnden).

För lokaler för utskänkning av vin och öl.

Sällberg, A. R., notarie hos överståthållarämbetet för polisärenden (utsedd av överståthållarämbetet); **Lundborg, K. O. N.** (se ovan; utsedd av nykterhetsnämnden).

För lokaler för utskänkning av pilsnerdricka.

Cronvall, P. A., sekreterare hos riksdagens andra kammare (utsedd av överståthållarämbetet); **Lundborg, K. O. N.** (se ovan; utsedd av nykterhetsnämnden).

För lokaler för utskänkning av alkoholfria drycker och svagdricka.

Cronvall, P. A. (se ovan); **Engström, L. A.**, f. d. kapten (utsedda av överståthållarämbetet).

Kontrollant för explosiva varor.

Jämlikt kungl. förordningen den 19 november 1897 ang. explosiva varor har överståthållarämbetet enligt order den 28 februari 1901 tillsatt en kontrollant för explosiva varor, vilken det åligger övervaka de inom huvudstaden befintliga upplag av sådana varor, pågående sprängningsarbeten samt handeln med explosiva varor, varjämte kontrollanten är skyldig till överståthållarämbetet avgiva infordrade utlåtanden.

Tillverkningen övervakas av statens inspektör över explosiva varor.

Avlöning. Kontrollant: arvode 2,000 kr.

Kontrollant.

Edlund, A. T., civilingenjör.

Hissinspektörer.

Enligt kungl. förordning den 15 okt. 1909 äger överståthållarämbetet att för inspektion av hissar inom Stockholm utse särskilda inspektörer och för dem utfärda taxa och instruktion; sådan instruktion utfärdades den 21 mars 1910 och nu gällande taxa den 31 dec. 1919. Inspektörerna sortera närmast under förste polisintendenten.

Inspektörer.

Cronvall, E. G., civilingenjör (för östra distriktet: Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars förs.).

Seijmer, K. J. G., civilingenjör (för norra distriktet: Adolf Fredriks, Gustav Vasa, Matteus och Johannes förs. samt förutv. Hötorgsroten av Klara förs.).

Andersson, M. A. F., civilingenjör (för västra distriktet: Jakobs, Kungsholms och Bromma förs.).

Björnvall, K., civilingenjör (för södra distriktet: Storkyrko-, Katarina, Sofia, Maria och Brännkyrka förs. samt förutv. Klara kyrkorote).

Ann. Vid förfall för någon av inspektörerna äger denne hänvisa till annan inspektör.

Kontrollant för de offentliga hissarna på Söder.

(Katarinahissen, Mariahissen och hissen vid Söderbergs trappor).

Enligt reglemente för trafiken i elevatoren i Stadsgården den 10 april 1883, reglemente för Mariahissen den 22 mars 1886 och reglemente för hissen vid Söderbergs trappor den 18 dec. 1907 äger överståthållarämbetet utöva kontroll över trafiken vid nämnda hissar.

Kontrollant.

Björnvall, K., civilingenjör.

Inspektörer över elektriska anläggningar.

Enligt överståthållarämbetets ordningsföreskrifter för elektriska anläggningar i Stockholm utanför den egendom, där elektriciteten alstras, den 25 juni 1891, skall envar, som i Stockholm vill inrätta elektrisk telegraf- eller telefonanläggning eller elektrisk anläggning för belysning eller överförande av drivkraft, om ledningen är avsedd att sträckas utanför den egendom, där elektriciteten alstras, därom till överståthållarämbetet ingiva skriftlig ansökan. För biträde vid handläggning av dylika ärenden samt för tillsyn å anläggningarna utser ämbetet sakkunniga inspektörer, vilkas arvode bestämmes av stadsfullmäktige genom taxor, som godkännas och utfärdas av överståthållarämbetet; den senaste är av den 12 dec. 1903.

Inspektörer.

Enström, A. F., kommerseråd; **Rossander**, C. A. J., civilingenjör.

Tillsyningsmän över fondaffärer.

Kungl. förordningen den 6 nov. 1908 ang. särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper stadgar, att bolag, förening eller enskild

person, som, i eller utan samband med annan rörelse eller näring ämnar driva handel med fondpapper för egen räkning eller i kommission, skall, innan handeln börjar, göra särskild anmälan, i Stockholm hos överståthållarämbetet. Sådan anmälningsskyldighet åligger dock icke av handels- och sjöfartsnämnd antagna fondmäklare, ej heller solidariskt bankbolag eller bankaktiebolag, såvitt angår bankens huvudkontor. Tillsyn över efterlevnaden av de i nämnda förordning givna föreskrifter tillkommer överståthållarämbetet, som därför utser särskilda tillsyningsmän, vilka var och en få sig tilldelade vissa namngivna firmor; arvode 1,000 kr. (av statsmedel).

Tillsyningsmän.

Wessman A. G., f. d. revisor hos överståthållarämbetet för uppbördsärenden; **Boalt**, A., notarie vid överståthållarämbetets kansli; **Bayard**, A. E., **Lindqvist**, E. G., **Asplund**, O. I., uppbörds-kommissarier; **Ehrnfeldt**, S. O., **Ekman**, S. H., **Larsson**, J. S., **Envall**, H. R., kammarskrivare hos överståthållarämbetet för uppbördsärenden.

Ombud hos Stockholms stadshypoteks-förening.

Jämlikt § 12 i kungl. förordningen den 5 juni 1909 ang. grunderna för stadshypoteksföreningars bildande och verksamhet skola de till hypoteksförening för erhållna lån avgivna förbindelser med tillhörande hypotek ställas under offentlig vård, som i Stockholm utövas av ett av överståthållarämbetet utsett ombud. Instruktion för dylikt ombud är av kungl. maj:t fastställd den 18 febr. 1910.

Ombud.

Cronvall, P. A., sekreterare hos riksdagens andra kammare.

Skorstensfejare.

Till förekommande av soteld skola enligt bestämmelser i brandordningen vederbörande husägare tillse, att skorstenspipor och rökgångar hållas rensade från sot. För sotningsarbetets verkställande antager överståthållarämbetet orfordrigt antal sotare, en för var och en av de trakter, i vilka staden för detta ändamål av ämbetet indelas. De sålunda antagna sotarna äro såväl uteslutande berättigade som skyldiga att, var inom sin trakt, verkställa sotning på i brandordningen bestämda tider och äro underkastade ansvar för försummelse därutinnan. Betalning utgår enligt av stadsfullmäktige beslutad och av överståthållarämbetet fastställd taxa. Över de sotningsarbeten, som skola utföras å bestämda tider, är sotaren skyldig föra anteckningar enligt fastställt formulär. Vid soteld inom vederbö-

Öä.

Öa. randes trakt ävensom vid annan eldsv är sotare skyldig att med sitt folk, om så av brandbefäl påfordras, biträda med släckning. Vid de årliga brandsynerna skall också biträde lämnas av sotare. Sotare får icke utan särskilt tillstånd bo utom sin trakt och skall varje år före den 1 oktober anmäla sin adress till överståthållarämbetet, som årligen annonserar samtligas adresser.

Staden är för närvarande delad i 21 sotaretrakter (jfr karta i den statistiska avdelningen).

Reglementen m. m. Brandordningen för Stockholm den 14 jan. 1918 §§ 1—14. Överståthållarämbetets kungörelser den 26 maj 1914, 18 maj 1916 och 21 juni 1919 ang. ändrad indelning i skorstensfejaretrakter (innehållande nu gällande indelning). Taxa för sotning, fastställd av överståthållarämbetet den 3 juli 1918, med ändringar den 4 juli 1919 och 23 april 1920.

1. trakten

(omfattande västligaste delen av Kungsholms församling med gräns i S:t Eriksgatan från S:t Eriksbron, Fleminggatan, Kronobergsgatan, Hantverkaregatan samt S:t Eriksgatan till Mälaren ävensom den till nämnda församling hörande del av stadens område, som är belägen utom Kungsholms tull).

Lindh, C. J. F.; Fleminggatan 63, C.; rt. Kungsh. 45; st. 107 71.

2. trakten

(omfattande återstoden av Kungsholms församling).

Korsgren, R. J.; Agnegatan 3, C.; rt. 50 79; st. 63 59.

3. trakten

(omfattande Adolf Fredriks församling).

Karlsson, G. A.; Luntmakaregatan 75, Va.; rt. Vasa 6 18; st. 168 90.

4. trakten

(omfattande Gustav Vasa församling).
Vakant.

5. trakten

(omfattande Matteus' församling, väster om S:t Eriksgatan).

Forsström, G. M. V.; Torsgatan 19, Va.; rt. 142 39; st. 23 93.

6. trakten

(omfattande Matteus' församling, öster om S:t Eriksgatan).

Tolléus, G. E. A:son; Vanadisvägen 41, Va.; rt. 112 64; st. 49 92.

7. trakten

(omfattande Johannes församling med undantag av kvarteren Sparven, Käkenhusen, Polacken och Väderkvarnen).

Sjöberg, Hj. S. S.; Odengatan 25, Va.; rt. 301 20; st. 61 29.

8. trakten

(omfattande Engelbrekts församling jämte dit hörande delar av Kungl. Djurgården, men med undantag av den del av kvarteret Sperlingens backe, som begränsas av Birgerjarlsgatan, Biblioteksgatan, Humlegårdsgatan och Grevturegatan).

Grönkvist, K. J. E.; Birgerjarlsgatan 106, Va.; rt. Vasa 18 96; st. 14 89.

9. trakten

(omfattande Hedvig Eleonora församling, med undantag av kvarteren Kyrkogården och Klippan).

Elander, f. Varenius, A. Mathilda; Nybrogatan 22 & 24, Ö.; rt. 38 92; st. 51 55.

10. trakten

(omfattande kvarteren Kyrkogården och Klippan i Hedvig Eleonora församling samt Oscars församling jämte dit hörande delar av Kungl. Djurgården med undantag av det område, som begränsas av Djurgårdsbrunnsviken, Djurgårdsbrunnskanalen och Saltsjön).

Denckert, A. F.; Skepparegatan 18, Ö. Dj.; rt. 728 90; st. 49 89.

11. trakten

(omfattande Jakobs församling med undantag av Skepps- och Kastellholmarna samt av Johannes församling kvarteren Sparven, Käkenhusen, Polacken och Väderkvarnen och av Engelbrekts församling den del av kvarteret Sperlingens backe, som begränsas av Birgerjarlsgatan, Biblioteksgatan, Humlegårdsgatan och Grevturegatan).

Blomkvist, E. W.; Mästersamuelsgatan 19 A, C.; rt. Norr 9 06; st. 63 37.

12. trakten

(omfattande Klara församling).

Clarino, C. B. T.; Klara norra kyrkogata 29, C.; rt. 128 30; st. 86 67, Vasa 79 38.

13. trakten

(omfattande Nikolai församling jämte Skepps- och Kastellholmarna samt det område av Kungl. Djurgården, som begränsas av Djurgårdsbrunnsviken, Djurgårdsbrunnskanalen och Saltsjön).

Ågren, A.: Prästgatan 27, St.; rt. Staden 1 12; st. 10 56.

14. trakten

(omfattande del av Sofia församling och norra delen av Katarina församling, begränsad av Södermalmsförg, Götgatan, Högbergsgatan, Ostgötagatan, Åsögatan, Borgmästaregatan och Bondegatan till Hammarbysjö).

Clason, V. A.; Folkungagatan 73 A, Sö.; st. 33 47.

15. trakten

(omfattande del av Sofia församling och sydöstra delen av Katarina församling, begränsad av Bondegatan från Hammarbysjö, Borgmästaregatan, Asögatan, Östgötagatan, Tjärhovsgatan, Götgatan, Blekingegatan och Östgötagatan till Hammarbysjö).

Svenson, O. V.: Skänegatan 51, *Sö.*; rt. Söder 2 89; st. 35 86.

16. trakten

(omfattande nordöstra delen av Maria församling, begränsad av Södermalmstorg, Hornsgatan, Torkel Knutssongatan, Brännkyrkagatan och Långholmsgatan).

Pettersson, C. P.: Lundagatan 39, *Sö.*; st. 35 87.

17. trakten

(omfattande mellersta delen av Maria församling, begränsad av Hornsgatan från Årstaviken, Långholmsgatan, Brännkyrkagatan, Torkel Knutssongatan, Hornsgatan, Götgatan, Högbergsgatan, Svedenborgsgatan och Volmar Yxkullsgatan till Årstaviken).

Wästerlund, J. O.: Hornsgatan 104, *Sö.*; rt. Söder 1 78; st. 37 29.

18. trakten

(omfattande Liljeholmens förutvarande municipalsamhälle med Aspudden, Charlottenburg, Grön-

dal, Reymerholm och Tellusborg samt västligaste delen av Brännkyrka församling i övrigt med gräns i stora landsvägen från Liljeholmen till Fruängen, ävensom inom Maria församling Långholmen samt det väster om Långholmsgatan och norr om Hornsgatan belägna området).

Wernström, G. A.: Solgatan 17, Aspudden; rt. Liljeholmen 70; st. Aspudden 57.

19. trakten

(omfattande den del av Brännkyrka församling, som ej är tilldelad 18. trakten, samt inom Katarina församling det intill Årstaviken och Hammarbysjö belägna område, som begränsas av Östgötagatan, Blekingegatan och gränsen till Maria församling).

Clarino, F. E.: Rutger Fuchsgatan 6 B, *Sö.*; st. 316 89.

20. trakten

(omfattande de delar av Katarina och Maria församlingar, som ej tilldelats 14.—19. trakterna).

Lundberg, A. W.: Fatbursgatan 18 A, *Sö.*; rt. Söder 8 30; st. 15 05.

21. trakten

(omfattande Bromma församling).

Halldén, C. O. E.: Fredsgatan 10, Sundbyberg; rt. och st. Sundbyberg 3 & 12 27.

2.

Stockholms magistrat och rådhusrätt

och i samband därmed stående institutioner.

MRr.

Stockholms magistrat och rådhusrätt och i samband därmed stående institutioner.

Magistraten och rådhusrätten.

Rådhuset, Schéele- och Agnegatorna, C. rt. och st.: rådhusets växel (öppen vardagar 9—6 samt därutöver så länge session pågår), till portvaktsbostaden st. Kungsh. 770; ang. direkta linjer och nattkopplingar se nedan. Expeditionstid: 11—2; registrators- och aktuariiekontoren 10—3.

Stockholms egentliga självstyrelse tillhörde fördom magistraten, d. v. s. borgmästare och råd. Sammansättningen och tillsättningen ha växlat rätt mycket under olika tider. Magistraten hade i forna tider många värv att fylla: vakade över lagars och privilegiers efterlevnad, företrädde staden vid underhandlingar med regeringen och med andra städer, ägde att meddela burskap, att övervaka handel och hantverk, byggnadsväsende och renhållning, stadens säkerhet och allmänna frid samt att provisoriskt utöva en kompletterande lagstiftningsmakt, när så krävdes, vid utövandet av domsrätten. Styrelseformerna voro för övrigt rätt vacklande och vunno ej stadga förrän under 1600-talet. (Se för övrigt ang. stadsstyrelsen under överståthållarämbetet sid. 4 och Stockholms kommunalstyrelse sid. 40.)

Magistratens befattning med stadens angelägenheter är numera föga omfattande. Dess förnämsta befogenhet i sådant avseende hänför sig till anordnandet och övervakandet av stadsfullmäktigvalen och valen för upprättande av förslag till besättande av borgmästare-, rådmans- och magistratssekreterareplatserna. Likaledes uppgör magistraten förslag till stadens indelning i valkretsar för ovannämnda val. Slutligen är att märka att magistraten utser medlemmar i byggnadsnämnden. Dessutom tillkommer det magistraten en viss disciplinär myndighet beträffande rådhusrättens tjänstemän och betjante.

Magistraten, vari överståthållaren är preses, består av borgmästaren och rådmännen, som för närvarande äro tjugi till antalet.

Stockholms rådhusrätt består även av borgmästaren och rådmännen jämte en magistratssekreterare, tjuguen civilassessorer (därav två å förmyndarkammarens stat), åtta kriminalassessorer samt i vissa ärenden assistenten och stärbhusnotarien hos förmyndarkammaren. Vid rådhusrätten äro dessutom anställda en aktuarie, en registrator och en inskrivningsnotarie, varjämte magistraten äger att förordna extra tjänstemän att biträda vid protokoll och expedition. Borgmästare, rådmän och magistratssekreterare till-sättas av kungl. maj:t bland de tre, som

stadens i allmänna angelägenheter röstberättigade, i staden mantalsskrivna män vid inför magistraten hållet val uppföra på förslag. Assessorer och övriga tjänstemän förordnas av magistraten. Stockholms rådhusrätt erhöll sin organisation 1849, då de gamla kämnärsrätterna indrogos. Till sina grunddrag är denna organisation orubbad, ehuru ändringar ägt rum i flera dess delar, och är i detta avseende nu gällande den av kungl. maj:t den 13 sept. 1912 utfärdade stadga för Stockholms magistrat och rådhusrätt med däri sedermera gjorda ändringar. Rådhusrätten arbetar dels samfällt, då den utgöres av borgmästaren och rådmännen, dels på avdelningar, f. n. sju (den sjunde började sin verksamhet den 1 maj 1909), vartill sedan mars 1918 kommer en extra åttonde avdelning (se nedan). Samfälliga rådhusrätten, vari ordet föres av borgmästaren och i hans frånvaro av den till tjänsteåren äldste närvarande rådmannen, utfärda närmare bestämmelser angående fördelningen av målen mellan avdelningarna, handlägger mål angående tjänstefel av rådhusrättens tjänstemän och betjante, utfärda tjänstgöringsbetyg för dessa samt avgiver infordrade yttranden. Den första avdelningen består av borgmästaren såsom ordförande samt två rådmän jämte magistratssekreteraren, sju civilassessorer (därav tre för inteckningsärenden) samt i vissa fall assistenten och stärbhusnotarien hos förmyndarkammaren, andra och tredje avdelningarna vardera av tre rådmän och tre civilassessorer samt en var av fjärde, femte, sjätte och sjunde avdelningarna av tre rådmän jämte två civil- och två kriminalassessorer. Till rådhusrättens första avdelnings handläggning höra: lagfarts-, intecknings- och äktenskapsförordsärenden, frågor angående inskrivning av tomtträtt, om tomtbildning samt om bevis över vederhöftighet eller medelöshet, mål och ärenden angående boupp-teckning, arv, testamente, förmynderskap och morgongåva etc. Den andra avdelningen handlägger: konkurs- och boskillnadsmål, mål angående urarvtagelse och undanskiftande av egendom i död makes bo samt bodelning vid äktenskapsskillnad, mål och ärenden, som skola av rådhusrätten avgöras enligt sjölag, mål rörande överträdelse av tullförfattningarna ävensom sjöförklaringar och årsstämningsärenden. Tredje avdelningen handlägger mål och ärenden, som avse tillämpning av tryckfrihetsförordningen, växel- och checklagarna, förordningar om patent och litterär äganderätt, handelsregister, firma och prokura, lösöreköp, eldfarliga oljor och explosiva varor m. m., lagar om bolag, föreningar, banker, försäkringsrörelse, samägande- och nyttjanderätt, jakt och fiske m. m. samt handelsmål,

i vilkas handläggning handelskunniga ledamöter skola deltaga (se nedan). Vidare handläggas å denna avdelning mål, i vilka staten, staden eller förmyndarkammaren är part, varjämte vittnesförhör på begäran av annan domstol eller myndighet i regel ske å denna avdelning. Övriga mål och ärenden fördelas mellan de återstående fyra avdelningarna. Dock iakttagas att återförvisade mål behandlas å samma avdelning som förut; mål, som angå samma part och äga sammanhang eller äro av likartad beskaffenhet, skola tilldelas samma avdelning. Målen fördelas inom avdelningarna särskilt inom följande grupper, nämligen: a) civila mål och ärenden, b) överståthållarämbetets remisser ang. häktade och c) övriga brottmål, sålunda att till grund för fördelningen läggas begynnelsebokstaven i tillnamnet eller annan motsvarande benämning å svarandepart, tilltalad eller (i ansökningsärende) sökande. För handläggning av tullmål, vilka särskilt ansågos kräva skyndsamt behandling, inrättades genom kungl. kungörelsen den 7 maj 1831 ang. förändrad organisation av tulldomstolarna en särskild avdelning, som emellertid upphörde 1917; dessa mål handläggas numera, som ovan nämnts, av andra avdelningen.

För att bereda lättnad i den arbetsbörda, som med anledning av de senaste årens starkt ökade brottslighet kommit att påvilka 4:e—7:e avdelningarna, inrättades på grund av k. brev den 8 febr. 1918 och stadsfullmäktiges beslut den 18 i s. m. vid rådhusrätten fr. o. m. den 1 mars 1918 tillvidare en tillfällig extra brottmålsavdelning, åttonde avdelningen, vilken fick till uppgift att handlägga samtliga s. k. kristidsmål, ävensom andra brottmål till den omfattning magistraten bestämde. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 18 dec. 1919 och kungl. maj:ts beslut den 31 december s. å. förbestär denna avdelning jämväl efter 1920 års ingång. Avdelningen handlägger numera tillvidare förutom kristidsmål m. m. dels samtliga brottmål rörande minderåriga och de personer, som böra jämte dem ränsas, dels och civilmål i likhet med 4:e—7:e avdelningarna. Fr. o. m. 1920 års ingång består avdelningen av tre tf. rådmän, två tf. civilassessorer och två tf. kriminalassessorer.

Jämlikt § 2 i lagen den 20 juni 1905 och kungl. stadgan den 20 okt. s. å. ang. handelskunniga ledamöter i rådstuvurätterna i Stockholm, Göteborg och Malmö (sådan denna lyder enligt kungörelse den 11 okt. 1912) utse stadsfullmäktige varannat år efter förslag av handels- och sjöfartsnämnden åtta handelskunniga ledamöter jämte lika många suppleanter för dessa.

Enligt bestämmelser i sjölagen den 12 juni 1891 utse stadsfullmäktige före utgången av varje år tre »i handel och sjöfart kunnige och erfarne män» jämte tre suppleanter att vid handläggning av mål ang. klander av dispasch hava säte och stämma i rätten.

Jämlikt § 20 i kungl. förordningen ang. patent den 16 maj 1884 utser kungl. patent-

och registreringsverket årligen tre »i industriella förhållanden kunnige män» jämte tre suppleanter att hava säte och stämma i rådhusrätten vid handläggning av vissa patentmål.

Överståthållaren äger å ämbetets vägnar övertvara rådhusrättens förhandlingar samt bör vaka över rådhusrättens arbete. Där något underlåtes eller lagskipningen icke ordentligen handhaves, bör överståthållaren sådant hos hovrätten anmäla. Efter magistratens hörande förordnar överståthållaren om rådmännens indelning till tjänstgöring på rådhusrättens särskilda avdelningar, utser avdelningarnas ordförande, beviljar rådmännens tjänstledighet och förordnar vikarier för dem.

Då de lokaler, vilka magistraten och rådhusrätten (samt förmyndarkammaren) haft till sitt förfogande — huvudsakligen i gamla Bondeska palatset, som år 1730 inköptes av Stockholms stad — visat sig tränga och oändamålsenliga, beslöto stadsfullmäktige den 4 maj 1908 att förlägga en byggnad, inrymmande lokaler för ifrågasvarande myndigheter, till kvarteret Fruktkorgen å Kungsholmen och uppdrogo åt drätsel-nämndens andra avdelning att låta skyndsamt uppgöra ritningar och kostnadsförslag till denna byggnad. Sedan stadsfullmäktige den 12 maj 1910 godkänt av arkitekten C. Westman utarbetade ritningar och uppdragit byggnadens uppförande åt drätsel-nämndens andra avdelning, påbörjades arbetet 1913. Hösten 1915 kunde det nya rådhuset, som betingat en kostnad av i runt tal 2,900,000 kr., tagas i bruk och blev den 3 dec. s. å. för sitt ändamål invigt.

Författningar m. m. Kungl. brev till överståthållarämbetet den 13 sept. 1912 ang. ny organisation och lönestat för magistraten och rådhusrätten med ändringar av den 9 febr., 4 maj, 21 sept. 1917, 18 jan. 1918 och 17 jan. 1919. Arbetsordning för magistraten och rådhusrätten enligt kungl. maj:ts bemyndigande utfärdad av överståthållarämbetet och magistraten den 27 sept. 1912 med ändringar den 20 dec. 1912, 25 april 1913, 22 sept. 1915, 23 jan., 30 mars och 9 juli 1917 samt 13 febr. 1918. Arbetsordning för rådhusrättens första avdelning vid handläggning av vissa mål och ärenden, enligt kungl. maj:ts bemyndigande utfärdad av överståthållarämbetet och magistraten den 1 nov. 1907 med ändring den 30 sept. 1912. Arbetsordning för expeditions- och skrivbiträden av den 30 dec. 1912. Rådhusrättens kungörelse den 27 sept. 1912 ang. fördelning av målen mellan avdelningarna med ändringar den 8 maj, 6 juni och 18 dec. 1914, 5 nov. 1915, 7 och 21 dec. 1917 samt 15 mars 1918. Bestämmelser om ordningen för tillsättande av vissa tjänster vid Stockholms rådhusrätt och förmyndarkammaren, fastställda av kungl. maj:ts den 31 dec. 1912. Valordning för Stockholm, fastställd av kungl. maj:ts den 11 febr. 1910 med ändringar den 24 jan. 1914 och 24 maj 1918.

Stat år 1920. Utgifter: 1,041,580 kr. Inkomster: 33,100 kr.

MRr.

Avlöningar m. m. Borgmästare, tillika ordförande i förmyndarkammaren: 12,000 kr., därav lön 8,400 kr., tjygr 3,600 kr., dessutom sportler. Två rådmän, tillika ledamöter i förmyndarkammaren: 9,500 kr., därav lön 6,650 kr., tjygr 2,850 kr., dessutom två ålderstillägg, vardera å 500 kr.; aderton rådmän: 8,000 kr., därav lön 5,600 kr., tjygr 2,400 kr., dessutom två ålderstillägg, vardera å 500 kr. Ordförandena å andra—sjuende avdelningarna uppbära dessutom arvode å 500 kr. vardera och vice ordförandena å var och en av rättens sju avdelningar 300 kr. vardera. Magistratssekreterare: 1,000 kr., därav lön 700 kr., tjygr 300 kr., dessutom sportler (inkomst av avlöning och sportler får uppgå till högst 10,000 kr.). Tre civilassessorer för in-teckningsärenden å första avd.: 1,000 kr., därav lön 700 kr., tjygr 300 kr., dessutom sportler (för ny tjänsteinnehavare får inkomst av avlöning och sportler uppgå till högst 10,000 kr.). Två civilassessorer för familjerättsmål å första avd.: 5,500 kr., därav lön 3,850 kr., tjygr 1,650 kr., ett ålderstillägg å 500 kr. efter fem år samt dessutom sportler. Sexton civilassessorer: 4,500 kr., därav lön 3,150 kr., tjygr 1,350 kr., ett ålderstillägg å 500 kr. efter fem år samt dessutom sportler. Åtta kriminalassessorer: 5,000 kr., därav lön 3,500 kr., tjygr 1,500 kr., dessutom tre ålderstillägg, vardera å 500 kr., vartill kommer rätt till ersättning för den renskrivningskostnad, som överstiger sportelinkomsten. Registrator: 4,500 kr., därav lön 3,150 kr., tjygr 1,350 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., dessutom sportler samt inkomst av stämpelprovision. Aktuarie: 5,000 kr., därav lön 3,500 kr., tjygr 1,500 kr., tre ålderstillägg, vardera å 500 kr., dessutom sportler (nuv. innehav. kvarstår å övergångsstat 4,500 kr., därav lön 3,150 kr., tjygr 1,350 kr. jämte två ålderstillägg å 500 kr. vardera). Inskrivningsnotarie för förande av fastighetsböckerna: uppbär endast inkomst av sportler (högst 7,000 kr.). Sakkunnig att t. v. förestå arkivet: arvode 4,200 kr. Tillfälligt biträde å arkivet: arvode 3,000 kr. Fjorton amanuenser: arvode 3,000 kr. vardera. Sex expeditionsbiträden: lönegrupp 6, var och en av stadens medel 300 kr., därutöver ersättning för renskrivningsarbete. Sjutton skrivbiträden: lönegrupp 4, var och en av stadens medel 300 kr., därutöver ersättning för renskrivningsarbete. Förste vaktmästare: lönegrupp 6, dessutom beklädnadshjälp 100 kr. En maskinist: lönegrupp 9. En eldare: lönegrupp 6. Tjugusju stadstjänare: lönegrupp 4, sportler, beklädnadshjälp 100 kr. Tre stadstjänare: lönegrupp 4, beklädnadshjälp 100 kr. — För den extra brottmålsavdelningen (8:e avdelningen) utgå månadsvis arvoden efter för år räknat följande belopp: en tf. rådmän, tillika ordförande: 8,500 kr., en tf. rådmän, tillika vice ordförande: 8,300 kr., en tf. rådmän: 8,000 kr.; två tf. civilassessorer: 4,500 kr., dessutom sportler;

två tf. kriminalassessorer: 5,000 kr.; två tf. skrivbiträden: var och en av stadens medel 300 kr., därutöver ersättning för renskrivningsarbete; fyra tf. stadstjänare: 1,200 kr. vardera.

Magistraten.*Presès.***Överståthållaren.***Borgmästare.***Lindhagen, C. A.,** stadsfullm.*Ledamöter.*

Dahlberg, A. E., rådmän.
Klintberg, C. T., d:o.
Ahlberg, C. F. A., d:o.
Hafström, T. A. E., d:o.
Lundstedt, L. H., d:o.
Cavallin, B. S. Ch., d:o.
Friedholm, J. A., d:o.
Johansson, A. W., d:o.
Sörensen, K. K. K., d:o.
Modigh, K. E., d:o.
Rundquist, C. A., d:o.
Harring, K. G., d:o.
Nordlöf, J. A., d:o.
Naucér, K. M., d:o.
Sebardt, C. F. W., d:o.
Hafström, A. Hj. F., d:o.
Afzelius, A. C. A., d:o.
Holmberg, V. F., d:o.
Hernblom, A. G., d:o.
Lind, F. A., d:o.

Rådhuskansliet.*Magistratssekreterare.*

Vakant, *tj. Wistrand, W. H.,* kriminalassessor
 (se nedan, 6:e avd.).

*Registrator.***Salomon, E. H. H.***Aktuarie.***Kjebon, F. A. I.***Stadstjänare.*

(å aktuariekontoret).

Ekström, K. J.**Rådhusarkivet.**

Se sid. 37.

Rådhusrätten.*Samfällda rådhusrätten*

utgöres av borgmästaren och samtliga rådmän (se inledningen).

Första avdelningen.

Rt. och st.: rådhusets växel; magistratens och första avdelningens vaktum även rt. 324 14, st. Kungsh. 50 99, nattkoppl. st. 71 54; familjerättsexp. nattkoppl. st. 72 07.

Ledamöter.

Lindhagen, C. A., borgmästare, stadsfullm., ordf.
(se ovan); Dahlberg, A. E., rådman, vice ordf.;
Åhlberg, C. F. A., rådman.

Magistratssekreterare.

Vakant, *tj. f.* Wistrand, W. H. (se ovan).

Civilassessorer.

Kalling, C. O., greve; Martin, Hj. A.; Kant, G.
V. (tjänstgör även i förmyndarkammaren), *tjl.*,
tj. f. Lothigius, C. A. R.; Lagergren, B. O.;
Jedin, C. V. N.; Ditzinger, W. R. (tjänstgör
även i förmyndarkammaren); Arnell, T. H.

Inskrivningsnotarie.

Grönfeldt, A. E., *tjl.*, *tf.* civilassessor (se nedan,
8:e avd.), *tj. f.* Sandström, K. G. A.; *rt.* och
st.: rådhusets växel.

Amanuens.

Vakant.

Kvinnliga expeditiönsbiträden (6).

Andersson, A. C.; Johansson, A. T.; Grönvall,
H. M. E.; Johanson, M. E.

Kvinnliga skrivbiträden (4).

Söderberg, V. A. S.; Carlson, E. M.; Liberg, f.
Carlsson, S. S.; Dahl, A.; Lindqvist, M. A.;
Richardson, E. S.

Förste vaktmästare (6).

Fredlund, C. M.

Stadstjänare (4).

Ekström, S. O. H.; Westergren, K. G. E.; Lars-
son, G. R.; Mohlün, O. A. H.

Andra avdelningen.

Tel. se ovan; expeditionen nattkoppl. st. 72 61.

Ledamöter.

Friedholm, J. A., rådman, ordf.; Rundqvist, C.
A., rådman, vice ordf.; Hafström, A. Hj.
F., rådman.

Civilassessorer.

Almquist, I. H., *tjl.*, *tf.* rådman (se nedan, 4:e
avd.), *tj. f.* Meyer, B. (se nedan, 5:e avd.);
Ploman, E.; Trotzig, C. A. F.

Amanuens.

Bång, O. G. M., *tjl.*, *tf.* kriminalassessor (se ne-
dan, 8:e avd.).

Kvinnligt expeditiönsbiträde (6).

Johansson, E. A.

Kvinnliga skrivbiträden (4).

Sjöberg, E. M.; Johnson, A. L.

Stadstjänare (4).

Carlsson, A. W.; Nilsson, O.; Hall, J. P:son;
Åhs, A. V. M.

Tredje avdelningen.

Tel. se ovan; kapprummet nattkoppl. st. 76 98.

Ledamöter.

Hafström, T. A. E., rådman, ordf.; Cavallin,
B. S. Ch., rådman, vice ordf.; Harring,
K. G., rådman.

Civilassessorer.

Anderson, M. H.; Ruus, N.; Öberg, E. R. E.

Amanuens.

Österberg, B. A. E., *tjl.*, *tf.* kriminalassessor (se
nedan, 6:e avd.).

Kvinnligt expeditiönsbiträde (6).

Lundberg, H. A. A.

Kvinnligt skrivbiträde (4).

Löfving, S. H. K., *tjl.* (se nedan 8:e avd.), *tj. f.*
Janson, R. R.

Stadstjänare (4).

Sjöbom, C. F.; Hellsten, A. A.; Eriksson, E. V.;
Ekström, P. W. W.

Fjärde avdelningen.

Tel. se ovan; kapprummet nattkoppl. st. 79 69.

Ledamöter.

Klintberg, C. T., rådman, ordf.; Sehardt, C. W.
F., rådman, vice ordf.; Afzelius, A. C. A.,
rådman, *tjl.* (se nedan, 8:e avd.), *tj. f.* Alm-
quist, I. H. (se ovan, 2:a avd.).

Civilassessorer.

Edman, P. V., *tjl.*, *tf.* rådman (se nedan, 5:e
avd.), *tj. f.* Junker, S. G. (se nedan); Bratt,
E. G. F.

Kriminalassessorer.

Rising, P. G. A., *tjl.*, *tf.* civilassessor (se nedan,
8:e avd.), *tj. f.* Bergengren, B. V. (se nedan);
Junker, S. G., *tjl.*, *tf.* civilassessor (se ovan),
tj. f. Lundqvist, F. H. (se nedan, 8:e avd.).

Amanuens.

Bergengren, B. V., *tjl.*, *tf.* kriminalassessor (se
ovan); Hultkrantz, H. A. N., *tjl.*, *tf.* kriminal-
assessor (se nedan, 7:e avd.).

Kvinnliga skrivbiträden (4).

Ericson, f. Ericson, S. C.; Bergman, f. Elofsson,
E. V.

MRr.

MRr.*Stadstjänare (4).*

Larson, K. J.; Lundstedt, K. G.; Hæppling, A. G.,
tjl. (se nedan, 8:e avd.); Karlsson, J. A.

Femte avdelningen.

Tel. se ovan.

Ledamöter.

Sörensen, K. K. K., rådman, ordf.; Naclér, K.
M., rådman, vice ordf., tjl. (se nedan, 8:e
avd.), tjf. Holmberg, V. F. (se nedan); Holm-
berg, V. F., rådman, tjl. (se ovan), tjf. Edman,
P. V. (se ovan, 4:e avd.).

Civilassessorer.

Lindeberg, A.; Lundahl, E. G.

Kriminalassessorer.

Meyer, B., tjl., tf. civilassessor (se ovan, 2:a avd.),
tjf. Wiesel, P. T. (se nedan); Ek, K. S.

Amanuenser.

Wiesel, P. T., tjl., tf. kriminalassessor (se ovan);
en vakant.

Kvinnliga skrivbiträden (4).

Eriksson, E. Ch.; Berglind, R. H.

Stadstjänare (4).

Nilsson, C. J. W.; Lindberg, K. E.; Gréen, C. H.;
Karlsson, A. G., tjl. (se nedan, 8:e avd.).

Sjätte avdelningen.

Tel. se ovan; kapprummet nattkoppl. st. 93 43.

Ledamöter.

Lundstedt, L. H., rådman, ordf.; Modigh, K. E.,
rådman, vice ordf.; Hernblom, A. G., råd-
man.

Civilassessorer.

Gestblom, J. A.; Wettermark, C. S.

Kriminalassessorer.

Wistrand, W. H., tjl., tf. magistratssekreterare
(se ovan), tjf. Österberg, B. A. E. (se ovan,
3:e avd.); Kjerrman, B.

Amanuenser.

Hamacher, A. J. J., tjl., tf. kriminalassessor
(se nedan, 8:e avd.); en vakant.

Kvinnliga skrivbiträden (4).

Egnell, O. U. K.; Johnson, S. G. T.

Stadstjänare (4).

Ohlsson, P. G.; Nilsson, E. U. Hj.; Stéen, K.
J.; Jansson, C. M., tjl. (se nedan, 8:e avd.).

Sjunde avdelningen.

Tel. se ovan; kapprummet nattkoppl. st. 93 45.

Ledamöter.

Johansson, A. W., rådman, ordf.; Nordlöf, J.
A., rådman, vice ordf.; Lind, F. A., råd-
man, tjl. (se nedan, 8:e avd.), tjf. Masreliez,
K. V. (se nedan).

Civilassessorer.

Masreliez, K. V., tjl., tf. rådman (se ovan), tjf.
Lillieros, J. (se nedan); Cervin, G. T.

Kriminalassessorer.

Lillieros, J., tjl., tf. civilassessor (se ovan), tjf.
Hultkrantz, H. A. N. (se ovan, 4:e avd.); Boh-
man, H. H.

Amanuenser.

Rydholm, K. O. K., tjl., tf. assistent vid för-
myndarkammaren; Brimberg, B. E.

Kvinnliga skrivbiträden (4).

Löfving, S. M. H.; Widestedt, W. T.

Stadstjänare (4).

Kulander, F. M.; Enquist, C. A.; Johansson, B.
A.; Adamsson, O. W.

Åttonde avdelningen.

(Extra avdelning; se sid. 31.) Tel. se ovan.

Tf. ledamöter.

Naclér, K. M., rådman, ordf. (se ovan, 5:e
avd.); Afzelius, A. C. A., rådman, vice ordf.
(se ovan, 4:e avd.); Lind, F. A., rådman
(se ovan, 7:e avd.).

Tf. civilassessorer.

Rising, P. G. A., kriminalassessor (se ovan, 4:e
avd.); Grönfeldt, A. E., inskrivningsnotarie (se
ovan, 1:a avd.).

Tf. kriminalassessorer.

Bång, O. G. M., amanuens (se ovan, 2:a avd.);
Hamacher, A. J. J., amanuens (se ovan, 6:e
avd.).

Amanuenser.

Lundquist, F. H., tjl., tf. kriminalassessor (se
ovan, 4:e avd.); en vakant.

Tf. kvinnliga skrivbiträden.

Löfving, S. H. K. (se ovan, 3:e avd.); Jernström,
J. M.

Tf. stadstjänare.

Hæppling, A. G. (se ovan, 4:e avd.); Jansson,
C. M. (se ovan, 6:e avd.); Karlsson, A. G. (se
ovan, 5:e avd.); Liljegren, C. A.

Maskinist (9).

Könberg, J. A.; tel. se ovan; nattkoppl.: bostaden st. 94 39, maskinrummet st. 93 69.

Vid rådhusrätten äro dessutom anställda *e. o. notaries, e. o. skrivbiträden, en eldare* (6), tre *telefonister* (extra) samt *extra stads-tjänare*.

Handelskunniga ledamöter i rådhus-rätten för åren 1920—1921.

Ledamöter.

Ameln, C. G., grosshandlare; **Dahlström**, O. F., grosshandlare; **Grubbens**, C. E., konsul; **Haak**, O. K., direktör; **Lindström**, C. A., grosshandlare; **Lundberg**, K. L., direktör; **Rosengrén**, C. O. L., grosshandlare; **Åkerlindh**, J. G., direktör, stadsfullm.

Suppleanter.

Olsson, A., disponent; **Simonsson**, N. M., disponent; **Söderberg**, P. J., direktör; **Bäckström**, J. W., grosshandlare; **Fries**, M. A. R., grosshandlare; **Weslien**, G. A. R., grosshandlare; **Oldenburg**, E., direktör; **Graham**, P. S., ingenjör.

Sakkunniga ledamöter av rådhusrätten vid klander av dispasch.

Ledamöter.

Broman, J. W., direktör; **Zetterlund**, C. R., kon-torschef, stadsfullm.; **Indebetou**, E. A., direktör.

Suppleanter.

Du Rietz, G., grosshandlare; **Isakson**, C. J. A., skeppsbyggeriinspektör; **Lindberg**, H., chef för assuransavd. i Stockholms rederiab. Svea.

Sakkunniga ledamöter i rådhusrätten i vissa patentmål.

Ledamöter.

Decker, A., överingenjör; **Setterberg**, C. Th., fil. dr., handelskemist; **Fürst**, Th., byråchef.

Suppleanter.

Brinell, J. A., f. d. överingenjör; **Carlson**, O. B., direktör; **Ljungman**, A., direktör.

Av magistraten utsedda besiktnings-män.

(Dessa personer, som icke äro att betrakta som direkt kommunala förtroendemän, hava i nedanstående egenskap icke införts i personalavdelningen.)

Besiktningsmän.

Vid besiktning av fartyg.

Ahlström, J. M., ingenjör; **Amnell**, B., ingenjör; **Andersson**, H. R., hammästare; **von Björnmarck**,

A. E. A., sjökapten; **Bremberg**, S. G., ingenjör; **Brodin**, O., ingenjör; **Carlberg**, J. G., sjökapten; **Cervin**, R. G., ingenjör; **Drakenberg**, J. A., ingenjör; **Eneström**, H. A. M., kommandörskapten; **Engström**, I. A., marindirektör; **Hallström**, A., ingenjör; **Hanell**, B. C., ingenjör; **Hector**, D. A., ingenjör; **Hollsten**, E. B., kommandörskapten; **Holmer**, C. O., hammästare; **Hultman**, A., fyr- och mariningenjör; **Isakson**, C. J. A., skeppsbyggeriinspektör; **Jansson**, G., överingenjör; **Johansson**, E., sjökapten; **Juhlin**, L., sjökapten; **Kjellberg**, O. E., ingenjör; **Knös**, T. G., mariningenjör; **Lilliehöök**, C. J. F. M., professor; **Lindblad**, P. A., ingenjör; **Lord**, H. J. I., sjökapten; **Nilsson**, A., sjökaptens; **Nilsson**, B., skeppsmästare; **Perno**, E., sjökaptens; **Pettersson**, J. A., sjökaptens; **Ramström**, C. O., sjökaptens; **Rosenius**, H. J. D., ingenjör; **Rundblom**, P. B., sjökaptens, ångslupsinspektör; **Ruthström**, O. M., sjökaptens; **von Schmalensée**, K., civilingenjör, f. d. direktör; **Schreil**, A. V., ingenjör; **Schubert**, G. H., ingenjör; **Silversparre**, C., kamrerare; **Synerholm**, C. J. B., sjökaptens; **Söderqvist**, A. F., sjökaptens; **Thelander**, C. Th. F., ingenjör, stadsfullm.; **Tolleus**, A. H., ingenjör; **Werner**, J., sjökaptens; **Wetterlind**, C. C., segelmakare; **Wiking**, A. F., ingenjör.

Vid besiktning av last.

1. Trävaror.

Bayard, C. G., direktör; **Blomborg**, A. W., grosshandlare; **Boman**, S., direktör; **Carlberg**, G., grosshandlare; **Funch**, J., grosshandlare; **Holmer**, I., direktör; **Lindroth**, B. A., grosshandlare; **Stålhand**, J. L., grosshandlare.

2. Järn, stål, malm etc.

Bohman, N., grosshandlare; **Cederborg**, B., grosshandlare; **Glosemeyer**, A. V., grosshandlare; **Horngren**, C. G., generalkonsul; **Höglund**, S., grosshandlare; **Svedberg**, O. J., grosshandlare.

3. Fodervaror, spannmål etc.

Du Rietz, G., grosshandlare; **Simonsson**, C. N., grosshandlare; **Wennberg**, F. J. A., disponent; **Åkerlindh**, J. G., direktör, stadsfullm.; **Öhlin**, B., grosshandlare; **Öhman**, E., grosshandlare.

4. Byggnadsmateriel, cement m. m.

Hector, E., generalkonsul; **Hector**, H. A. J., generalkonsul; **Kreuger**, H., professor; **Nilsson**, N., byggmästare; **Pettersson**, J. E., disponent; **Wahlin**, O., grosshandlare; **Österlöf**, O., byggmästare.

5. Specierier och diversevaror m. m.

Andrén, J. C., specierihandlare; **Björklund**, C. R., disponent; **Björklund**, K., direktör; **Björklöf**, J. E., f. d. köpmän; **Broman**, J. W., di-

MRr.

MRr.

rektör; **Edström**, Fr., handlande; **Hedström**, N. W., handlande; **Jonsson**, O. P., viktualiehandlande; **Örtegren**, Th., grosshandlare.

6. Salt och saltade varor, fläsk, sill, lax.

Ameln, Ch. G., grosshandlare; **Forsberg**, O., grosshandlare; **Höglund**, C. H., grosshandlare.

7. Kol och koks etc.

Hähnel, C. E., grosshandlare; **Lavén**, G., direktör; **Olsson**, E., grosshandlare; **Roberg**, Th., konsul; **Söderberg**, W., direktör; **Tham**, P., konsul; **Wilton**, R., direktör.

8. Järnkramvaror m. m.

Brolin, P. E., direktör; **Feychting**, R. H., järnkramhandlare; **Friman**, G., direktör; **Lokrantz**, G. A., handlande.

9. Textilvaror.

Ericsson, J. E., direktör; **Levin**, Hj., kamrerare; **Schönthal**, A. R., ingenjör; **Segeffors**, E., ingenjör; **Sundström**, H. A., grosshandlare; **Wetterlind**, J. A., grosshandlare.

10. Korta varor, manufakturvaror.

Carlsson, Fr., grosshandlare; **Josephson**, J., grosshandlare; **Schnell**, S., grosshandlare; **Schönthal**, A. R., ingenjör; **Sundström**, P., grosshandlare.

11. Bryggerivaror.

Almgren, E. Hj. B., bryggeridisponent; **Heiss**, F. P. G., bryggeridisponent; **Simonsson**, N. M., bryggeridisponent; **Sjöb**, A., bryggmästare.

12. Oljor, fettvaror, tvål, såpa m. m.

Hammargren, H., kontorschef; **Holmström**, E., fabrikör; **Rosengren**, C. O. L., grosshandlare; **Sundström**, H. A., grosshandlare; **Wahlund**, E. A., direktör.

13. Pappersmassa och papper.

Boman, S., kontorschef; **Diedrichs**, B. G., direktör; **Grill**, A. B., direktör; **Östberg**, P., grosshandlare.

14. Kemisk-tekniska varor.

Björklund, C. R., disponent; **Hammargren**, H., kontorschef; **Holmström**, E., fabrikör; **Lundström**, C. J., ingenjör.

15. Spirituosavaror.

Hedström, N. W., grosshandlare; **Olsson**, A., disponent.

16. Tobak och tobaksvaror.

Stenberij, R. W., grosshandlare; **Thorssell**, B., grosshandlare; **Wilton**, R., direktör; **Öström**, H. A., grosshandlare.

17. Apoteksvaror.

Enell, H. G. O., apotekare; **Engelbrecht**, K. Hj. K., apotekare; **Gezelius**, A., apotekare.

18. Gödningsämnen m. m.

Björklund, C. R., disponent; **Hector**, E., generalkonsul; **Hector**, H. A. J., generalkonsul.

19. Maskinvaror.

de Wahl, A., ingenjör; **Egnell**, Fr., ingenjör; **Graham**, P. S., ingenjör; **Rossander**, C. A. J., ingenjör; **Schönthal**, A. R., ingenjör.

Dessutom samtliga besiktningmän, utom sjökapten, vilka utsetts för besiktning av fartyg.

20. Trädgårdsalster, frukt, frö m. m.

Grane, S., handlande; **Liljevall**, Fr., bokhållare; **Machielse**, J., handlande; **Otting**, H., handlande; **Söderberg**, N. E., handelsträdgårdsmästare, stadsfullm.

21. Läder, pälsvaror samt skodon.

Davidsohn, A., grosshandlare; **Lindner**, W. J. B., direktör; **Pott**, G. F. L., direktör; **Schnell**, S., direktör.

22. Hampa, lin, spånadsväxter m. m.

Jansson, O., kontorschef; **Tempelman**, G., grosshandlare.

23. Automobiler, motorer etc.

Drakenberg, J. A., ingenjör; **Kjellberg**, O. E., ingenjör; **Nerén**, J., kapten.

Förmyndarkammaren.

Rådhuset, n. b., C.; rt. och st.: rådhusets växel (se ock nedan); vaktrummet även rt. 324 13 och st. Kungsh. 22 32; expeditiionstid: 11—2.

Förmyndarkammaren i Stockholm utgöres av borgmästaren, två rådmän och en lagfaren assistent (vid avgörande av frågor om utlåning av medel, som stå under förmyndarkammarens förvaltning, är kamreraren jämväl ledamot i förmyndarkammaren) samt följande tjänstemän: två civilassessorer, en stärbhusnotarie, en kurator, en kamrerare, en revisor, en kassör, en bokhållare, en kassakontrollant, en amanuens och tre kvinnliga skrivbiträden. Till verkets betjäning anställes nödig vaktbetjäning.

Förmyndarkammaren utövar vård och in-seende över de under Stockholms stads domvärjo lydande omyndigas samt frånvarande eller okända arvingars tillhörigheter i fastigheter, lös egendom, reda medel och säkerhetshandlingar.

Förmyndarkammarens förvaltningsåtgärder och räkenskaper granskas årligen av fem revisorer, av vilka fyra väljas av stadsfullmäktige samt den femte av direktionen över allmänna barnhuset. Magistraten, som har överinseendet över förmyndarkammaren, åligger att insända exemplar av revisionsberättelsen till såväl överståthållarämbetet som stadsfullmäktige. Revisorerernas anmärkningar, om sådana förekomma, prövas av kammarrätten.

Instruktion. Kungl. majts förnyade instruktion för förmyndarkammaren i Stockholm den 21 juni 1907, med ändringar den 19 dec. 1916. Kungl. brev ang. ny avlöningsstat för förmyndarkammaren den 21 juni 1907. Arbetsordning för förmyndarkammaren, utfärdad av överståthållarämbetet och magistraten den 1 nov. 1907, med ändringar den 30 sept. 1912.

Avlöningar m. m. Avlöningarna utgå af förmyndarkammarens medel med undantag af avlöning till å kommunens stat uppförda borgmästaren och två rådmän; till deras avlönande utgår bidrag af förmyndarkammarens medel med 11,100 kr. Borgmästare och rådmän, se ovan. Två civilassessorer: 4,500 kr., därav lön 3,150 kr., tjpgr 1,350 kr., sportler. Assistent: 5,000 kr., därav lön 3,500 kr., tjpgr 1,500 kr. Stårhusnotarie: 4,500 kr., därav lön 3,150 kr., tjpgr 1,350 kr., dessutom sportler. Kurator: 4,000 kr., därav lön 2,800 kr., tjpgr 1,200 kr., dessutom sportler. Kamrerare: 7,000 kr., därav lön 4,900 kr., tjpgr 2,100 kr. Revisor: 4,000 kr., därav lön 2,800 kr., tjpgr 1,200 kr. Kassör: 4,900 kr., därav lön 3,150 kr., tjpgr 1,350 kr., missrgr 400 kr. Bokhållare: 4,000 kr., därav lön 2,800 kr., tjpgr 1,200 kr. Kassakontrollant: 4,000 kr., därav lön 2,800 kr., tjpgr 1,200 kr. Ovanstående tjänstemän åtnjuta dessutom två ålders-tillägg, vardera å 500 kr. Amanuens: arvode 3,000 kr. Tre skrivbiträden: 900 kr. (dessutom ersättning för renskrivning). Till extra tjänstemän m. m.: 7,500 kr. Vaktmästare: 1,600 kr., därav lön 1,200 kr., tjpgr 300 kr., samt fem ålderstillägg, vardera å 120 kr., dessutom beklädnadshjälp 100 kr. Tre stadstjänare: 1,200 kr., därav lön 960 kr., tjpgr 240 kr., dessutom fem ålderstillägg, vart och ett å 120 kr. efter resp. 3, 6, 9, 12 och 15 år samt beklädnadshjälp 100 kr.

Borgmästare.

Lindhagen, C. A., stadsfullm., ordf. (se ovan).

Ledamöter.

Dahlberg, A. E., rådman, vice ordf. (se ovan);

Ahlberg, C. F., rådman (se ovan).

Civilassessorer.

Kant, G. V. (se rådhusrättens första avd.), tjf.,
tjf. Lothigius, C. A. R. (se nedan); rt. o. st.
rådhuset 102; Ditzinger, W. R. (se rådhus-
rättens första avd.); rt. o. st. rådhuset 101;
nattkoppl. t. båda assessorerna st. 9341; 11—2.

Assistent.

Lothigius, C. A. R., tjf. (se ovan), tjf. Rydholm,
K. O. K.; rt. och st. rådhuset 96.

Stårhusnotarie.

Molander, C. T.; 11—2.

Kurator.

Berggren, G. A; rt. och st. rådhuset 99; 11—2.

Kamrerare.

Borg, O. T.; rt. och st. rådhuset 97; 10,30—2,30.

Revisor.

Dahlström, K. A. H.

Kassör.

Åberg, J. B.; rt. och st. rådhuset 98; 10,30—2,30.

Bokhållare.

Stenfelt, E.

Kassakontrollant.

Ulrich, B. A.

Amanuens.

Lander, F. L. E. Oson.

Skrivbiträden.

Ohlsson, Hulda M. F.; Törnell, f. Egnell,
Claudia A. Ch.; Reenstierna, Signe S. S.

E. o. tjänstemän.

Favre, C. A. Hj.; Alexandersson, Karin E.

Vaktmästare.

Olsson, C. A.

Stadstjänare.

Ericsson, C. R.; Klintberg, O. F.; Spångberg,
C. R.

Rådhusarkivet.

Rådhuset, 3 tr., C.; rt. och st.: rådhusets
växel; expeditionstid: 10—3.

Stockholms stads arkivalier förvarades af ålder af stadens äldsta myndighet, magistraten, och lokal för stadsarkivet, numera rådhusarkivet, har alltid varit Stockholms rådhus. Arkivet vårdades ursprungligen af en af borgmästarne jämte stads(magistrats)sekreteraren, omkr. 1640—1875 af aktuarien, 1875—1912 af stads(tf. rådhus)arkivarien, 1912—1917 af aktuarien samt förestås fr. o. m. juli 1917 (enl. k. brev den 4 maj 1917) af en för arkivgöromål särskilt utbildad föreståndare. I arkivet förvaras stadens privilegiebrev sedan 1423, magistratens och rådhusrättens arkivalier sedan 1431, justitiecologii och förmyndarkammarens arkiv 1637—1849, handelscollegii arkiv 1637—1821, byggnads- och ämbetscollegii arkiv 1640—1821, politicologii arkiv 1673—1821, politie-, ämbets- och byggnadscollegii arkiv 1821—1849, handels- och ekonomicollegii arkiv 1849—1880; Stockholms kämnärsrättens arkiv 1636—1849; Stockholms norra förstads arkiv 1614—1635 m. m. Det nuvarande arkivaliebeståndet omfattar 3,500 m. hyllängd, men utrymme finnes för 9,000 m.

Avlöningar m. m. Se sid. 32.

Föreståndare.

Östman, N. F.

Amanuens.

Randel, R. A.

Stadstjänare (4)

(dessutom personligt lönetillägg 300 kr.).

Öhlin, C. J. O.

3.

Stockholms kommunalstyrelse

och i samband därmed stående institutioner.

Sf.

Stockholms stadsfullmäktige

och i närmaste samband därmed stående institutioner.

Ursprungligen utövades huvudstadens kommunalstyrelse omedelbart av regeringen och dess representanter. Den egentliga självstyrelsen tilldelades efter hand magistraten, det vill säga borgmästare och råd. Såsom stadens och borgerskapets förman förde överståthållaren alltifrån år 1634, då hans ämbete tillkom, ordet inom detta råd. Vid sidan av borgmästare och råd fortgick från äldre tider borgerskapets inflytande på stadens styrelse dels genom ärendens omedelbara handläggning, dels och huvudsakligen genom de under medeltiden tillkomna borgerskapets äldste, vilka till en början voro 48 och sedermera 50 till antalet, varav benämningen borgerskapets femtio äldste. De tillkommo endast såsom en rådgivande församling och innehade även denna ställning enligt 1672 års förordning angående Stockholms stads styrelse; först år 1772 erhöilo de under egna ordförande (tvenne alternerande) beslutanderätt jämte magistratens ledamöter. Det var dock endast vad man sedermera benämnt drätselärenden i inskränkt mening, som voro föremål för nu omnämda självstyrelse, i vilken den år 1813 inrättade drätselkommissionen (se nedan) sedermera fick del.

Fördelningen på de skattskyldiga invånarna av de prestationer och avgifter, de hade att utgöra, gav från slutet av 1600-talet upphov till den ena kommunala institutionen efter den andra.

År 1688 tillkommo deputerade för inkvarteringsverket, sedermera benämnda inkvarteringskommissionen, ursprungligen bestående av magistratspersoner och borgare samt, sedan även andra husägare blivit skyldiga att deltaga i inkvarteringen, jämväl av representanter från dem. Denna myndighet hade att uppbära samt redogöra för inkvarteringsstolagen samt ombesörja inkvarteringen i natura.

För taxering av den borgerliga inkvarteringsavgiften inrättades år 1710 borgerskapets bemedlingskommission, och 1720 fick denna kommission befattningen med andra borgerliga utskylder. Den valdes av de femtio äldste och äger fortfarande bestånd för förvaltning av borgerskapets enskilda fonder.

Brandvaktskasseadministrationen, sammansatt, under överståthållaren såsom ordförande, av två magistratspersoner och tio hus-

ägare, tillkommen år 1788, hade att bestrida och bekosta nattbevakningen till år 1850, då detta bestyr övertogs av polisen.

Under år 1767 synas børsbyggnadsdeputerade hava börjat sin verksamhet. I deras ställe trädde år 1781 kommitterade över børs- och brobyggnader. Efter underhandlingar med den år 1813 inrättade drätselkommissionen fingo de år 1815 området för sin verksamhet utvidgat och erhöilo då benämningen kommitterade över børs-, bro- och hamnbyggnader. De bestodo av överståthållaren såsom ordförande, två av honom utsedda magistratspersoner samt bemedlingskommissionens ledamöter. Kommittēns bestyr övertogs år 1846 av drätselkommissionen.

Det första steget till magistratens och borgerskapets äldstes befriande från bestyret med kommunens förvaltning togs år 1813, då den förut omnämnda drätselkommissionen inrättades. Såsom ordförande i detta nya verk insattes överståthållaren; bisittare blevo fyra magistratspersoner, utsedda av magistraten, och sex borgare av olika kategorier, valda av borgerskapets äldste. Drätselkommissionen hade att i första hand förvalta stadens fastigheter och övriga tillhörigheter samt omhänderhava de inkomster, som voro enligt stat anslagna till utgifter för rådhusrätten, kronouppbördsverket m. fl. administrativa eller kommunala inrättningar. Kommissionen var dock icke den högsta myndigheten, utan vissa ärenden skulle hänvisas till magistraten och defemtio äldste.

För debitering, uppbörd och redovisning av båtsmansvakansavgiften inrättades på grund av 1839 års fördelning av städernas båtsmanshåll och kungl. resolutionen den 14 november 1842 båtsmanshållskommissionen med sju personer, valda av borgare och fastighetsägare såsom båtsmanshållsskyldiga.

Från att hava varit bestyr, utförda av hus- och tomtägarna, övergingo gatuläggningen och gatubelysningen, till en början var för sig, till att bliva på sockenstämmogrund byggda, för hela staden gemensamma angelägenheter. År 1845 inrättades för gatuläggningen och år 1850 för gatubelysningen särskilda förvaltningar, vilka med år 1861 sammanslogos till gatulägnings- och lyshållningssstyrelsen, bestående av nio ledamöter, av vilka en utsågs

av överintendentsämbetet och de övriga av sockenstämmonämnden.

För den år 1856 beslutade vattenledningen inrättades en överstyrelse med överståthållaren såsom ordförande och 24 av de territoriella församlingarna valda ledamöter.

Den centrala delen av sjukvårds- och fattigvårdsförvaltningen utövades av en magistrats avdelning till år 1807, då den för kortare tid överflyttades till en av representer för varje handa stats- och kommunalinstitutioner sammansatt talrik direktion med en serafimerriddare såsom ordförande och överståthållaren såsom vice ordförande. Ändring i direktionens sammansättning skedde genom kungl. brevet den 3 juli 1811, varjämte genom kungl. brevet den 18 mars 1812 denna överstyrelsens omedelbara befattning med dithörande ärenden överflyttades till församlingsstyrelser. En återgång i huvudsakliga delar till ärendenas koncentrerung hos 1811 års direktion påbjöds åter genom kungl. brevet den 8 november 1813.

I stället för omförmälda direktion trädde enligt kungl. stadgan angående fattigvården i Stockholms stad stadsnämnden den 1 april 1843 såsom centralstyrelse för hälso- och fattigvårdsärenden. I denna var överståthållaren ordförande, pastor primarius, polismästaren och förste stadsläkaren ständiga ledamöter. samt 21 valda ledamöter, som utsågos, en av och inom konsistorium, en av och inom magistraten, två från var och en av de åtta församlingsnämnderna, en av allmänna barnhusets, en av Danviks hospitals och en av prins Carls inrättnings direktion.

Med hänsyn till kolerafarsotens första uppträdande i Europa inrättades för denna del av hälsovården den allmänna sundhetskommittén, som verkade åren 1831—1840. Av enahanda anledning och för samma ändamål bildades år 1847 allmänna sundhetsnämnden, som huvudsakligen nominellt kvarstod till tiden för stadsfullmäktiges tillkomst. Den bestod av ledamöter, utsedda vid sockenstämmorna. Ordet fördes av överståthållaren eller den han förordnade i sitt ställe.

En verksam del i styrelsen av åtskilliga huvudstadens angelägenheter (byggnadsväsendet, strandregleringar, allmänna säkerheten, torg-handeln, mångleväsendet, religions-, sjuk- och fattigvård samt brandförsäkringsväsendet) tog den år 1724 av kungl. maj:t förordnade kungl. politie- och brandkommissionen. Denna ett stycke mot slutet av 1700-talet fungerande myndighet bestod av tolv, de flesta höga, stats-ämbetsmän (tre riksråd, justitiekansleren, en generalmajor, ett kansliråd, en vicepresident, fyra kollegieråd, en assessor) och två rådmän.

Med år 1862 gjordes enligt kungl. resolution den 27 september 1861 huvudstadens folkskoleväsende till en stadens gemensamma angelägenhet, som, intill dess stadsfullmäktige övertogo detsamma, lydde under överstyrel-

sen för stadens folkskolor, sammansatt av en ordförande och elva ledamöter, valda, en av stadens konsistorium, en av fattigvårdsnämnden, en av varje församlings skolråd och en av överstyrelsen, företrädesvis bland huvudstadens läkare. Överstyrelsen valde själv sin ordförande. Om detta val föll på någon förutvarande ledamot, utsågs annan i samma ordning, som denne förut blivit invald.

Genom kungl. förordningen den 16 mars 1847 infördes sockenstämmonämnden för behandling i vissa fall av hela staden rörande kyrkliga eller kommunala ärenden.

Förslaget till 1862 års kungl. förordning om kommunalstyrelse i stad var uppgjort att gälla även för huvudstaden. Detta förslag hänsköts till yttrande av överståthållarämbetet och från ämbetet till magistraten och borgerskapets äldste, som för frågans utredning nedsatte en kommitté. Såväl kommittén som överståthållarämbetet avstyrkte på det bestämdaste, att den allmänna stadsförfattningen skulle tillämpas på Stockholm, och påyrkade, att huvudstaden skulle få sin särskilda kommunalförordning, vartill ock förslag uppgjordes. I huvudsaklig överensstämmelse med detta förslag utfärdades kungl. förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862.

Med upphävande av 1847 års sockenstämmoförordning och vad i andra författningar kunde finnas strida mot de nya bestämmelserna förklarades i 1862 års förordning om kommunalstyrelse i Stockholm staden med därunder lydande område utgöra för sig en särskild kommun, vars medlemmar ägde att själva efter de givna närmare bestämmelserna vårda sina gemensamma angelägenheter, såvitt icke enligt gällande författningar det tillkomme offentlig ämbetsmyndighet att handhava dem. I avseende å behandling av kyrkliga angelägenheter samt ärenden rörande folkskolan hänvisades till vad särskilt fanns stadgat. Undantaget i avseende å kyrkliga angelägenheter blev, vad angår anordnandet av begravningsplatser, år 1886 i sammanhang med nedan omtalade kyrkogårdsnämndens införande genom legaliserande av då redan rådande förhållande för stadens gemensamma begravningsplatser modifierat i kyrkostämmoförordningen för Stockholm. Folkskoleväsendet åter blev med år 1904 genom lagen den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm en väsentligen under den borgerliga kommunen lagd, stadens gemensamma angelägenhet.

Författningar. Kungl. förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862. Kommunalförordningen har undergått följande ändringar. Kungl. kungörelsen den 22 juni 1883 medförde huvudsakligen nedsatt maximum av röstetalen vid stadsfullmäktigval och överflyttning till nämndernas instruktioner av en del bestämmelser om dem. Enligt kungl. förord-

Sf.

ningen den 8 mars 1889 är den medlem av kommunen, som därstädes äger fast egendom i st. f. som förut den, som är för fast egendom till allmän beviljning uppförd. Genom kungl. förordningen den 22 mars 1889 blev kvinna valbar till fattigvårdsnämnden. Lagen den 2 april 1898 gjorde villkoren för rösträtt och valbarhet till stadsfullmäktige i allo lika med motsvarande bestämmelser för de andra städerna och föreskrev förfarandet, då ordinarie val och fylnadsval till stadsfullmäktige skola ske samtidigt. Lagen den 15 april 1904 lämnade föreskrifter om revisorsval. Lagen den 29 april 1904 tilldelade stadsfullmäktige rätt att årligen sjölla utse sin ordförande. Genom lagen den 7 juli 1905 blev kvinna valbar till styrelsen för arbetsförmedlingen. Lagen den 17 maj 1907 införde nya bestämmelser angående stadsfullmäktiges sammanträden (se nedan). Genom lagen den 12 juli 1907 upphävdes § 47 och ändrades § 45 (varigenom nya bestämmelser infördes rörande ersättning för utskönningskostnader). Lagen den 26 maj 1909 gjorde kvinna valbar till stadsfullmäktigt, införde den proportionella valmetoden vid val av stadsfullmäktige, ändrade grunderna för röstvärdets beräkning, sänkte röstetalsmaximum från 100 till 40 röster, stadgade två tredjedels majoritet för en del beslut samt berättigade stadsfullmäktige att bestämma valkretsindelningen, som förut bestämts av magistraten. Lag den 4 mars 1910 gjorde vissa förtydliganden i valbestämmelserna. Genom lagen den 10 juni 1910 meddelades ändrade bestämmelser ang. underställning av beslut om låns upptagande, innefattande en inskränkning av kommunens lånerätt (denna bestämmelse trädde emellertid i kraft först fr. o. m. år 1913). Genom lagen den 9 juni 1911 har perioden för stadsfullmäktigmandat utsträckt från två till fyra år. Lagen den 13 juni 1913 stadgade vissa bestämmelser för valhemlighetens skyddande vid stadsfullmäktigval (valkuvert, valskärmar etc.), ändrade föreskrifter rörande valsefels röstvärde vid ny sammanräkning efter avgången fullmäktigt samt föreskrift ang. proportionellt val i vissa fall till utskott eller kommitté. Lagen den 25 aug. 1914 meddelade vissa föreskrifter rörande rösträtt för arrendator av jordbruksfastighet i stad. Lagen den 29 juni 1917 ändrade föreskrifterna om kungörande av tid för valförrättning för stadsfullmäktigval och om valbarhet till stadsfullmäktigt. Lagen den 24 maj 1918 införde ändrade bestämmelser om viss ådömd straffpåföljd som hinder för rösträtt. Genom lagen den 20 juni 1918 fick överståthållarämbetet rätt att på framställning av drätselnämnden eller kamreraren i uppborgsverket företaga vissa rättelser i debiteringen av stadsutskylder. Lagen den 23 dec. 1918 stadgade lika kommunal rösträtt för varje i kommunen mantalskriven man eller kvinna, som fyllt 23 år och ej är omyndig eller i konkurstillstånd, ej är av fattigvården omhändertagen för varaktigt försörjning, ej häftar för samtliga de tre senaste

årens förfallna kommunalutskylder och ej utesluts genom ådömd straffpåföljd; vidare gävos ändrade föreskrifter om röstlängdens upprättande och om sättet för stadsfullmäktigvalens anordnande samt vidgades bestämmelsen om $\frac{2}{3}$ majoritet för vissa beslut av ekonomisk innebörd. Lagen den 14 febr. 1920 förlade ledningen av stadens kommunala förvaltning hos det i beredningsutskottets ställe inrättade stadskollegiet, bland vars medlemmar de särskilt valda, avlösnade borgarråden fingo föredragningskyldighet för de på dem fördelade olika förvaltningsområdena (se vidare nedan under stadskollegiet); i sammanhang därmed stadgades, att två vice ordförande skulle utses av stadsfullmäktige, varjämte en del av omorganisationen påkallade smärre ändringar i vissa paragrafer vidtogos.

För ändring av huvudstadens kommunalförordning liksom för övriga förordningar av samma slag har från år 1866 fordrats riksdagens medverkan.

Valordning för Stockholms stad, gällande vid val av stadsfullmäktige samt för upprättande av förslag till borgmästar-, rådmans- eller magistratssekreterarsyssla, fastställd av kungl. majt: den 11 februari 1910 (med ändringar den 24 jan. 1914 och 24 maj 1918), reglerar de kommunala valen, kompletterad av särskilda föreskrifter utöver vad regeringsformen, kommunalförordningen och valordningen innehålla om val inom Stockholms stad av stadsfullmäktige och för upprättande av förslag till borgmästar-, rådmans- eller magistratssekreterarsyssla. utfärdade av magistraten den 18 februari 1910 med ändring den 9 februari 1912, varigenom tiden för valförrättning för stadsfullmäktigval utsträcktes.

K. kungörelse den 8 april 1919 angående upprättande av kommunal röstlängd m. m.

Stadsfullmäktige.

Börshuset (ingång från Trångsund, för åhörare från Källargränd), St.; rt. 46 60; st. 10 99; sessionstider: ett ordinarie sammanträde, vanligen tredje mandagen, i varje månad (utom juli och aug.), f. ö. när omständigheterna påfordra.¹⁾

Stadsfullmäktiges kansli, Börshuset (ingång från Källargränd), St.; rt. 40 92, 65 68, 69 40; st. 28 29; expeditionstid: 11—2; se vidare stadskansliet sid. 53.

Kommunens beslutanderätt utövas genom 100 stadsfullmäktige. Stadsfullmäktige bestämma efter förslag av magistraten indelningen i valkretsar jämte antalet fullmäktige för varje valkrets.

¹⁾ Stadsfullmäktiges ordinarie sammanträden under arbetsåret 1920—21 äro utsatta till måndagarna den 17 maj, 21 juni, 20 sept., 18 okt., 15 nov. och 6 dec. 1920 samt 10 jan., 21 febr. och 21 mars 1921.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 8 jan. 1917¹⁾ är staden fr. o. m. 1917 års val indelad i fem kretsar, av vilka den första väljer 19, den andra 18, den tredje 23 och de återstående 20 stadsfullmäktige vardera (se vidare nedan). Valen ske fr. o. m. år 1913 för fyra år och äga rum varvt annat år, varvid varje gång halva antalet stadsfullmäktige skall utses. Dessa val ske från och med 1910 efter proportionell valmetod och från och med 1919 efter ograderad röstskala.

Enligt 1862 års förordning fördes ordet hos stadsfullmäktige av överståthållaren med rätt för honom att deltaga i överläggningarna men ej i besluten. För varje år ägde stadsfullmäktige välja en vice ordförande. Överståthållarens ordförandeskap upphörde den 1 juni 1904, då stadsfullmäktige första gången inträdde i sin genom lagen den 29 april 1904 dem tilldelade rätt att själva årligen utse sin ordförande. Överståthållaren behöll sin rätt att deltaga i överläggningarna. Samma rätt tillades uttryckligen överståthållaren vid förfall för överståthållaren. Fr. o. m. den 1 april 1920 utse stadsfullmäktige två vice ordförande.

»Stadsfullmäktiges förhandlingar skola vara offentliga. Dock kunna fullmäktige för någon särskild fråga besluta, att överläggningen skall hållas inom lykta dörrar» (§ 21 i kommunalförordningen). »Stadsfullmäktige må icke företa ärende eller därtill besluta, om icke minst hälften av dem är tillstädes» (nr § 22 i kommunalförordningen).

»Till stadsfullmäktiges åligganden och befogenhet hör: att avgiva utlåtanden i alla frågor, som för sådant ändamål av kungl. maj:t till fullmäktige remitteras, eller av överståthållarämbetet, magistraten eller andra vederbörande till dem hänskjutas; att meddela beslut i angelägenheter, som av de för verkställighet och förvaltning tillsatta nämnder eller personer liknande de för en var av dem gällande instruktioner fullmäktiges prövning underställas; att efter granskning av de utav vederbörande förvaltningsnämnder upprättade utgifts- och inkomstförlag bevilja medel till statsutgifternas bestridande samt förordna om uttaxering av de skattebidrag, vilka utöver befintliga tillgångar kunna till stadens allmänna gagn eller särskilda dess behov erfordras, ävensom i fråga om utgifter för nya ändamål bestämma de grunder, efter vilka uttaxering därav skall äga rum; samt att årligen genom revisorer, vilka stadsfullmäktige utse, granska dem underlydande nämnders räken-

skaper och förvaltning under nästföregående året» (nr § 26 i kommunalförordningen).

För giltigheten av en del av stadsfullmäktiges beslut fordras fastställelse av kungl. maj:t. Övriga beslut skola i vidsträckt omfattning underställas överståthållarämbetet (jfr nedan).

Stadsfullmäktige avgöra själva, utan annan myndighets hörande, följande frågor: underdåniga framställningar till kungl. maj:t, beslut i fråga om beviljande av skattebidrag till stadens allmänna gagn eller särskilda dess behov, dock med vissa undantag, beslut i anledning av de på fullmäktiges prövning beroende revisionsanmärkningar, antagande och entledigande ävensom avlöande av borgarråd och stadsskreterare (kanslischef) samt överenskommelser och beslut rörande ordningen och arbetssättet m. m. hos fullmäktige. Däremot erfordras kungl. maj:ts prövning och stadfästelse för att stadsfullmäktiges beslut skola vinna gällande kraft, då de angå: försäljning, pantförskrivning eller utbyte av sådan staden tillhörig fastighet, som har bestämts till bestridande av något bland stadens allmänna behov, så ock överenskommelse, som medför förändring i de rättigheter staden äger till sådan fastighet, upptagande av lån — med vissa i författningen närmare bestämda undantag — nya eller förhöjda avgifter å allmänna rörelsen för begagnande av de platser, som blivit anvisade åt densamma, eller de inrättningar, som åro gjorda till dess betjänande, förändring i de av kungl. maj:t för stadskollegiet eller stadens nämnder fastställda instruktioner samt förändring i vissa gällande bestämmelser och åtaganden rörande kommunalutskylderna (§ 30 i kommunalförordningen). I alla övriga ånner erfordras överståthållarämbetets stadfästelse för att giva gällande kraft åt stadsfullmäktiges beslut. Värgrar överståthållarämbetet sökt fastställelse, skall skäl därtill uppgivas, och äga stadsfullmäktige i sådant fall att avgöra, huruvida frågan skall underställas kungl. maj:ts prövning. För vissa beslut fordras två tredjedelar av de i omröstningen deltagandes röster, nämligen avhändande eller köp av fast egendom (såvida ej köpet avser stadsplans eller tomtindelningens genomförande), beviljande av anslag till nya ändamål eller behov, beviljande av anslag, vartill medel skola anskaffas genom upplåning, upptagande eller förnyande av lån eller ingående av borgen, samt efterskänkande av oguldna stadsutskyld. Vid val av borgarråd gälla särskilda bestämmelser ang. röstövertikt m. m. (se under stadskollegiet sid. 50).

¹⁾ Stadsfullmäktige hava den 30 juni 1920 beslutat följande ändring i valkretsarnas omfattning och mandatantal: 1:a kretsen (Nikolai, Katarina och Sofia förs.) 17, 2:a kretsen (Maria och Brännkyrka förs.) 21, 3:e kretsen (Klara, Jakobs, Kungsholms och Bromma förs.) 19, 4:e kretsen (Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus förs.) 20, 5:e kretsen (Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars förs.) 23 repr.

Stadsfullmäktige må icke samfällt och omedelbart befatta sig med verkställighetsåtgärder av något slag eller med förvaltning av penningar eller andra tillgångar för kommunens räkning, utan tillkommer detta, under stadskollegiets ledning, de nämnder (styrelser) eller personer, som för sådant ändamål utses, och vilka var inom sitt område åro för omförälda göromål ansvariga (§ 4 i kommunalförordningen). Stadskollegiet utser bland borgarråden ordförande i flertalet av

Sf. dessa nämnder (styrelser) samt bland sina övriga ledamöter även vice ordförande i vissa av dem; nämndernas (styrelsernas) övriga ledamöter samt suppleanter välja stadsfullmäktige bland sig eller stadens andra till fullmäktige valbara inbyggare för en tid av två år (§ 37 i kommunalförordningen). Nämndernas (styrelsernas) instruktioner skola fastställas av kungl. maj:t.

Förberedandet m. m. av frågor hos stadsfullmäktige¹⁾ samt övervakandet av beslutens verkställighet åligger stadskollegiet, som ock i övrigt har att å stadsfullmäktiges vägnar leda förvaltningen av stadens angelägenheter (§ 33 i kommunalförordningen).

Den 20 april 1863 hade stadsfullmäktige sitt första sammanträde.

Författningar m. m. K. förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862 (ang. ändringar se sid. 41). Arbetsordning för Stockholms stadsfullmäktige, antagen den 12 jan. 1920. Instruktion för stadskollegiet i Stockholm, fastställd den 19 mars 1920. K. stadga om proportionellt valsätt vid vissa val inom landsting och stadsfullmäktige m. m. den 13 juni 1913 (med ändring den 23 dec. 1918). (Se även under stadskollegiet.)

Stat år 1920. Stockholms stads stat för år 1920 har av stadsfullmäktige bestämts sålunda: Utgifter: 224,785,924 kr.; inkomster: 103,359,400 kr. Bristen är avsedd att fyllas dels genom lånemedel 37,686,524 kr., dels genom kommunalskatt 83,740,000 kr.

Stadsfullmäktige.

Ordförande.

Cederborg, A., f. d. rådman, direktör (se nedan).

Förste vice ordförande.

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet (se nedan).

Andre vice ordförande.

Bagge, G. A., fil. d:r, docent (se nedan).

Ledamöter

(efter valkets, mandattid och ordningsföljd vid valet).

Första valkretsen

(omfattande Nikolai, Klara, Kungsholms och Bromma förs.).

För tiden t. o. m. den 31 mars 1921.

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, 1:e vice ordf. (se ovan). (Arb.²⁾)

¹⁾ Den för beredandet av vissa val inom stadsfullmäktige tidigare tillsatta valkommittén har i sammanhang med den kommunala omorganisationen upphört och dess åligganden överflyttats på stadskollegiet (se sid. 51 och 52).

²⁾ Beteckningen »Arb.» anger, att vederbö-

Borgström, A. G. S., justitieråd. (Borg.)
Ljungberg, K., ekonomichef. (Arb.)
Johanson, K. E., landsorganisationens sekreterare. (Arb.)
Magnusson, A. E., byggmästare. (Borg.)
Törnberg, A. O. Oson, signalreparatör. (Arb.)
Broomé, f. Lothigius, Emilia A. K., fru. (Fris.)
Stålander, Helena A. J., bryggeriarbeterska. (Arb.)
Östman-Sundstrand, L. Elisabeth, fru. (Borg.)

För tiden t. o. m. den 31 mars 1923.

Wickman, C. G. T., partikassör. (Arb.)
Lund, C. J., skrädderiålkare. (Borg.)
Erikson, G. O., kassör. (Arb.)
Thorberg, J. A. J., landsorganisationens ordförande. (Arb.)
Bergstedt, P., ingenjör. (Borg.)
Lindley, f. Jonsson, Elin J., fru. (Arb.)
Thelander, C. Th. F., ingenjör. (Fris.)
Tinggren, G. A., maskinarbetare. (Arb.)
Ahlbin, G. H. G., journalist. (Borg.)
Lindhagen, C. A., borgmästare. (Arb.)

Andra valkretsen

(omfattande Jakobs, Johannes, Engelbrekts förs. samt 10:e roten av Hedvig Eleonora förs.).

För tiden t. o. m. den 31 mars 1921.

Lindmark, C. A., skomakarmästare. (Borg.)
Lindhagen, Anna J. J., barnavårdsinspektör. (Arb.)
Bagge, G. A., fil. d:r, docent, 2:e vice ordf. (se ovan). (Borg.)
Magnusson, P. K., förgyllare. (Arb.)
Staël von Holstein, Ch. Mathilda, jur. kand., advokat. (Fris.)

Törnell, f. Weber, Gertrud, fru. (Borg.)
Hagelin, G. L., bokbindarmästare. (Arb.)
Wikström, E. E., överkrigsfiskal. (Borg.)
Eklund, K., tjänsteman. (Arb.)

För tiden t. o. m. den 31 mars 1923.

Juhlin-Dannfelt, C. G., borgarråd. (Borg.)
Larsson, O. E., borgarråd. (Arb.)
Vinberg, S. W., överingenjör. (Borg.)
Ekman, V. R., direktör. (Arb.)
Lamm, H. F., grosshandlare. (Fris.)
Åkerlindh, J. G., direktör. (Borg.)
Wallin, J. A., överpostiljon. (Arb.)
Heijne, E. W., jur. kand., advokat. (Borg.)
Grönwall, J. K. (Hanna), hembiträde. (Arb.)

Tredje valkretsen

(omfattande Maria och Katarina förs.).

För tiden t. o. m. den 31 mars 1921.

Karlsson, W. E., borgarråd. (Arb.)
Skålander, O. A., bryggeriarbetare. (Arb.)
Östberg, J., jur. d:r, f. d. kammarrättsråd. (Borg.)
Linde, N., förtroendeman. (Arb.)

rande är invald under partibeteckningen »Arbetarpartiet», beteckningen »Borg.» under partibeteckningen »De borgerliga» och beteckningen »Fris.» under partibeteckningen »De frisinnade».

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru. (Arb.)
Lidman, C., överlärare, assistent hos folkskole-
direktionen. (Fris.)

Söderström, G. A. E., ombudsman. (Arb.)
Noren, A. J. N., byggnadsingenjör. (Borg.)
Lindbergh, N. E., disponent. (Arb.)
Edkvist, C. J., inspektör. (Arb.)
Andersson, J. E., spårvagnskonduktör. (Arb.)
Zetterlund, C. R., kontorschef. (Borg.)

För tiden t. o. m. den 31 mars 1923.

Sandberg, H. K. A., borgarråd. (Arb.)
Gustafson, H. A., journalist. (Arb.)
Nilsson, F. O. V., bageriåldkare. (Borg.)
Johansson-Wisborg, Anna S., fru. (Arb.)
Anderson, K. O., korrekturläsare. (Arb.)
Cederborg, A., f. d. rådmän, direktör, ordf.
(se ovan). (Fris.)

Tengelin, K. A. H., maskinarbetare. (Arb.)
Hultman, G. H., civilingenjör. (Borg.)
Ström, O. F., redaktör. (Arb.)
Rissén, H. R., tulltjänsteman. (Arb.)
Andersson, E. O., kassör. (Arb.)

Fjärde valkretsen

(omfattande Adolf Fredriks, Gustav Vasa och
Matteus förs.).

För tiden t. o. m. den 31 mars 1921.

Lange, E., kassör. (Arb.)
Almström, O. H., disponent. (Borg.)
Björklund, C. G., journalist. (Arb.)
Cederlöf, P. A., handlande. (Borg.)
Fjällbäck-Holmgren, Karin H., fru. (Fris.)
Eriksson, S. J., förtroendeman. (Arb.)
Nilsson, J. P., direktör. (Borg.)
Månsson, Gertrud K., fröken. (Arb.)
Köpper, E. H., ciselör. (Arb.)
Johansson, f. Franzén, Katy, fru. (Borg.)

För tiden t. o. m. den 31 mars 1923.

Lindbäck, C. V., postexpeditör. (Arb.)
Kinmanson, H. S., byrådirektör. (Borg.)
Wahl, G. A., montör. (Arb.)
Wellin, Bertha, sjuksköterska. (Borg.)
Bendixson, I. O., professor, rektor. (Fris.)
Sjöström, Chr., kontorschef. (Arb.)
Lander, M. E., grosshandlare. (Borg.)
Ahlström, W., förtroendeman. (Arb.)
Danielsson, T. H., möbelsnickare. (Arb.)
Schultz, L. H., direktör. (Borg.)

Femte valkretsen

(omfattande Sofia, Brännkyrka och Oscars förs.
samt 11:e roten av Hedvig Eleonora förs.).

För tiden t. o. m. den 31 mars 1921.

Klefbeck, E. A., kyrkoherde. (Arb.)
Theel, f. Roth, Elisif, fru. (Borg.)
Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru. (Arb.)
Hallgren, L. G., järnkramhandlare. (Borg.)
Wiberg, E. A., förtroendeman. (Arb.)
Pehrsson, J. P., förtroendeman. (Arb.)
Hasselgren, C. L. L., f. d. auditör, advokat. (Fris.)
Källander, A. J., kyrkoherde. (Borg.)

Blomqvist, S. E. G., mekaniker. (Arb.)
Söderberg, N. E., handelsträdgårdsmästare. (Borg.)

För tiden t. o. m. den 31 mars 1923.

Berglund, J. E., kassör. (Arb.)
Herlitz, K. G., vice häradshövding. (Borg.)
Kämpe, K. A., ombudsman. (Arb.)
Lagerbjelke, J. G., greve, byråchef. (Borg.)
Persson, P. G., faktor. (Arb.)
Berndtson, C. F., chaufför. (Arb.)
af Klintberg, Gertrud M. K., föreståndarinna.
(Fris.)
Cervin, N. H., skräddarmästare. (Borg.)
Fält, A. S., träarbetare. (Arb.)
Carlsson, B. A., förste aktuarie. (Borg.)

Alfabetisk förteckning över stads- fullmäktige.¹⁾

Ahlbin, G. H. G., journalist. (I; borg.)
Ahlström, W., förtroendeman. (IV; arb.)
Almström, O. H., disponent. (IV*; borg.)
Anderson, K. O., korrekturläsare. (III; arb.)
Andersson, E. O., kassör. (III; arb.)
Andersson, J. E., spårvagnskonduktör. (III*; arb.)
Bagge, G. A., fl. dr. docent, 2:e vice ordf.
(II*; borg.)
Bendixson, I. O., professor, rektor. (IV; fris.)
Berglund, J. E., kassör. (V; arb.)
Bergstedt, P., ingenjör. (I; borg.)
Berndtson, C. F., chaufför. (V; arb.)
Björklund, C. G., journalist. (IV*; arb.)
Blomqvist, S. E. G., mekaniker. (V*; arb.)
Borgström, A. G. S., justitieråd. (I*; borg.)
Broome, f. Lothigius, Emilia A. K., fru. (I*; fris.)
Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru. (V*; arb.)
Carlsson, B. A., förste aktuarie. (V; borg.)
Cederborg, A., f. d. rådmän, direktör, ordf.
(III; fris.)
Cederlöf, P. A., handlande. (IV*; borg.)
Cervin, N. H., skräddarmästare. (V; borg.)
Danielsson, T. H., möbelsnickare. (IV; arb.)
Edkvist, C. J., inspektör. (III*; arb.)
Eklund, K., tjänsteman. (II*; arb.)
Ekman, V. R., direktör. (II; arb.)
Erikson, G. O., kassör. (I; arb.)
Eriksson, S. J., förtroendeman. (IV*; arb.)
Fjällbäck-Holmgren, Karin H., fru. (IV*; fris.)
Fält, A. S., träarbetare. (V; arb.²⁾)
Grönwall, J. K. (Hanna), hembiträde. (II; arb.)
Gustafson, H. A., journalist. (III; arb.)
Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru.
(III*; arb.)
Hagelin, G. L., bokbindarmästare. (II*; arb.)
Hallgren, L. G., järnkramhandlare. (V*; borg.)
Hasselgren, C. L. L., f. d. auditör, advokat.
(V*; fris.)

¹⁾ Den romerska siffran anger, inom vilken
valkrets vederbörande valts, och en asterisk (*),
att valet avser tiden t. o. m. den 31 mars 1921
(i övriga fall t. o. m. den 31 mars 1923).

²⁾ Tillhör socialdemokratiska vänstergruppen.

Sf. Heijne, E. W., jur. kand., advokat. (II; borg.)
 Herlitz, K. G., vice häradshövding. (V; borg.)
 Holmgren, Karin H. Fjällbäck-, fru. (IV*; fris.)
 Hultman, G. H., civilingenjör. (III; borg.)
 Johanson, K. E., landsorganisationens sekreterare. (I*; arb.)
 Johansson, f. Franzén, Katy, fru. (IV*; borg.)
 Johansson-Wisborg, Anna S., fru. (III; arb.)
 Juhlin-Dannfelt, C. G., borgarråd. (II; borg.)
 Karlsson, W. E., borgarråd. (III*; arb.)
 Kinmanson, H. S., byrådirektör. (IV; borg.)
 Klefbeck, E. A., kyrkoherde. (V*; arb.)
 af Klintberg, Gertrud M. K., föreståndarinna. (V; fris.)
 Källander, A. J., kyrkoherde. (V*; borg.)
 Kämpe, K. A., ombudsman. (V; arb.)
 Köpper, E. H., eisellör. (IV*; arb.)
 Lagerbjelke, J. G., greve, byråchef. (V; borg.)
 Lamm, H. F., grosshandlare. (II; fris.)
 Lange, E., kassör. (IV*; arb.)
 Larsson, O. E., borgarråd. (II; arb.)
 Liander, M. E., grosshandlare. (IV; borg.)
 Lidman, C., överlärare, assistent hos folkskole-direktionen. (III*; fris.)
 Lindbergh, N. E., disponent. (III*; arb.)
 Lindbäck, C. V., postexpeditör. (IV; arb.)
 Linde, N., förtroendeman. (III*; arb.)
 Lindhagen, Anna J. J., barnavårdsinspektör. (II*; arb.)
 Lindhagen, C. A., borgmästare. (I; arb.)
 Lindley, f. Jonsson, Elin J., fru. (I; arb.)
 Lindmark, C. A., skomakarmästare. (II*; borg.)
 Ljungberg, K., ekonomichef. (I*; arb.)
 Lund, C. J., skrädderiidkare. (I; borg.)
 Magnuson, P. K., förgyllare. (II*; arb.)
 Magnusson, A. E., byggmästare. (I*; borg.)
 Månsson, Gertrud K., fröken. (IV*; arb.)
 Nilsson, F. O. V., bageriidkare. (III; borg.)
 Nilsson, J. P., direktör. (IV*; borg.)
 Norén, A. J. N., byggnadsingenjör. (III*; borg.)
 Pehrsson, J. P., förtroendeman. (V*; arb.)
 Persson, P. G., faktor. (V; arb.)
 Rissén, H. J. R., tulltjänsteman. (III; arb.)
 Sandberg, H. K. A., borgarråd. (III; arb.)
 Schultz, L. H., direktör. (IV; borg.)
 Sjöström, Chr., kontorschef. (IV; arb.)
 Skälander, O. A., bryggeriarbetare. (III*; arb.)
 Staël von Holstein, Ch. Mathilda, jur. kand., advokat. (II*; fris.)
 Ström, O. F., redaktör. (III; arb.)
 Stålander, Helena A. J., bryggeriarbeterska. (I*; arb.)
 Sundstrand, L. Elisabeth Östman-, fru. (I*; borg.)
 Söderberg, N. E., handelsträdgårdsmästare. (V*; borg.)
 Söderström, G. A. E., ombudsman. (III*; arb.)
 Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, 1:e vice ordf. (I*; arb.)
 Tengelin, K. A. H., maskinarbetare. (III; arb.)
 Théel, f. Roth, Elisif, fru. (V*; borg.)
 Thelander, C. Th. F., ingenjör. (I; fris.)

Thorberg, J. A. J., landsorganisationens ordförande. (I; arb.)
 Tinggren, G. A., maskinarbetare. (I; arb.)
 Törnberg, A. O. Oson, signalreparatör. (I*; arb.)
 Törnell, f. Weber, Gertrud, fru. (II*; borg.)
 Wahl, G. A., montör. (IV; arb.)
 Wallin, J. A., överpostiljon. (II; arb.)
 Wellin, Bertha, sjuksköterska. (IV; borg.)
 Wiberg, E. A., förtroendeman. (V*; arb.)
 Wickman, C. G. T., partikassör. (I; arb.)
 Wikström, E. E., överkrigsfiskal. (II*; borg.)
 Vinberg, S. W., överingenjör. (II; borg.)
 Wisborg, Anna S. Johansson-, fru. (III; arb.)
 Zetterlund, C. R., kontorschef. (III*; borg.)
 Åkerlindh, J. G., direktör. (II; borg.)
 Östberg, J., jur. d.r., f. d. kammarrättsråd. (III*; borg.)
 Östman-Sundstrand, L. Elisabeth, fru. (I*; borg.)

Borgarråd, som icke äro stadsfullmäktige.¹⁾

Meurling, C. H. F.
 Åkerman, G. R. J.

Sekreterare (stadssekreterare).

Larsson, Y. G. R., fil. d.r., kanslichef (se nedan under stadskollegiet).

Beträffande stadskansliet i övrigt se under stadskollegiet, sid. 53.

Stadsfullmäktiges kommitté för utskännings- och utminuteringsärenden. (Utskänningskommittén.)

Stadsfullmäktiges kansli, Börshuset, St.

Enligt §§ 20 och 22 i k. förordningen den 14 juni 1917 ang. försäljning av rusdrycker skall stadsfullmäktiges yttrande inhämtas över ansökningar om tillstånd till utskänkning av vin och öl, och enligt §§ 8 och 13 i k. förordningen den 11 juli 1919 ang. försäljning av pilsnerdricka skall stadsfullmäktiges yttrande liksom inhemtas över ansökningar om tillstånd till försäljning eller utskänkning av pilsnerdricka. För preliminär beredning av dessa ärenden hava stadsfullmäktige under de senare åren plägat tillsätta en särskild kommitté.

Kommitténs första tillsättande föranleddes närmast av en motion, vari hemställdes, att stadsfullmäktige skulle ingå till k. maj:t med begäran om sådan ändring i k. förordningen angående försäljningen av vin och öl den 9 juni

¹⁾ »Borgarråd skall, ändock han icke är stadsfullmäktig, närvara vid fullmäktiges sammanträden, där ej förfall, som av fullmäktige godkännes, föreligger, och äge därvid deltaga i överläggningarna med rätt att framställa förslag samt att få sin mening till protokollet antecknad» (§ 35 i kommunalförordningen).

¹⁾ Tillhör socialdemokratiska vänstergruppen.

1905, att beträffande Stockholm den stadsfullmäktige åliggande skyldigheten att avgiva utlåtande över ansökningar om tillstånd att utskänka vin eller öl kunde överlåtas på en av stadsfullmäktige tillsatt delegation eller på annat sätt ordnas utan att syftet med den nuvarande bestämmelsen i ämnet åsidosattes. Stadsfullmäktige, som ej biföllo motionen i dess ursprungliga form, beslöt den 25 mars 1907 att utse en kommitté av sju personer med uppdrag att granska och till stadsfullmäktige avgiva yttranden över de under året inkommande ansökningar om tillstånd att härstädes utskänka vin eller öl samt om ombyte av lokal för sådan utskänkning. För sin verksamhet hava kommittéledamöterna sinsemellan uppdelat staden så, att var och en av dem har sitt särskilda distrikt. Stadsfullmäktige uppdrogo den 7 mars 1910 åt kommittén att likaledes efter granskning avgiva yttrande över till fullmäktige under året remitterade ansökningar av klubbar eller andra föreningar om tillstånd att utskänka brännvin. Vissa principer för dessa utskänkningsrättigheters meddelande hava fastställts av stadsfullmäktige den 4 mars 1912. Den 12 jan. 1920 uppdrogo stadsfullmäktige åt kommittén att även avgiva yttranden över inkommande ansökningar om tillstånd att försälja eller utskänka pilsnerdricka. — Kommittén, som tillsattes för ett år i sänder, är sålunda egentligen att betrakta som en kommission för vissa löpande ärendens beredning.

Stadsfullmäktige utsågo den 12 jan. 1920, utan användande av proportionellt valsätt, för året nio ledamöter i kommittén.

Ledamöter.

Anderson, K. O., korrekturläsare, stadsfullm.; Cederlöf, P. A., handlande, stadsfullm.; Gustafson, H. A., journalist, stadsfullm.; Hagelin, G. J., bokbindarmästare, stadsfullm.; Hallgren, L. G., järnkramhandlare, stadsfullm.; Hasselgren, J. S., fabrikör; Lund, C. J., skrädderiidkare, stadsfullm., ordf.; Löfgren, A., sekreterare; Zetterlund, C. R., kontorschef, stadsfullm.

Av kommittén antagen sekreterare.
Schlytern, C. H., kanslist i stadskansliet.

Stadsfullmäktiges kansli.

Se stadskansliet (sid. 53).

Sammanslutningar bland stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktiges moderata grupp.

Gruppens medlemsantal är 35.

Styrelse.

Carlsson, B. A., förste aktuarie, sekr.; Hultman, G. H., civilingenjör, kassaförv.; Juhlin-Dann-

felt, C. G., borgarråd, vice ordf.; Kinmanson, H. S., byrådirektör; Östberg, J., f. d. kammar-rättsråd; ordf.

Medlemmar.

Ahlin, G. H. G., journalist; Almström, O. H., disponent; Bagge, G. A., docent; Bergstedt, P., ingenjör; Borgström, A. G. S., justitieråd; Carlsson, B. A., förste aktuarie (se ovan); Cederlöf, P. A., handlande; Cervin, N. H., skräddarmästare; Hallgren, L. G., järnkramhandlare; Heijne, E. W., advokat; Herlitz, K. G., vice häradshövding; Hultman, G. H., civilingenjör (se ovan); Johansson, f. Franzén, Katy, fru; Juhlin-Dannfelt, C. G., borgarråd (se ovan); Kinmanson, H. S., byrådirektör (se ovan); Källander, A. J., kyrkoherde; Lagerhjelle, J. G., greve, byråchef; Lander, M. E., grosshandlare; Lindmark, C. A., skomakarmästare; Lund, C. J., skrädderiidkare; Magnusson, A. E., byggmästare; Nilsson, F. O. V., bageriidkare; Nilsson, J. P., direktör; Norén, A. J. N., byggnadsingenjör; Schultz, L. H., direktör; Söderberg, N. E., handelsträdgårdsmästare; Théel, f. Roth, Elisif, fru; Törnell, f. Weber, Gertrud, fru; Wellin, Bertha, sjuksköterska; Wikström, E. E., överkrigsskäl; Vinberg, S. W., överingenjör; Zetterlund, C. R., kontorschef; Åkerlindh, J. G., direktör; Östberg, J., f. d. kammarrättsråd (se ovan); Östman-Sundstrand, L. Elisabeth, fru.

Stadsfullmäktiges frisinade grupp.

Gruppens medlemsantal är 10.

Styrelse.

Bendixson, I. O., professor, vice ordf.; Broomé, f. Lothigius, Emilia A. K., fru; Cederborg, A., direktör, ordf.; Hasselgren, C. L. L., f. d. auditör, advokat, sekr. och kassaförv.; Thelander, C. Th. F., ingenjör.

Medlemmar.

Bendixson, I. O., professor (se ovan); Broomé, f. Lothigius, Emilia, A. K., fru (se ovan); Cederborg, A., direktör (se ovan); Fjällbäck-Holmgren, Karin H., fru; Hasselgren, C. L. L., f. d. auditör, advokat (se ovan); af Klintberg, Gertrud, M. K., föreståndarinna; Lamm, H. F., grosshandlare; Lidman, C., överlärare; Staël von Holstein, Ch. Mathilda, advokat; Thelander, C. Th. F., ingenjör (se ovan).

Arbetarepartiets stadsfullmäktige grupp.

Gruppens medlemsantal är 51.

Styrelse.

Gustafson, Hj. A., journalist, sekr.; Magnuson, P. K., förgyllare, vice sekr.; Månsson, Gert-rud K., fröken, kassör; Sjöström, Chr., kontorschef, ordf.; Söderström, G. A. E., om-

Sf.

budsman, vice ordf.; **Tengdahl**, K. A., ledamot av försäkringsrådet; **Thorberg**, J. A. J., landsorganisationens ordförande.

Medlemmar.

Ahlström, W., förtroendeman; **Anderson**, K. O., korrekturläsare; **Andersson**, E. O., kassör; **Andersson**, J. E., spårvagnskonduktör; **Berglund**, J. E., kassör; **Berndtson**, C. F., chaufför; **Björklund**, C. G., journalist; **Blomqvist**, S. E. G., mekaniker; **Carlsson**, f. Lindskog, Anna R., fru; **Danielsson**, T. Hj., möbelsnickare; **Edkvist**, C. J., inspektör; **Eklund**, K., tjänsteman; **Ekman**, V. R., direktör; **Erikson**, G. O., kassör; **Eriksson**, S. J., förtroendeman; **Grönwall**, J. K. (Hanna), hembiträde; **Gustafson**, Hj. A., journalist (se ovan); **Gustafson**, f. Pettersson, Ruth V. M., fru; **Hagelin**, G. L., bokbindarmästare; **Johanson**, K. E., landsorganisationens sekreterare; **Johansson-Wisborg**, Anna S., fru; **Karlsson**, W. E., borgarråd; **Klefbeck**, E. A., kyrkoherde; **Kämpe**, K. A., ombudsman; **Köpper**, E. H., ciselör; **Lange**, E., kassör; **Larsson**, O. E., borgarråd; **Lindbäck**, C. V., postexpeditör; **Linde**, N., förtroendeman; **Lindhagen**, Anna J. J., barnavårdsinspektör; **Lindley**, f. Jonsson, Elin J., fru; **Ljungberg**, K., ekonomichef; **Magnuson**, P. K., förgyllare (se ovan); **Månsson**, Gertrud K., fröken (se ovan); **Pehrsson**, J. P., förtroendeman; **Persson**, P. G., faktor; **Rissén**, Hj. R., tulltjänsteman; **Sandberg**, H. K. A., borgarråd; **Sjöström**, Chr., kontorschef (se ovan); **Skålander**, O. A., bryggeriarbetare; **Stålander**, Helena A. J., bryggeriarbeterska; **Söderström**, G. A. E., ombudsman (se ovan); **Tengdahl**, K. A., ledamot av försäkringsrådet (se ovan); **Tengelin**, K. A. H., maskinarbetare; **Thorberg**, J. A. J.,

landsorganisationens ordförande (se ovan); **Tinggren**, G. A., maskinarbetare; **Törnberg**, A. O. O:son, signalreparatör; **Wahl**, G. A., montör; **Wallin**, J. A., överpostiljon; **Wiberg**, E. A., förtroendeman; **Wickman**, C. G. T., partikassör.

Socialdemokratiska vänstergruppen.

Gruppens medlemsantal är 4.

Medlemmar.

Fält, A. S., träarbetare; **Lindbergh**, N. E., disponent, sekr. och kassör; **Lindhagen**, C. A., borgmästare, ordf.; **Ström**, O. F., redaktör.

Stadsfullmäktiges nykterhetsgrupp.

Gruppens medlemsantal är 12.

Styrelse.

Klefbeck, E. A., kyrkoherde, ordf.; **Norén**, A. J. N., byggnadsingenjör, kassaförv.; **Lindbergh**, N. E., disponent, sekr.

Medlemmar.

Berglund, J. E., kassör; **Broomé**, f. Lothigius, Emilia A. K., fru; **Carlsson**, f. Lindskog, Anna R., fru; **Fält**, A. S., träarbetare; **Karlsson**, W. E., borgarråd; **Klefbeck**, E. A., kyrkoherde (se ovan); **Lidman**, C., överlärare; **Lindbergh**, N. E., disponent (se ovan); **Lindhagen**, C. A., borgmästare; **Norén**, A. J. N., byggnadsingenjör (se ovan); **Ström**, O. F., redaktör; **Tengdahl**, K. A., ledamot av försäkringsrådet.

Stadskollegiet i Stockholm

och i samband därmed stående institutioner.

Stadskollegiet.

Börshuset (ingång från Källargränd), St.; rt. 40 92, 65 68, 69 40; st. 28 29; expeditionstid: se nedan under stadskansliet.

Stadskollegiet sammanträder i regel varje torsdag (resp. närmast föregående helgfria dag) kl. 3 e. m.

Enligt 1862 års kommunalförordning ålåg förberedandet av ärendena hos stadsfullmäktige ett beredningsutskott, bestående av stadsfullmäktiges ordförande och vice ordförande samt tio ledamöter med tio suppleanter, utsedda för ett år i sänder av och bland fullmäktige. Utskottet hade att med uppmärksamhet följa förvaltningen av stadens angelägenheter i alla riktningar, till stadsfullmäktige göra framställningar och förslag, som i ett eller annat hänseende härav kunde föranledas, till föredragning bereda alla de ärenden för övrigt, i vilka stadsfullmäktige skulle meddela utlåtanden eller beslut, samt å stadsfullmäktiges vägnar företrädesvis övervaka verkställigheten av fullmäktiges beslut. Den centrala ledningen av stadens förvaltning kom härvid efter hand att påvila utskottet, men allt efter som den kommunala förvaltningsorganisationen växte ut, visade sig denna anordning behäftad med väsentliga brister. Sammansatt av på kort tid valda, oavlönade personer, vilka endast i den utsträckning, deras övriga sysselsättningar medgavo, kunde ägna sig åt arbetet inom utskottet, var detta icke rustat att omhänderhålla ledningen av förvaltningsarbetet med den målmedvetenhet och det sammanhang mellan beslut vid skilda tidpunkter eller åtgärder inom olika förvaltningsgrenar, som den allt mer omfattande kommunala verksamheten krävde. Dessutom framträdde önskvärdheten av en viss centralisation av förvaltningsmyndigheternas arbete hos ett särskilt, permanent organ, som under ansvar hade att leda detta ur allmänna kommunalpolitiska synpunkter än dem fackmyndigheterna företrädde.

Med utgång från bl. a. dylika betraktelser hava på senare tid åtskilliga förslag framkommit till omläggning av huvudstadens kommunala förvaltning. Redan i den omorganisationskommitté, som tillsattes av stadsfullmäktige den

22 maj 1905 och avgav sina betänkanden den 25 okt. 1907 och den 17 sept. 1909 (bubih. 1907: nr 210 och 1909: nr 170), fanns ovan angivna uppfattning företräd. Vid remiss av kommitténs förslag yppade sig en allmän mening hos de kommunala myndigheterna om att en förnyad utredning av organisationsproblemet i dess helhet vore av nöden, utan att dock någon enighet rådde om grunderna för dess lösning. Sedan yrkande på en sådan ny utredning framstälts i en motion (nr 5) hos stadsfullmäktige 1911 (med uttalat önskemål att få till stånd en verklig stadsstyrelse genom avlönade, direkt inför stadsfullmäktige ansvariga tjänstemän) och beredningsutskottet biträtt förslaget om ny utredning (buntl. 1912: nr 181) utan att dock vilja förorda några riktlinjer här för, bemyndigade stadsfullmäktige den 28 maj 1912 utskottet att åt lämplig person uppdraga att framlägga förslag till omorganisation av Stockholms kommunalförvaltning. Uppdraget lämnades till bankdirektören P. R. Rabe, som den 26 mars 1914 avgav sitt förslag (bubih. 1914: nr 5). Enligt detta skulle antalet stadsfullmäktige minskas från 100 till 60 och relativa antalet stadsfullmäktigeledamöter i nämnder och styrelser betydligt ökas, varigenom sålunda stadsfullmäktige skulle komma i avsevärt närmare kontakt med ledningen av förvaltningsarbetet; vidare skulle de högre förvaltningscheferna, åt vilka större självständighet och befogenhet föreslogs, med ytterrätt närvara vid stadsfullmäktiges sammanträden och vara inför dem ansvariga. Förvaltningsärendena skulle rationellt omgrupperas. Beredningsutskottet skulle avskaffas. Den administrativa ledningen skulle handhavas av en stadssekreterare, som till sitt biträde skulle hava ett stadskansli med högt kvalificerade, föredragande sekreterare; en naturlig anknytning till förvaltningen skulle vinnas därigenom, att kansliet skulle bestrida sekreteraregöromålen i samtliga styrelser. Den finansiella ledningen skulle däremot överflyttas till drätselnämnden, som skulle ombildas till en ren finansstyrelse och bl. a. pröva alla stadsfullmäktigeärenden ur finansiell synpunkt. Då emellertid de hörda myndigheterna hyste mycket delade meningar om lämpligheten av att genomföra hela det Rabeska förslaget oförändrat och i ett sam-

Skl. manhang, uppdrogo stadsfullmäktige den 28 juni 1917 åt en kommitté att på grundval av desamma och däröver avgivna yttranden uppgöra förslag till inrättande av finans- och fastighetsstyrelser. Kommittén, som först avgav förslag om upprättande av en fastighetsnämnd (bubih. 1918: nr 70), fann sig senare föranlåten att upptaga hela frågan om en stadsregering och avgav den 5 mars 1919 förslag till den centrala stadsförvaltningens omorganisation (bubih. 1919: nr 40). Detta förslag, som i fråga om den periferia förvaltningen i stort sett anslöt sig till det Rabeska förslaget men beträffande beredningsutskottets omorganisation följde helt andra linjer, godkändes i allt väsentligt av stadsfullmäktige den 16 juni 1919 och ligger till grund för ändringarna i kommunalförordningen för Stockholm den 14 febr. 1920. Den nya organisationen utformades ytterligare i de nya instruktioner för stadskollegiet och stadens nämnder och styrelser, som antogs av stadsfullmäktige den 12 jan. 1920 och med vissa ändringar fastställdes av kungl. maj:t den 19 mars s. å. samt trädde i tillämpning fr. o. m. den 1 april 1920.

Det forna beredningsutskottet har ersatts av stadskollegiet, som har till uppgift att å stadsfullmäktiges vägnar leda förvaltningen av stadens angelägenheter. Stadskollegiet åligger för sådant ändamål att med uppmärksamhet följa förvaltningen i alla riktningar, att utan tidsdräkt göra de framställningar och förslag hos fullmäktige eller vidtagna de åtgärder i övrigt, som härav föranledas, att tillse, det ärenden, i vilka fullmäktige skola meddela utlåtanden eller beslut, varda underkastade erforderlig utredning, ävensom bereda och avgiva yrkanden i dylika ärenden, samt att övervaka verkställigheten av fullmäktiges beslut. Kollegiet äger att från stadens nämnder (styrelser) eller tjänstemän infordra de yttranden och upplysningar, som för ärendenas utredande äro av nöden, ävensom att hos överståthållarämbetet omedelbart göra framställning om upplysningars infordrande från ämbetsmyndigheter. I alla viktiga ekonomiska ärenden, särskilt beträffande förvärfv eller avyttring av fast egendom samt nämndernas förslag till inkomst- och utgiftsstat, skall drätselbämnens yttrande inhämtas. Varje kollegiets utlåtande skall jämte därifrån skiljaktiga meningar befordras till trycket i fortlöpande nummerordning för året (Stadskollegiets i Stockholm utlåtanden och memorial) samt ett exemplar därav överlämnas till envar av stadsfullmäktige. Kollegiet äger därjämte att låta såsom bilagor trycka sådana till ärendena hörande handlingar, som utskottet anser vara av den vikt, att innehållet av desamma bör i dess helhet komma till stadsfullmäktiges kännedom (Bihang till stadskollegiets i Stockholm utlåtanden och memorial). En kortfattad underrättelse om stadsfullmäktiges i anledning av stadskollegiets utlåtanden fattade beslut (vilka för övrigt återfinnas i fullmäktiges

tryckta protokoll) skall särskilt befordras till trycket och vidfogas årets utlåtanden. (Jfr vidare under »Viktigare publikationer rörande Stockholms stad» i statistiska avd.).

Stadskollegiet utgöres av stadsfullmäktiges ordförande och båda vice ordförande, minst tre, högst sex borgarråd samt ytterligare nio ledamöter, för vilka sistnämnda ersättare skola finnas till lika antal. — Stadsfullmäktiges ordförande och båda vice ordförande innehava enahanda befattningar i stadskollegiet (presidiet) samt handlägga ärenden rörande ordningen vid kollegiets sammanträden, uppsättande av föredragningslistor för dessa och i allmänhet frågor rörande arbetets gång inom kollegiet. — Borgarråden väljas av stadsfullmäktige, inom eller utom dessa, för en tid av sex år (första valet avser dock endast fem år). Skola samtidigt flera borgarråd tillsättas, anställas, så fram omröstning äskas, särskilt val av varje borgarråd. Den är vald, som erhållit minst två tredjedelar av de avgivna rösterna. Uppnås för visst borgarråd ej denna majoritet, skall detta val uppskjutas till en följande dag. Vid den andra omröstning, som då verkställas, må endast ifrågakomma de två, som vid den första omröstningen erhållit de flesta rösterna, eller, om flera än två erhållit högsta, resp. flera än en näst högsta röstetalet, samtliga dessa; den, som då erhåller de flesta rösterna, är vald (vid lika röstetal sker lottnings). Avgår borgarråd före den bestämda tjänstgöringstidens utgång, skall nytt val ske snarast möjligt. Därintill, ävensom vid tjänstledighet, äge stadskollegiet utse annan av sina ledamöter att uppehålla borgarrådstjänsten. Till borgarråd må allenast utses person med synnerlig insikt och erfarenhet i kommunala förvaltningsfrågor eller eljest i allmänna värv. — De övriga nio ledamöterna samt deras ersättare välja stadsfullmäktige bland sig å första sammanträdet i april de år, då val till fullmäktige äga rum. Valet skall, om behörligt antal fullmäktige det äska, ske proportionellt; om så ej sker, skall ordningen mellan ersättarna särskilt bestämmas. — Borgarråd, som längre tid än sex månader i följd eller tillhoppa nio månader under ett år är i behov av tjänstledighet (utöver semester), skall avgå (jfr ovan). Om någon av stadskollegiets övriga nio ledamöter är förhindrad att bevista kollegiets sammanträden under längre tid än tre månader i följd eller tillhoppa fem månader under ett år, skall han avgå från befattningen, varvid ersättare inträder enligt stadgan om proportionella val eller i den ordning, som bestämts vid valet (se ovan).

Borgarråden åtnjuta arvode, för år räknat, som av stadsfullmäktige bestämmas (se nedan). Om borgarråd vid utlupen tjänstgöringstid icke omväljes eller dessförinnan nödgas avgå, utan att hava förverkat tjänsten, skall årligen under så lång tid som den, varunder han innehaft befattningen, dock högst sex år, utgå ett belopp motsvarande hälften av det för honom såsom borgarråd senast fastställda arvodet. Med

befattning som borgarråd må ej utan stadsfullmäktiges medgivande förenas annan befattning i stadens tjänst eller därmed jämförligt allmänt eller enskilt uppdrag.

Borgarråden föredraga i stadskollegiet de ärenden, som ankomma på kollegiets handläggning, fördelade enligt av kollegiet fastställd gruppindelning. Vid uppgörande av denna indelning skall iakttagas, att följande ärenden skola tillhöra var sin grupp: a) ärenden av betydelse för stadens ekonomi och särskilt ärenden tillhörande drätselnämndens verksamhetsområde; b) ärenden rörande fastighetsförvaltningen och stadsplaneväsendet; c) ärenden rörande hälsovård, sjukvård och fattigvård; d) ärenden rörande undervisningsväsendet. (Rörande den nuvarande indelningen se nedan.) Ärende, som icke upptagits i den fastställda gruppindelningen, skall beredas och föredragas av det borgarråd, som kollegiet eller ordförandena (presidiet) bestämma. Kollegiet eller presidiet kan ock hänskjuta visst ärendes beredning och föredragning till annat borgarråd än det, till vars arbetsområde det eljest hör, eller till gemensam beredning och föredragning av flera borgarråd, där sådant med hänsyn till sambandet mellan skilda ärenden eller av andra skäl synes lämpligt. Till stadskollegiet inkommande ärenden fördelas av kanslichefen bland borgarråden i enlighet med de fastställda bestämmelserna eller presidiets föreskrifter. Ärende av natur att icke påkalla mera ingående beredning kan efter presidiets bestämmande omedelbart upptagas å stadskollegiets föredragningslista. Borgarråd äger att utan föregående föredragning från vederbörande myndigheter infordra de upplysningar och yttranden, som för beredningen av till hans arbetsområde hörande ärenden äro behöfliga. -- Mellan sina övriga ledamöter äger stadskollegiet fördela göromålen på sätt lämpligast synes. De ledamöter, som från början deltagit i huvudsakliga handläggningen av ett ärende, böra om möjligt fortfara därmed till slutet. Frågor rörande val förberedas i samråd med vederbörande borgarråd av fem personer, vilka utses av och inom stadskollegiet vid tjänstgöringsårets första sammanträde.

Borgarråd, som icke är stadsfullmäktigt, skall närvara vid stadsfullmäktiges sammanträden och äger därvid deltaga i överläggningarna med rätt att framställa förslag och få sin mening antecknad till protokollet.

Stadskollegiet utser bland borgarråden ordförande och bland sina övriga ledamöter vice ordförande i följande stadens nämnder, nämligen drätselnämnden, fattigvårdsnämnden, fastighetsnämnden, gatunämnden, styrelsen över stadens industriella verk, folkskoledirektionen och lönenämnden, ävensom bland borgarråden ordförande i hamnstyrelsen, hälsovårdsnämnden, slakthus- och saluhallsstyrelsen, lärings- och yrkesskoestyrelsen, styrelsen över stadens statistiska kontor och löncavtalsnämnden. Vid val av ordfö-

rande skall hänsyn tagas till fördelningen av föredragningskyldigheten mellan borgarråden.

Stadskollegiet biträdes vid fullgörandet av sina uppgifter av stadskansliet (se nedan), vars chef, kanslichefen, tillika tjänstgör som kollegiets sekreterare.

Stadskollegiet sammanträder i regel, där ej annat förordas, varje torsdag eller, om denna dag är helgdag, närmast föregående helgfria dag. Föredragningslista för kollegiets sammanträde, upptagande samtliga ärenden av större vikt, skall efter kanslichefens förslag fastställas av kollegiets ordförande å närmast föregående fredag samt jämte tillhörande tryckta handlingar tillställas kollegiets ledamöter senast följande dag. Ärende av större vikt skall jämte samtliga tillhörande handlingar inlämnas å stadskansliet senast å tolfte dagen (lördag) före det kollegiets sammanträde, vid vilket det är avsett att förekomma.

Överståthållaren (eller, då han är hindrad, underståthållaren) äger öfvervara stadskollegiets sammanträden samt, liksom sekreteraren, deltaga i överläggningarna, men ej i besluten. Kollegiet kan ock, då särskilda omständigheter därtill föranleda, medgiva nämndledamot eller förvaltningschef att vid behandlingen av visst ärende vara tillstädes i kollegiet och deltaga i överläggningen med rätt att få sin mening antecknad till protokollet.

Stadsfullmäktige beslöto den 15 mars 1920, att borgarråden skola vara sex, och fastställde deras arvoden för 1920 att utgå efter 35,000 kr. per år, inberäknat dyrtidsbjälp.

Stadsfullmäktiges val av presidium, samtliga borgarråd och stadskollegiets övriga ledamöter jämte suppleanter (de bäggesenare utan användande av proportionellt valsätt) ägde rum den 1 april 1920. Samtliga borgarråd äro valda för tiden till den 1 april 1925.

Författningar. K. förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862 med senare ändringar (se sid. 41). Arbetsordning för Stockholms stadsfullmäktige, antagen av fullmäktige den 12 jan. 1920. Instruktion för stadskollegiet i Stockholm, fastställd av kungl. maj:t den 19 mars 1920. Arbetsordning för stadskollegiet i Stockholm, antagen av kollegiet den 27 maj 1920. Instruktion för Stockholms stadskansli, fastställd av stadskollegiet den 27 maj 1920.

Stat år 1920. Utgifter: 367,090 kr. (stadsfullmäktige och deras expedition), vartill kommer ett den 19/4 1920 beviljat förslagsanslag av 22,400 kr. (för avlöande av personal å stadsfullmäktiges och stadskollegiets kansli).

Stadskollegiet.

Ordförande.

Cederborg, A., f. d. rådman, direktör, stadsfullmäktige.

SKL.

Vice ordförande.

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s 1:e vice ordf., vice ordf. i fattigvårdsnämnden.

Bagge, G. A., fil. dr., docent, stadsfullm:s 2:e vice ordf.

Borgarråd.

Juhlin-Dannfelt, C. G., stadsfullm. (rotel I, drätselroteln: ärenden av betydelse för stadens ekonomi; andra ärenden, som tillhöra drätselrådets verksamhetsområde; ärenden rörande stadens avlönings- och pensionsväsen, i den mån sådana icke höra under löneavtalsnämnden), ordf. i drätselrådets och löneavtalsnämnden; mottagning: drätselrådets ordföranderum, Stora Nygatan 2 B, 1 tr., *St.*; rt. 164 74; st. 29 00; kl. 10—11.

Meurling, C. H. F. (rotel II, fastighetsroteln: ärenden rörande fastighetsförvaltningen, stadsplan- och byggnadsväsendet samt härmed sammanhängande bostads- och kommunikationsfrågor; ärenden rörande stadshuset), ordf. i fastighetsnämnden; mottagning: fastighetskontoret, Myntgatan 4, *St.*; rt. 14 39, 14 46; st. 12 44, 25 65; kl. 11—12.

Karlsson, W. E., stadsfullm. (rotel III: socialroteln: ärenden rörande hälsovård, sjukvård och fattigvård; ärenden rörande arbetsförmedlingen, rättshjälpsanstalten och nykterhetsnämnden samt i allmänhet frågor av social natur, som icke tillhöra annan rotel; ärenden rörande mantalsnämnden), ordf. i fattigvårdsnämnden och hälsovårdsnämnden; mottagning: fattigvårdsnämndens sekreterarerum, Klara västra kyrkogata 3 A, 1 tr., *C.*; rt. Norr 5 54; st. 195 33; tisdagar, torsdagar, lördagar kl. 11—12.

Larsson, O. E., stadsfullm. (rotel IV, undervisningsroteln: ärenden rörande undervisningsväsendet samt i allmänhet ärenden av kulturell natur, som icke tillhöra annan rotel; ärenden rörande statistiska kontoret), ordf. i folkskoleledningen, lärings- och yrkesskolestyrelsen samt styrelsen över statistiska kontoret; mottagning: folkskoleledningen, Fredsgatan 9, *C.*; rt. 156 45; st. 231 16; alla dagar, utom fredagar, kl. 10—11, fredagar kl. 2—3.

Åkerman, G. R. J. (rotel V, industriroteln: ärenden rörande de industriella verken, hamnen samt i allmänhet handel och sjöfart; ärenden rörande arbets- och lönevillkor för den vid stadens arbetsföretag anställda drifts- och arbetspersonalen), ordf. i industriverksstyrelsen, hamnstyrelsen och löneavtalsnämnden; mottagning: å gas- och elektricitetsverkens kontor, Torsgatan 22, 3 tr., *Va.*; st. 79 93; kl. 11—12; å hamnstyrelsens expedition, Brännkyrkagatan 2 A, *Sö.*; rt. 85 44, 86 45; st. 1802, 1813, 3308, 39 36; alla dagar, utom onsdagar och lördagar, kl. 9,30—10,30.

Sandberg, H. K. A., stadsfullm. (rotel VI, gaturoteln: ärenden rörande stadens gatu-, park-, renhållnings- och brandväsen; livsmedelsfrågor samt ärenden rörande slakthus- och saluhållsväsen; ärenden rörande kyrkogårdsförvaltningen), ordf. i gatunämnden samt slakthus- och saluhållsstyrelsen; mottagning: gatunämndens ordföranderum, Stora Nygatan 2 B, 1 tr., *St.*; rt. 236 42; st. 208 82; kl. 11—12.

Övriga ledamöter.¹⁾

Berglund, J. E., kassör, vice ordf. i drätselrådets nämnden.

Norén, A. J. N., byggnadsingenjör, vice ordf. i folkskoleledningen.

Björklund, C. G., journalist, vice ordf. i fastighetsnämnden.

Söderström, G. A. E., ombudsman.

Vinberg, S. W., överingenjör.

Lindhagen, Anna J. J., barnavårdsinspektör.

Kinmanson, H. S., byrådirektör, vice ordf. i gatunämnden.

Wallin, J. A., överpostiljon, vice ordf. i löneavtalsnämnden.

Thelander, C. Th. F., ingenjör, vice ordf. i industriverksstyrelsen.

Ersättare.²⁾

Sjöström, Chr., kontorschef.

Hultman, G. H., civilingenjör.

Magnuson, P. K., förgyllare.

Johansson-Wishborg, Anna S., fru.

Wellin, Bertha, sjuksköterska, redaktör.

Ljungberg, K., ekonomichef.

Carlsson, B. A., förste aktuarie.

Johanson, K. E., landsorganisationens sekreterare.

Hasselgren, C. L. L., f. d. auditör, advokat.

Sekreterare.

Larsson, Y. G. R., kanslichef (se nedan).

Beträffande stadskollegiets övriga funktionärer se nedan under stadskansliet.

Delegerade för beredande av frågor rörande val.

Ordföranden; 1:e vice ordföranden; vederbörande borgarråd; Kinmanson, H. S.; Söderström, G. A. E.; Vinberg, S. W.

¹⁾ Ordningen den vid valet iakttagna.

²⁾ Enligt stadsfullmäktiges beslut skall för avgången ledamot inträda den ersättare, vars plats i ordningen bland ersättarna motsvarar den avgångnes plats i ordningen mellan ledamöterna, men vid förfall för denna ersättare den i ordningen förste av övriga ersättare från samma partigrupp (jfr sid. 47). Här ovan har den vid valet följda ordningen iakttagits.

Stadskansliet.

*Börshuset (ingång från Källargränd),
2 tr., St.; rt. 40 92, 65 68, 69 40; st. 28 29;
expeditionstid: 11—2.*

Stadskansliets uppgift är att bestrida sekreterare- och kansligörömlen hos stadsfullmäktige och stadskollegiet. Det åligger kansliet sålunda bl. a. att, med särskild hänsyn till önskvärdheten av enhetlighet och följdriktighet, ägna slutlig granskning åt de till stadskollegiets prövning föreliggande ärendena, att biträda vid beredning och föredragning särskilt av större organisationsfrågor och i allmänhet viktigare ärenden av administrativ natur, med rätt för kansliet att i förekommande fall från vederbörande myndigheter införskaffa erforderliga yttranden och upplysningar, att uppsätta och expediera stadsfullmäktiges och stadskollegiets utlåtanden och beslut samt ombesörja brevväxlingen, att ombesörja stenografering vid stadsfullmäktiges sammanträden samt tillse, att vederbörande talare beredas tillfälle att kontrollera stenogrammen, samt att ombesörja tryckningen av stadsfullmäktiges protokoll, jämte därtill hörande yttranden, hos stadsfullmäktige väckta förslag samt stadskollegiets utlåtanden jämte därtill hörande bihang. Kansliet lyder under stadskollegiet, som fastställer dess instruktion.

Stadskansliets chef är kanslichefen (stadssekreteraren), vilken tillsättes av stadsfullmäktige i den ordning, fullmäktige besluta. Kanslichefen är stadskollegiet ansvarig för fullgörandet av kansliets uppgifter. Han fördelar arbetet å kansliets tjänstemän samt övervakar, att dessa fullgöra sina åligganden. Kanslichefen äger deltaga i stadskollegiets överläggningar samt är därvid skyldig att lämna de upplysningar och råd, varom han anmodas, samt att framställa de erinringar ur rättslig eller allmänt administrativ synpunkt, vartill han finner anledning.

Övriga å kansliets stat upptagna tjänstemän tillsätts av stadskollegiet. Sekreteraren åligger att ombesörja nödiga kallelser till samt protokollsföringen vid stadsfullmäktiges och stadskollegiets sammanträden samt expeditionen av därvid erforderliga föredragningslistor och handlingar och att i enlighet med kanslichefens anvisningar uppsätta och expediera utlåtanden och beslut. Sekreteraren uppehåller i förekommande fall kanslichefens befattning. Finanssekreteraren skall lämna erforderligt sekreterarbiträde åt borgarrådet för drätselroteln samt efter kanslichefens anvisning ombesörja utredningar av ekonomisk natur. Registratorn åligger att föra diarium, registratur och andra erforderliga längder och anteckningar samt vårda kansliets bibliotek och arkiv, att tillse, att stadsfullmäktiges och stadskollegiets handlingar i behörig ordning och med erforderlig skyndsamhet tryckas, att efter kanslichefens anvisningar handlägga kansliets personalfrågor samt att omhändervä

kansliets kassarörelse och bokföring. Registratorn utövar den närmaste ledningen av för maskinskrivning, stenografering, korrekturläsning och därmed sammanhängande göromål anställd personal samt av kansliets expedition.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stadskansli, fastställd av stadskollegiet den 27 maj 1920.

Kanslichef

(stadssekreterare)

(18,000 kr.; ej å stat¹).

Larsson, Y. G. R.; rt. se ovan; st. 29 30; mottagningstid: 11—12.

Sekreterare

(12,000 kr.; ej å stat).

Hildebrand, E.; rt. se ovan; st. 23 28.

Finanssekreterare

(12,000 kr.; ej å stat).

Nordwall, B. I. S.; rt. 20 39; st. 27 44; mottagning: Stora Nygatan 2 A, 1 tr., St.; träffas säkrast kl. 11—12.

Registrator (12)

(dessutom provisoriskt lönetillägg 1,200 kr.).

Vakant; t.j.f. Ljungborg, O. E.; rt. 40 92; st. 11 14.

E. o. tjänstemän

(anslag 6,000 kr.).

Gyllensvärd, G. V., f. d. registrator hos stadsfullmäktige; Schlytern, C. H., kanslist.

Stenografer

(anslag 12,000 kr.).

Cronvall, P. A., förste stenograf; Widegren, P. G.; Schött, C. F. L.; Junker, S. G.; Lindström, E. G.

Expeditionsbiträde

(2,000 kr.; ej å stat).

Jacobsson, Elsa (se nedan).

Kontorsbiträde (5)

(dessutom provisoriskt lönetillägg 300 kr.).

Jacobsson, Elsa, t.j.l. (se ovan), t.j.f. Dahn, Hilma M.

Förste vaktmästare (6)

(dessutom tillfällig löneförbättring 500 kr.).

Sandahl, P. G. W.

Vaktmästare (4)

(dessutom tillfällig löneförbättring 300 kr.).

Johansson, J. V.; Olsson, E. V.; Ylander, K. R. (extra).

¹) Till bestridande av avlöningarna för stadskansliets personal skall enligt stadsfullmäktiges beslut bl. a. disponeras avlöningen för den å stat uppförda förutvarande sekreterartjänsten hos stadsfullmäktige och beredningsutskottet (0).

Dn.

Stockholms stads drättselnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Drättselnämnden.

Stora Nygatan 2 B, St.; rt. 164 74; st. 29 00. Drättselnämnden sammanträder vanligen varannan tisdag kl. 2,15 e. m.

Då Stockholm erhöi sin nya kommunalförordning år 1862, sammanfördes stadens egentliga drättselväsende under drättselnämnden, som ursprungligen, oavsett pleniärenden, arbetade på tre afdelningar, av vilka den första handlade det egentliga drättselväsendet, eller alla de bestyr, vilka icke uppdragits åt de övriga afdelningarna, den andra frågor rörande inkvartering, brandvaks- och båtsmanshåll samt militärkompaniet och den tredje ärenden, som rörde gatuläggning, lyshållning och vattenledning. Ordet skulle föras av överståthållaren, då han var tillstädes. Alla framställningar från afdelningarna till stadsfullmäktige eller annan myndighet måste gå genom nämnden in pleno. Nämnden sammanträdde första gången den 1 april 1864. Sedan ett av stadsfullmäktige godkänt förslag att sammanföra all stadens kommunalförvaltning under en enda, på afdelningar arbetande nämnd, ogillats av kungl. maj:t, erhöi nämnden i stället den 14 december 1883 ny instruktion. Enligt denna inskränktes afdelningarna till två, valda omedelbart av stadsfullmäktige för två kalenderår. Med bibehållande av överståthållarens rätt att föra ordet, då han var tillstädes,ingo nämnden och afdelningarna rätt att utse sina ordförande i stället för vice ordförande. Första afdelningen skulle handhava stadens penning- och fastighetsförvaltning ävensom brand- och renhållningsväsendet samt övriga ärenden, som ålitta nuvarande drättselnämnden; andra afdelningen hade i huvudsak samma verksamhetsområde som nuvarande gatunämnden (utom brand- och renhållningsväsen), dessutom handhade den hus- och hamnbyggnader samt vattenledningsverket. Genom k. kungörelsen den 12 oktober 1894 gjordes i nämndens instruktion den ändring, att ärenden rörande stadens renhållning överflyttades från första till andra afdelningen. Med behovet av större enhetlighet i den kommunala finansförvaltningen framträdde emellertid önskvärdheten av drättselnämndens ombildning till en verklig stadens finansstyrelse, befriad så långt som möjligt från uppgifter av icke direkt finansiell karaktär. Det första steget i denna riktning blev inrättandet av en särskild fastighetsnämnd, vilken fr. o. m. år 1919 övertog den förut av drättselnämnden utövade förvaltningen av stadens fasta egendom. Sedermera

genomfördes reformen fullständigt i samband med den allmänna omorganisationen av den centrala stadsförvaltningen år 1920, varvid en genomgripande omläggning av drättselnämnden ägde rum. Sålunda utbröts de verk och inrättningar, som dittills närmast lytt under drättselnämndens andra afdelning, och förlades under en särskild, nyinrättad nämnd, kallad gatunämnden; dock med undantag av byggnadskontorets arkitektur- och hamnavdelningar samt vattenledningsverket, vilka överflyttades till resp. fastighetsnämnden, hamnstyrelsen och industriverksstyrelsen. Även brandväsendet överfördes till den nya gatunämnden.

Enligt nu gällande instruktion utgör drättselnämnden organ för stadens penningförvaltning samt ombesörjer verkställighet och förvaltning av de kommunens angelägenheter i övrigt. Vilkas värd av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Nämnden uppbyr, förvaltar och redovisar i föreskriven ordning de inkomster, vilka inflyta av allmänna rörelsen eller inkomstgivande rättigheter eller beredas genom uttaxering eller anordnes; tillser, att stadens rätt i dessa avseenden behörigen iakttages, samt bestrider de utgifter, vilka erfordras för stadens allmänna behov i här nedan uppgivna avseenden, och vilka blivt bestämda i den ordning, som föreskrives i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm. Nämnden handhaver ledningen av stadens kassa- och räkenskapsväsen i överensstämmelse med reglemente, som av stadsfullmäktige fastställes. I avseende å uppörden och redovisningen av stadens medel skall iakttagas, vad i nämnda reglemente finnes föreskrivet. Nämnden äger att i nödig omfattning å stadens vägnar upptaga lån, i den mån icke därigenom den i kommunalförordningen för Stockholm stadgade gränsen för stadens underställningsfria upplåning överskrides. Frågor om lån till högre belopp samt om avskrivning av någon stadens fordran skola underställas stadsfullmäktiges prövning. I fall, som ej tåla uppskov, må nämnden på framställning medgiva överskridande av beviljat anslag. Sådant överskridande skall genast anmälas till stadskollegiet. Nämnden har även att avgiva de utlåtanden och redogörelser, som infordras av stadsfullmäktige, stadskollegiet, vederbörande borgarråd eller annan behörig myndighet. Särskilt skall den yttra sig över övriga nämnders och styrelser stafförslag, innan dessa företagas till behandling i stadskollegiet.

Drättselnämnden består av, förutom ordförande och vice ordförande, som utses av stadskollegiet bland dettas medlemmar, fem andra leda-

möter, vilka jämte fem suppleanter väljas av stadsfullmäktige, varvid, om så äskas av behörigt antal väljande, proportionellt valsätt skall användas. Till ordförande i nämnden skall utses det borgarråd, vars föredragningsskyldighet i stadskollegiet omfattar ärenden rörande stadens ekonomi, och till vice ordförande en av stadskollegiets övriga ledamöter. När överståthållaren är tillstädes, föres ordet av honom.

Nämndens verkställande organ för handhavande av penningförvaltningen utgöres av kammarkontoret, vars chef är stadskamreraren. Genom revisionskontoret, vars chef är stadsrevisorn, granskas samtliga räkenskaper rörande kommunalförvaltningen, i avseende å vilka ej annorledes är förordnat. Under nämnden lyda vidare auktionsverket, vars chef är auktionsdirektören, samt stadens ombudsman. Vid nämndens sammanträden äger stadskamreraren närvara och deltaga i överläggningarna men ej i besluten med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Enahanda befogenhet tillkommer övriga ovan nämnda förvaltningschefer, var för sitt förvaltningsområde. Stadens huvudbok skall avslutad för kalenderår, tillika med nämndens övriga räkenskaper samt hos nämnden förda protokoll före den 1 därpå följande maj tillhandahållas revisorerna, vilka till ett antal av fem, jämte tre suppleanter, utses av stadsfullmäktige. Revisorerna äga till sin hjälp antaga sekreterare och kameralbiträde.

Instruktion m. m. K. instruktion för Stockholms stads drätselnämnd den 19 mars 1920. Reglemente för Stockholms stads kassa- och räkenskapsväsen (ännu ej utfärdat).

Stat år 1920. Utgifter: 76,175,900 kr; inkomster: 32,501,700 kr. *Anm.* Å drätselnämndens stat för år 1920 hava upptagits dels en mängd kommunala institutioner, vilka ej direkt sortera under nämnden, dels även de verk och inrättningar, vilka under år 1920 överflyttats från drätselnämnden till gatunämnden, fastighetsnämnden, hamnstyrelsen och industriverksstyrelsen (för dessa senare summa inkomster: 6,627,500 kr, och utgifter: 20,245,700 kr., vilka belopp äro inberäknade i ovan nämnda statsiffror).

Drätselnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Juhlén-Dannfelt, C. G., borgarråd, stadsfullm.

Vice ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Berglund, J. E., kassör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Borgström, A. G. S., justitieråd, stadsfullm.

*Erikson, G. O., kassör, stadsfullm.

Lidman, C., överlärare, assistent, stadsfullm.

*Lindmark, C. A., skomakarmästare, stadsfullm.

Wickman, C. G. T., partikassör, stadsfullm.

Suppleanter.

Welin, K. G. A., trafikdirektör.

*Löfgren, A., sekreterare.

Söderström, G. A. E., ombudsman, stadsfullm.

Kämpe, K. A., ombudsman, stadsfullm.

*Wikström, E. E., överkrigsfiskal, stadsfullm.

Drätselnämndens delegerade.

Drätselnämnden äger mellan sina ledamöter fördela göromålen på sätt lämpligast synes, även som uppdraga åt en eller flera av dem eller åt under nämnden lydande förvaltningschefer, var för sitt område, att såsom särskilda delegerade handhåva vissa förvaltningsärenden.

Delegerad för stadens arkiv.

Borgström, A. G. S., justitieråd, stadsfullm.

Delegerad för bokauktionsrörelsens övervakande.

Borgström, A. G. S., justitieråd, stadsfullm.

Delegerade för nöjesskatteärenden.

Erikson, G. O., kassör, stadsfullm.; Lidman, C., överlärare, assistent, stadsfullm.; Malm, P. L., stadskamrerare.

Kassainspektörer.

Erikson, G. O., kassör, stadsfullm.; Lindmark, C. A., skomakarmästare, stadsfullm.

Inspektör över folkbiblioteken

(utsedd av drätselnämnden).

Lagerqvist, H. E.

Drätselnämndens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års förvaltning).

Ahlbin, G. H. G., journalist, stadsfullm.

Bjurström, D. A., grosshandlare.

Ljungberg, K., ekonomichef, stadsfullm.

Nissvandt, S. G., direktör.

Örne, A. E., sekreterare.

Drätselnämndens kansli och expedition.

Stora Nygatan 2 B, 1 tr., St.; rt. 164 74; st. 29 00; expeditionstid: 10—3.

De olika avdelningarna av drätselnämnden hade till en början sina särskilda kanslier; fr. o. m. år 1877 fingo avdelningarna emellertid ett gemensamt kansli. Kansliet förestås av sekreteraren. Honom åligger bl. a.: att till föredragning

Dn.

Dn. bereda samt föredraga de till drätselnämndens handläggning hörande ärenden, att föra protokoll vid nämndens sammanträden, att uppsätta beslutade skrivelser och utlåtanden m. m. Notarien åligger: att biträda sekreteraren samt att, då sekreteraren är av förfall hindrad, fullgöra sekreterarens åligganden m. m. Registratören, som därjämte är kanslist, åligger: att föra diarior och andra anteckningar, vilka av drätselnämnden anses erforderliga, vårda arkivet, besörja utskrifter och expeditioner m. m.

Tillsvidare under år 1920 tjänstgör drätselnämndens kansli och expedition även som kansli och expedition för gatunämnden.

Instruktion. Drätselnämndens instruktion för Stockholms stads drätselnämnds kansli den 29 nov. 1876, med ändringar den 7 aug. 1889 och den 30 maj 1895.

Sekreterare (17)

(dessutom personligt lönetillägg 1,000 kr.)

Folin, C. A.; st. 20 20; mottagningstid: 1—2.

Notarie

(3,000 kr. jämte 2 ålderstillägg à 500 kr.; å äldre övergångsstat.)

Söderling, A. G. M.

Registrator (12).

Östberg, H.

Vaktmästare (4).

Ekström, J. V. T.

Drätselnämndens (stadens) ombudsmans expedition.

Stora Nygatan 2 B, 2 tr., St.; rt. 79 22; st. 1189; expeditionstid: 1,30—3.

Ombudsmannen åligger bl. a.: att bevaka och föra drätselnämndens (stadens) talan inför domstolar, exekutionssäten samt andra myndigheter; att uppsätta förslag till kontrakt; att besörja förnyande av de inteckningar, som tillhöra de under nämndens vård stående kassor och fonder, samt indrivande av deras förfallna kapital- och räntefordringar; att deltaga i anbefallda inventeringar; samt att jämväl i övrigt iakttaga allt, vad för bevarande av drätselnämndens rätt erfordras.

Instruktion. Drätselnämndens instruktion för Stockholms stads drätselnämnds kansli den 29 nov. 1876.

Stadens ombudsman (0).

Johansson, J. E. (förordn. t. $\frac{1}{2}$ 1927); träffas säkrast 1,30—3.

Amanuenser

(3,000 kr.; ej å stat).

Wifvesson, A. M.; Söderberg, E. K. S.

Expeditionsbiträde

(3,000 kr.; ej å stat).

Karlsson, E. A.

Vaktmästare (4).

Guillette, G. V. A. (se nedan, kammarkontoret).

Drätselnämndens kammarkontor.

Stora Nygatan 2 A och B, n. b., 1 och 2 tr., St.; rt. 164 74; st. 29 00; expeditionstid: 10—2,30.

De olika avdelningarna av drätselnämnden hade till en början sina särskilda räkenskapskontor (kammarkontor) och särskilda kassor. Fr. o. m. år 1880 sammanslogos dessa till ett enda, drätselnämndens kammarkontor.

Stadskamreraren är chef för kammarkontoret. Honom åligger huvudsakligen: att i behörig ordning och säkert förvar hålla drätselnämndens räkenskaper och övriga handlingar, som med räkenskaperna hava sammanhang; att jämte de av drätselnämnden utsedda kassainspektörer emottaga och i kassavalv förvara de värdepapper och säkerhetshandlingar, som äro under drätselnämndens vård och förvaltning; att vaka över att drätselnämndens inkomster i rätt tid inflyta; att föra bok över beräknade inkomster och utgifter under närmast kommande månader; att vid drätselnämndens sammanträden avgiva kassarapport och föreslå till utbetalning de belopp, vilka böra av stadens medel utgå; att, sedan redogörelser och räkningar för året från stadens uppbördsmän och andra redovisningsskyldiga tjänstemän inkommit och av stadsrevisorn granskats, låta upprätta och avsluta drätselnämndens räkenskaper, vilka senast den 30 april varje år böra till nämnden ingivas; att närvara vid drätselnämndens sammanträden. Dessutom åligger honom att verkställa utredningar och avgiva utlåtanden över till kammarkontoret remitterade ärenden. För fullgörande av de skyldigheter, som genom denna instruktion åligger stadskamreraren, äger han att påkalla biträde av kamreraren, stadskassören och stadsbokhållaren ävensom av samtliga här nedan under kammarkontoret upptagna tjänstemän och biträden.

Kamreraren förestår expeditionen och har tillsyn över kontorets personal; stadskassören förestår den avdelning, som vanligen benämnes stadens kassakontor; stadsbokhållaren har att föra drätselnämndens räkenskaper.

Förslag till ändrad organisation av kammarkontoret i anslutning till drätselnämndens utbildning till en verklig central finansmyndighet föreligger utarbetat men har ännu ej (juni 1920) varit föremål för stadsfullmäktiges behandling. Förslaget innebär bl. a. revisionskontorets inordnande som en särskild avdelning av kammarkontoret.

Instruktion. Drätselnämndens instruktion för Stockholms stads drätselnämnds kammar-

kontor den 3 nov. 1880. (Ny instruktion är under utarbetande.) Reglemente för Stockholms stads kassa- och räkenskapsväsen (ännu ej utfärdat).

Stadskamrerare (0).

Malm, P. L.; rt. 164 75; st. 10 35; mottagningstid: 1—3.

Stadskamrerarens sekreterare.

Malmros, N. (12), tjf. (se lönenämnden), *tjf.*
Bohman, A. G., bokhållare (12, dessutom särskilt arvode 2,000 kr.) (se nedan); rt. 164 72; st. 25 95.

Registrator

(3,000 kr.; ej å stat).

Anderberg, G. H. A., amanuens; rt. 164 75; st. 10 35.

Bokhållare (12)

(dessutom särskilt arvode 1,200 kr.).

Brodin, N. A., för statistik m. m.

Övriga tjänstemän.

Ekwall, N. A., amanuens (3,600 kr.); **Strandberg, Paula H.**, **Stråberg, Elvira K.**, kontorsbiträden (5).

Kammarkontorets expedition.

Kamrerare (16).

Holmberg, K. E.; rt. 78 13; st. 26 17.

Avd. för utanordnings- och avlöningsärenden, fondförvaltning m. m.
(direkt under kamreraren).

Bokhållare (12).

Ruus, R. A., för fondbokföringen; rt. 78 13; st. 26 17; **Bohman, A. G.**, tjf. (se ovan), *tjf.*
Wallenberg, K. A., amanuens, för avlöningsärenden och taxeringsuppgifter m. m.; rt. 78 13; st. 26 17; **Lind, J. T.**, tjf. (se hamnstyrelsen), *tjf.*
Öberg, S. A., amanuens, för nöjesskatt och utanordningar; rt. 208 21.

Övriga tjänstemän.

Johnson, A. W., amanuens (3,300 kr.); **Gilljam, K. G.**, amanuens (2,700 kr.), för bankbokföring; **Eriksson, K. B. F.** (1,500 kr.); **Öqvist, M. V.** (expektanslön 2,500), för inventarieanskaffning och upphandlingar; rt. 78 13; st. 26 17; **Larsson, Astrid S.**, kontorsbiträde (7); **Bergström, E. U.** (Ulla), **Lundberg, Berta M. V.**, kontorsbiträden (5).

Kupongavdelningen.

Bokhållare, tillika aktuarie (12).

Palm, G. E.; rt. 126 34; st. 26 60.

Övriga tjänstemän.

Dn.

Arvidson, H. A., **Johansson, Å. G.**, amanuenser (3,600—1,800 kr.); **Höberg, Kariu**, **Lindahl, Hulda A.**, kontorsbiträden (7).

Dessutom *tillfälliga biträden*.

Stadens kassakontor.

Stadskassör (15).

Huss, J. A.; rt. 163 09; st. 48 72.

Kassörer.

Wimmerstedt, K. A. R., bokhållare och biträdande kassör (12); **af Donner, G. A. J.**, amanuens (3,600 kr.).

Kassakontrollanter.

Svensson, S. A., bokhållare (12); **Pyk, Inez M. M.**, kontorsbiträde (7); **Gustafsson, Ester W.**, **Jansson, Margit E. I.**, skrivbiträden (4).

Övriga tjänstemän.

Smedin, C. A., **Hagström, E. J. H.**, **Karlsson, I. J.**, **Lindström, E. L. A.**, amanuenser (3,000—1,800 kr.).

Kammarkontorets räkenskapsavdelning.

Stadsbokhållare (14).

Billing, J. M. A.; rt. 164 73; st. 27 44; mottagningstid: 10—12.

Bokhållare (12).

Georgii, N. H.

Övriga tjänstemän.

Sylvander, E. G., **Eriksson, A. E. I.**, amanuenser (1,800—1,500 kr.); **Oterdahl, Hilma O.**, kontorsbiträde (7); **Jonsson, Carin**, kontorsbiträde (5); **Larson, Gerda A.**, skrivbiträde (4).

Stenografer och biträden

å drätselnämndens kansli samt kammarkontorets och ombudsmannens expeditioner.

Rignér, Valborg M., **Schiller, Margareta**, kontorsbiträden (5).

Dessutom *extra biträden*.

Förste vaktmästare (6)

(nuv. innehavaren kvarstår å övergångsstat).

Winberg, K. A.

Vaktmästare (4).

Petterson, A. R.; **Öberg, C. N.**; **Kjellmodin, B. O.**; **Guilotte, G. V. R.** (tillika å ombudsmansexpeditionen); **Andersson, I.**

Dessutom tretton *vaktmästarbiträden* samt två *port- och nattvakter*.

Dn. Stockholms stads revisionskontor.

Stora Nygatan 2 B, 3 tr., St.; rt. 218 20; st. 11 99, 12 99; expeditionstid: 10—2,30.

Redan i mitten av 1700-talet fanns å Stockholms stads stat anställd en stadens revisor, vilket framgår av bland annat k. brev från åren 1743 och 1754 angående avlöningsförmåner för denne tjänsteman. Honom ålåg att granska stadens auktionsverks räkenskaper och därav uppgöra årligt bokslut och att revidera stadens övriga uppboresmäns och för emottagna medel redovisningsskyldiga tjänstemäns räkningar, ävensom dem, vilka inkommo över stadens rekviderade och upphandlade behov av alla slag. Med ökningen i göromålen erhöill denne revisor sedermera till sitt biträde en kontorsskrivare. Dessa tvenne tjänstemän utgjorde stadens reviderande organ vid tiden för den nya kommunalrepresentationens början. Göromålen voro fortfarande i huvudsak inskränkta till att omfatta räkenskaperna för den förvaltning, som vid förenämnda tid handhades av drätselnämndens 1:a afdelning. Härå skedde dock genom stadsfullmäktiges beslut den 14 februari 1865 den ändring, att samtliga nämnders och dem underlydande inrättningars räkenskaper skulle å stadens revisionskontor undergå siffergranskning, innan de överlämnades till utsedda revisorer. Med uttalande av att stadsrevisorn hädanefter skulle verkställa granskning av samtliga nämnders räkenskaper samt utöva kontroll å kommunalförvaltningen i alla dess delar, varigenom hans verksamhetsområde bleve i väsentlig mån utvidgat, hemställde drätselnämnden år 1869 i skrivelse till stadsfullmäktige om fastställande av en instruktion för stadsrevisorn. En sådan blev och genom drätselnämndens försorg utarbetad och antogs av stadsfullmäktige den 1 augusti 1870. I dess första paragraf hette det: »Stadsrevisorn, vilken tillsättes av stadsfullmäktige efter drätselnämndens hörande, åligger att granska räkenskaperna, som röra kommunalförvaltningen i Stockholm, samt tillse, att, evad därav beror, stadens rätt och bästa behöriken iakttages.» Sedan emellertid revisionen av stadens räkenskaper vunnit den omfattning, att det icke längre var möjligt för en enda person att följa och ansvara för varje detalj av granskningsarbetet, blev detta arbete uppdraget åt revisionskontoret i dess helhet genom den nya instruktion för Stockholms stads revisionskontor, som av stadsfullmäktige antogs den 16 maj 1893 och av överståthållarämbetet fastställdes den 1 juni s. å. Enligt denna instruktion, som alljämt gäller, skall revisionskontoret verkställa granskning av samtliga räkenskaper rörande kommunalförvaltningen i Stockholm, i avseende å vilka ej annorledes är förordnat, och skall vid granskningen tillse, att, i vad därav beror, stadens rätt och bästa behöriken iakttages. Stadsrevisorn äger att från vederbörande myndigheter infordra de handlingar och uppgifter, som för arbetets verkställande fin-

nas nödiga. Granskningen skall vara icke blott en siffergranskning utan ock en princip- och författningsgranskning: förutom kontrollering av uträkningarna skall tillse, att räkenskaperna äro fullständigt verifierade, samt att bestämmelserna i gällande författningar, taxor, upprättade kontrakt, av vederbörande myndigheter fattade beslut eller i övrigt givna föreskrifter äro iakttagna.

Allt efter som arbetena å revisionskontoret vuxit, hava och antalet tjänstemän ökats; från och med år 1919 skola å kontoret finnas anställda: en stadsrevisor, som är chef för kontoret, en förste revisor, som skall vara föreståndare för den första revisionslotten, och i vars åliggande därjämte ingår att vara stadsrevisorns vikarie och vid behov ställföreträdare, en revisor, som skall vara föreståndare för den andra revisionslotten, sex revisorer, föreståndare för var sin revisionslott, sju kontorsskrivare, sju kontorsbiträden samt erforderligt antal amanuenser och extra tjänstemän. Stadsrevisorn, förste revisorn, revisorerna, kontorsskrivarna och kontorsbiträdena tillsätts och entledigas av drätselnämnden, som jämväl på stadsrevisorns förslag antager och avskedar övriga biträden å revisionskontoret.

Den uppdelning av revisionskontorets arbeten å afdelningar eller lotter, varom ovan nämnts, tog sin början redan år 1910, men har först från och med år 1918 vunnit stadga. Från och med år 1919 är arbetet uppdelat i sju revisionslotter, vilkas omfattning framgår här nedan.

Beträffande revisionskontorets förestående organisation och eventuella förläggande under kammarkontoret se ovan under kammarkontoret.

Instruktion. Stadsfullmäktiges instruktion för Stockholms stads revisionskontor den 16 maj 1893.

Avlöning. Utom de ordinarie avlöningsförmånerna (se nedan) åtnjuta stadsrevisor anmärkningsarvode av 15 eller 25 % samt förste revisor, revisor, kontorsskrivare och kontorsbiträde anmärkningsarvode av 10 %.

Stadsrevisor (16).

Hesselgren, A. V.; personligen st. 11 99; mottagningstid: 10—12.

1:a revisionslotten.

(Granskningen av drätselnämndens räkenskaper med Stockholms stads och drätselnämndens bokslut.)

Förste revisor (14).

Barkman, E. V.; personligen st. 11 99.

Revisor (12).

Anderzon, A. O. W.

Kontorsskrivare (10).

Haglund, I. E., tjf. (se fastighetsnämnden), tjf.
Lindberg, C. S.

Kontorsbiträde (7).

Ljungdahl, Tyra G. I.

Förutv. tjänsteinnehavare i Bromma
(exspektanslön 3,000 kr.).

Larsson, L. H., f. d. kommunalkamrerare.

2:a revisionslotten.

(Granskningen av gas- och elektricitetsverkens räkenskaper med bokslut.)

Revisor (13).

Mathson, M. K. R. G.; personligen st. 14 40 och 90 03.

Kontorsskrivare (10).

Persson, M. B.

Kontorsbiträde (7).

Sellman, B. E. R., tjl. (se nedan), tjjf. Bergström, Wilma J. E. (se nedan).

3:e revisionslotten.

(Granskningen av gatunämndens, fastighetsnämndens, hamnstyrelsens och stadshusnämndens räkenskaper och bokslut samt förgranskningen av fastighetsnämndens, hamnstyrelsens, frihamnsnämndens och renhållningsverkets utgiftsverifikationer.)

Revisor (12).

Sylvan, C. O.; personligen st. 12 99.

Kontorsskrivare (10).

Alvarsten, S. F. N. A:son.

Kontorsbiträde (5).

Ericson, Inez E.

4:e revisionslotten.

(Granskningen av hälsovårdsnämndens, folkskoleledningen med barnavårdsnämndens samt ärlings- och yrkesskolestyrelsens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (12).

Hedenstierna, C. A. O. H.; personligen st. 12 99.

Kontorsskrivare (10).

on Krusenstierna, C. G. A.

Kontorsbiträde (5).

Karlström, Olga M.

5:e revisionslotten.

(Granskningen av arbetsförmedlingens, fattigvårdsnämndens, kyrkogårdsnämndens och nykterhetsnämndens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (12).

Erdmann, F. D.; personligen rt. 13 24; st. »byggnadskontoret» 35.

Kontorsskrivare (10).

Lilliehöök, H. A.

Kontorsbiträde (5).

Bergström, Wilma J. E., tjl. (se ovan), tjjf. Ljunggren, Astrid M. (se nedan).

6:e revisionslotten.

(Förgranskningen av drätselnämndens, gatunämndens [med undantag av renhållningsverkets], lönenämndens, nykterhetsnämndens och stadshusnämndens utgiftsverifikationer.)

Revisor (12).

Lindberg, A. E.; personligen st. 11 99.

Kontorsskrivare (10).

Stjerna, E.

Kontorsbiträde (7).

Anderberg, f. Carlsson, Gerda M.

7:e revisionslotten.

(Granskningen av livsmedelsnämndens samt slakthus- och saluhallsstyrelsens räkenskaper och bokslut; skyldighet att biträda anordningslotterna [lotterna nr 3 och 6].)

Revisor (12).

Andersson, E. V.; personligen st. 12 99.

Kontorsskrivare (10).

Ericson, G. E. H.

Kontorsbiträde (7).

Svinhufvud, f. Schauman, Elsa M.

Amanuenser

(1,800—2,200 kr.; ej å stat).

Sellman, B. E. R. (se ovan); Hanström, R.; Thufvesson, S. E.; Ljungdahl, L. O.; Halberstadt, B. F. J.; Kjellgren, G. F.; Romare, J. P.; Sundmark, O. F.; Skålberg, N. S.; Enström, G. F. A.; Strömberg, R. I.

E. o. tjänstemän

(1,200—1,500 kr.; ej å stat).

Ljunggren, Astrid M. (se ovan); Norén, K. V. N.; Berndt, C. E.; Billström, M. D.; Svalling, Dagny.

Dn.

Dn.

Vaktmästare (4).

Hofberg, K. L. E.

Dessutom ett vaktmästarbiträde.

Stockholms stads arkiv och bibliotek.

Norra Riddarholmshamnen 7 (ingång även från Birgerjarlstorget 12), St.; rt. 53 99; tillgängligt för forskning vardagar 10—3.

Stockholms stads arkiv började år 1885 inrymmas i en del av den forna pantlåninrättningens lokaler å Riddarholmen (Birgerjarlstorget 12), vilka förenas av ett stort, runt torn, en kvarleva av Riddarholmens forna befästningar. I arkivet, som fr. o. m. 1897 blev tillgängligt för allmänheten, förvaras bl. a. Stockholms stads räkenskaper med verifikationer alltifrån 1573 (i oavbruten årsföljd från 1641), skottböcker från 1500- och 1600-talen, saköreslängder (1534—1637, spridda år), utskennings- och vågböcker (1572—1666, spridda år), handlingar angående auktionsverket, inkvarteringsverket, brandvaktinstitutionen, börs-, bro- och hamnbyggnadsfonden, skräväsandet, tomtöreshandlingar (alltifrån 1610), diverse planer och ritningar, tjänstemannamatriklar m. m. Ävenså förvaras där kronoräkenskaper och taxeringslängder för Stockholms stad (fr. o. m. 1699), mantalslängder (fr. o. m. 1600-talet; i början spridda år; fr. o. m. 1835 med mantalsuppgifter) samt handlingar rörande poliskammaren (fr. o. m. 1776). Likaledes inrymmas där bemedlingskommissionens och borgerskapets femtio äldstes arkiv.

Biblioteket är ett specialbibliotek för stadens historia och topografi, upprättat år 1900. Med detsamma införlivades 1915 den till staden år 1900 donerade Wernerska samlingen.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads arkiv och bibliotek, fastställd av drätsel-nämnden den 25 jan. 1916.

Stat år 1920. Utgifter: 34,940 kr.

Föreståndare för arkivet

(4,200 kr.; ej å stat).

Bolin, E. G.

Amanuens

(3,000 kr.; ej å stat).

Kolmodin, O. T.

E. o. amanuens.

Hellström, E. G.

E. o. tjänsteman

(för registreringsarbete; arvode 2,400 kr.).

von Konow, S.

Skrivbiträde

(1,200 kr.; ej å stat).

Vakant.

Vaktmästare (4).

Jerling, K. J. A.

Stockholms stads auktionsverk.

Birgerjarlstorget 12, St.

Direktörsexpeditionen: rt. 113 11; st. 23 83; expeditionstid: 9,30—3, lördagar 9,30—2,30 och helgdagsaftnar 9,30—2.

Kassakontoret: rt. 113 06; st. 25 23; expeditionstid: 9,30—3, lördagar 9,30—2,30 och helgdagsaftnar 9,30—2.

Expeditionen för inlämning av auktions-gods: rt. 113 46; st. 28 10.

Avgifter. Säljaren betalar till auktions-verket:

I. För lösegendom i allmänhet 6 % av inropssumman, vare sig försäljningen sker å eller utom auktionsverket;

för handelsvaror, som säljas i så stora lotter, att inropssumman för varje lott uppgår till minst 100 kr., nedsättes auktionsavgiften vid börsauktioner till 1 %, vid andra auktioner till 2 % av inropssumman;

för aktier, obligationer och andra värdepapper, när sammanlagda inropssumman å en försäljningsräkning ej överstiger 100 kr., 2 % av densamma; å vad häröver belöper till och med 1,000 kr. 1½ %; å vad häröver belöper till och med 10,000 kr. 1 %; å vad häröver belöper till och med 100,000 kr. ½ % samt vad häröver belöper ¼ %;

för fastighets-, fartygs-, uthyrnings- eller arrende- samt entreprenad-auktioner gälla särskilda bestämmelser (se auktionsreglementet § 13, I. a), d), h));

för återrop av lösegendom betalas samma avgift som för försäljning; för handelsvaror å börsauktion dock hälften så mycket.

II. För varje med klubbslag fästast anbud erlagges därjämte å slagavgift 15 öre.

III. För varje lott, som innumrerats men återtagits före försäljningen, erlagges en avgift av 5 öre.

Säljaren betalar dessutom annonskostnaderna.

För inrop å auktion åger auktionsvaktmästare av uppdragsgivaren erhålla 50 öre för varje uppdrag samt ytterligare 50 öre, om inropssumman överstiger 50 kr.

Redan i mitten av 1600-talet fanns i Stockholm ett av enskilda personer inrättat privilegierat auktionsverk. Det nuvarande auktionsverket räknar sitt ursprung från den år 1674 av trenne rådmän inrättade auktions- och adresse-kammaren i Stockholm, för vilket instruktion utfärdades den 27 februari 1674, upprättad av överståthållaren samt borgmästare och råd, under vars inspektion verket ställdes; direk-

tionen av detsamma lämnades till de tre ovan-nämnda rådmännen. År 1694 lades auktions-
verket under magistratens direktion och förvalt-
ning, men då stadens inkomst av detsamma blev
ytterst ringa, lämnades detsamma åter till en-
skild person. Genom kungl. breven den 6 februari
och 23 oktober 1733 kom auktionsverket åter un-
der magistratens direktion; den närmaste till-
synen utövades av tvenne rådmän med titel
direktörer. Det före 1907 gällande reglementet
utfärdades den 13 april 1858. Genom kungl.
brev den 4 mars 1864 överflyttades de ålig-
ganden, som tillhört auktionsdirektörerna, till
stadens ombudsman.

Sedan beredningsutskottet efter av stadsfull-
mäktige erhållit bemyndigande den 3 mars 1898
tillsatt en kommitté med uppdrag att utarbeta
förslag till omorganisation av stadens auktions-
verk, och denna kommitté den 8 februari 1904
avgivit betänkande i ärendet, beslöt stadsfull-
mäktige den 27 november 1907 antaga nytt
reglemente samt ny tjänste- och avlöningsstat
för Stockholms stads auktionsverk. Verket, som,
där ej annorlunda finnes stadgat, äger uteslu-
tande rätt att inom staden besörja försäljning
genom offentligt utrop av all slags enskild egen-
dom, sorterar enligt dessa bestämmelser under
drätselnämnden, som utfärdar instruktioner för
verkets tjänstemän; den närmaste tillsynen och
kontrollen utövas dock av dess chef, auktions-
direktören.

Reglemente m. m. Reglemente för Stock-
holms stads auktionsverk, fastställt av över-
ståthållarämbetet den 12 dec. 1907, med ändring
den 20 sept. 1909 och 29 juni 1910; av drätsel-
nämndens första avdelning fastställd instruktion
för tjänstemännen den 12 maj 1908 med till-
lägg och ändringar den 2 april 1912, 7 mars
1916 och 2 jan. 1919.

Stat år 1920. Utgifter: 175,740 kr.; in-
komster: 335,000 kr.

Direktör (16)

(nuv. innehavaren kvarstår å övergångsstat).

Tengroth, B. M.; rt. 11311; st. 23 83; mottag-
ningstid: 1—2.

Kamrerare (14).

Strauss, G. B.

Kommissarier (13)

(samtliga nuv. innehavare kvarstå å övergångs-
stat).

Alexisson, F. P.; *Lundholm, O. A.;* *Bauman, S. G.*

Kassör (13).

Fridholm, T.

Registrator, tillika aktuarie (12).

Thalén, U. E.

Notarier (9).

Alfheim, B. R.; *Ruus, E. H.;* *Westberg, E. T.;*
Britton, S. A. H. P:son; *Holmin, S. E. N.*

Kassakontrollant (9).

Rosell, N. E.

E. o. notarier.

(Anslag 3,000 kr.)

Högner, E. F. R.; *Danielson, D. A.;* *Christensen,*
A. Chr.; *Palmgren, G. E.;* *Johanson, K. F.*

Förste vaktmästare (6)

(därjämte särskilt arvode 400 kr.).

Tiderman, P. A.; rt. 113 46; st. 28 10.

Utopare (6).

Bergwall, C. F.; *Öfverstén, K. A. V.;* *Werner, C. O.*

Vaktmästare (6).

Eriksson, C. E.; *Eriksson, E. A.;* *Johansson, A.*
A.; *Lundin, S. O.;* *Andersson, A.;* *Björnqvist,*
E. M.; *Söderlund, K. E.;* *Lindberg, E.;* *Lund-*
gren, O. Th.; *Lindström, A. W.;* *Winborg,*
C. A.; *Ahlborg, G. L.;* *Westholm, C. J. A.;*
Klasson, S. A.; *Fält, C. O.;* *Gyllenberg, N. F.;*
Carlsson, O. N.; *Eriksson, F. R.*

Kontorsvaktmästare (4).

Rudbäck, G. T.

Dessutom *extra vaktmästare.*

Bokauktionskammaren.

Myntgatan 4, 1 tr., St.; rt. 115 13; *ex-*
peditionstider: visning och lösning: tis-
dagdar och fredagdar 11—3; auktioner: ons-
dagdar och lördagdar från kl. 9,30 f. m.
(lunchrast 12,30—1,30) samt, när så krä-
ves, tisdagdar och fredagdar fr. kl. 5 e. m.

Avgifter. Säljaren betalar till bokauktions-
kammaren (vid kalenderns tryckning föreligger
förslag om dessa avgifters höjning):

För *böcker, kartor, musikallier och auto-*
grafer 9 % av inropssumman.

För *mynt* 5 % av inropssumman.

Säljaren betalar dessutom annonskostna-
derna samt bekostar katalogens upp-
rättande och event. tryckning.

Den första kända bokauktionen i Stockholm
förrättades 1668. Varken då eller under hela
senare delen av 1600-talet fanns dock någon sär-
skild bokauktionskammare utan böcker såldes
genom »auktions- och adresse-kammaren» (jfr
sid. 60). År 1702 klagade detta verk hos kansli-
kollegium över Richard von der Hardts intrång
»med sin upprättade bookauktion». Från den
14 februari 1703, då en förening ingicks emel-
lan auktionskammaren och von der Hardt och
ett kontrakt dem emellan upprättades, kan bok-
auktionskammaren räkna sin tillvaro. Denna
förening fastställdes den 22 september samma år
av kanslikollegium. Von der Hardt erhöi den
6 november 1705 k. fullmakt att vara bok-

Dn.

Dn. auktionator i Stockholm (och Uppsala), »aldeles afskilt och befriat ifrån Stadsens Auction». Efter hans död lämnades alla bokauktioner enligt k. brev daterat Bender den 26 juli 1712 under deras förvaltning, som förde direktionen på »stadens auktions- och adresse-kammare». Bokauktionskammaren var sedan ända till 1816 en särskild avdelning av auktionsverket med egen kommissarie och notarie. I följd av drätselkommissionens och utsedda kommitterades sistnämnda år gjorda förslag har bokauktionsverket från och med år 1817 varit ställt på entreprenad och dess första reglemente är utfärdadt den 30 oktober 1817. Sedermera utfärdade reglementen äro av den 21 november 1821 och den 9 februari 1831. Vid auktionsverkets omorganisation 1907 beslöto stadsfullmäktige, att bokauktionsverket fortfarande skulle lämnas på entreprenad.

Enligt det med drätselnämndens första avdelning upprättade kontraktet är entreprenören skyldig att förhyra den av avdelningen för auktionernas förrättande bestämda lokalen, vars inredning och möblering dock bekostas av avdelningen. Entreprenören har att bestrida alla med rörelsen förenade utgifter, med undantag av avlöning till notarie, som betalas av staden, var emot han ensam äger uppbära auktionsprovisionen; skulle dock bruttoinkomsten för år överstiga ett belopp, som för säsongen 1919—1920 är bestämt till 16,000 kr., skall överskottet lika fördelas emellan staden och entreprenören. Under sommarmånaderna (juni—augusti) liksom under tiden omkring jul och nyår hållas inga auktioner.

Reglemente m. m. Reglemente för bokauktionskammaren den 9 februari 1831. Kontrakt den 13 juni 1911 emellan drätselnämndens första avdelning och entreprenören, med ändring den 10 juni 1919.

Entreprenör.

Alfheim, C. R.; rt. 115 13; mottagningstid: måndagar, tisdagar, torsdagar, fredagar 2—4 (under sommarmånaderna å särskilda tider enligt anslag).

Notarie i bokauktionskammaren

(avlönad av staden med 2,500 kr.; ej å stat).

Kjellborg, G. R. O.

Desutom en *mäklare*, tre *vaktmästare* och fyra *kvinnliga biträden* (alla avlönade av entreprenören).

Inkvarteringar.

Kasernen Tjärhovsgatan 11, Sö.; rt. 130 73 st. 16 34.

Staden har skyldighet att inkvartera trupper, som av en eller annan anledning, t. ex. för att

befordras till lägerplats eller för att vara till hands vid befarat upplopp, tillfälligtvis uppehålla sig i staden. Härfor är reserverad en del av den byggnad, Tjärhovsgatan 11, i vilken Katarina brandstation är inrymd. För övrigt fullgör staden större delen av sin inkvarterings-skyldighet genom avtal med garnisonsregementena, till vilka utgå inkvarteringsersättningar.

Stat år 1920. Utgifter: 200,664.30 kr.; inkomster: 21,450 kr. (statsanslag).

Avlöning. Kasernmästare: Innehavaren av vice brandchefsbefattningen har att utan särskild ersättning bestrida göromålen som kasernmästare.

Kasernmästare.

Borgenstierna, C. G. O. S., vice brandchef.

Friluftsmusik.

I anledning av väckt motion beslöto stadsfullmäktige den 17 maj 1906 dels att i vardera av parkerna Vanadislund, Kronoberget, Vita berget och Tantolunden uppföra musikpaviljonger, dels att ställa ett belopp till drätsel-nämndens första avdelnings förfogande till anordnande av friluftsmusik i nämnda parker. Den 18 december 1911 beslöto fullmäktige, att musik skulle utföras även i Vasaparken; en paviljong är numera därstädes uppförd. Samtidigt ökades anslaget med 1,600 kr. för utvidgning av konserterna under söndagarna med musik av fullständig militärorkester. Söndagskonserterna hava emellertid numera indragits. Friluftsmusiken utföres genom av drätselnämnden engagerade militärmusikkarer, vanligen två vardagar i veckan under månaderna juni—augusti i var och en av ovannämnda parker samt vid Enskede, varest under år 1917 uppförts en musikpaviljong. Vissa konserter hava jämväl förlagts till Bromma församling. Musikprogrammen granskas av kammarkontoret.

Paviljongernas skötsel ombesörjes av byggnadskontoret.

Sedan under sommaren 1912 av Stockholms arbetarsångförening försök för utrönande av allmänhetens intresse gjorts med utförande av sångstycken av manskör i samband med instrumentalkonserterna, hava stadsfullmäktige, då sångkonserterna livligt uppskattats, sedermera beviljat anslag även för anordnande av sångkonserter.

Anslag för år 1920: 37,000 kr.

Stockholms stads hundstall.

Cedersdal, Sveavägen 142, Vä.; st. 208 48 expeditionstid: 9—3.

I samband med kontrollen över hundskatten erläggande har ett hundstall upprättats för vilse-

komna, av polisen infångade hundars upptagande och vårdande. Skötseln av detta hundstall har drätselnämndens första avdelning genom kontrakt den 3 november 1908 uppdragit åt svenska hundskyddsföreningen, som anställer och avlönar en av drätselnämnden och polismyndigheten godkänd vårdare samt uppbär ersättning av ägaren till i stallet intagen hund med en krona per dygn eller del av dygn jämte ersättning för annonskostnader. För hund, vilken icke av ägare avhämtas inom fem dagar, erlägger staden en krona per dygn för högst fem dygn, efter

vilken tid djuret avlivas smärtfritt under kontroll av veterinär eller vid Johanna Häggs anstalt eller utlämnas till pålitlig djurvän enligt vissa av drätselnämnden fastställda villkor.

Stat år 1920. Utgifter för hundstallet jämte stämpling av skattemärken m. m.: 4,550 kr. Hundskatteuppbörden beräknas för år 1920 (utgår efter 15 kr. per hund) till 65,000 kr.

Vårdare

(1,800 kr.; fri bostad).

Erikson, L. E.